

Sirkulær bioøkonomi

Sirkulær bioøkonomi

ÅRSRAPPORT BIR 2024

Utgiver: BIR AS
Bergen 2025

Tekst og layout: BIR

Foto: Cecilie Bannow
Thor Brødreskift
Native media
Elaine Næss
og BIR

For detaljer om foto
og annet, kontakt BIRs
kommunikasjonsavdeling.

Svanemerket trykksak
2041 0652

Innhold

4 Konsernsjef Borghild Lekve
Sammen gir vi bosset ny verdi

6 Om BIR

8 Dette er BIR
10 Organisasjon
11 Konsernledelsen
12 Visjon og strategi
13 BIRs kjerneverdier
14 Avfallets verdikjede
15 Finansielle nøkkeltall
16 Karbonfangst og -lagring
18 sirkulær bioøkonomi
20 Ombruk og sirkulær økonomi
22 En bossreise gjennom tidene

24 Året som gikk

40 Holdingskapende arbeid

42 Selskaper i BIR

44 BIR Nyverdi AS
46 BIR Husholdning AS
48 BIR Infrastruktur AS
50 BIR Ressurs AS
52 BIR Voss Hardanger AS
54 BIR Bedrift AS
56 Andre selskaper der BIR har eierinteresser

58 Bærekraft og samfunnsansvar

64 Miljøinformasjon
82 Forbrenningsanlegget
84 Metallsorteringsanlegget
86 Sosial informasjon
94 Foretningsadferd

100 Avfallsstatistikk

106 Styrets beretning

117 Styret i BIR

118 Regnskap og noter

Sammen gir vi bosset ny verdi

Året som har gått har vært økonomisk krevende for BIR. Vi har likevel levert på vårt samfunnsoppdrag, samtidig som vi har tilrettelagt for nye utsorteringskrav og lagt grunnlaget for fremtiden med en ny konsernstrategi.

Ifølge vår nye konsernstrategi, har BIR en ambisjon om å være en pådriver for et sirkulært samfunn. Vi jobber målrettet for å tilrettelegge for ombruk, gjenvinne ressursene og sikre riktig håndtering av bosset. Dette gjør vi gjennom å legge til rette for at vi sammen kan skape ny verdi av bosset, sikre bærekraftig vekst og ta karbonansvar for å redusere avtrykket i egen drift og påvirke utover egen verdikjede.

Ny konsernstrategi med integrert bærekraftsstrategi

I 2024 utarbeidet BIR en ny konsernstrategi, som gjelder fra 2025 til 2030. Det er gjort et grundig arbeid, og det er blitt en god strategi med en tydelig retning.

På slutten av forrige konsernstrategiperiode utarbeidet vi en bærekraftsstrategi. Nå er bærekraft en integrert del av konsernstrategien. I bunn ligger vårt samfunnsoppdrag om at vi skal tilby effektive og gode tjenester til kundene våre, og vi skal gjøre dette på en miljømessig god måte, bidra til økt sirkularitet og være en nøkkelbedrift i det grønne skiftet. Vi har også utviklet en omfangsrik og ambisiøs virksomhetsplan for 2025 for å nå målene i strategien.

Tilrettelegger for økt utsortering

Fra 2025 kommer det nye krav knyttet til økt utsortering av matavfall, glass- og metalleballasje og tekstiler.

Når det gjelder glass- og metalleballasje og matavfall, setter vi ut egne spann til alle der det er mulig, da regelverket tilsier at vi skal legge til rette for hjemmenær henting. Vi får inn mye glass- og metalleballasje på returpunktene i dag, men vi forventer at vi vil få inn enda mer med hjemmenær henting.

For matavfall ligger vi dessverre fortsatt langt unna målet for 2025, som er 55 prosent innsamlet matavfall. Vi jobber med å etablere flere fellesløsninger, slik at ingen skal måtte gå langt for å levere matavfallet.

Vi har også jobbet mye for å få til gode løsninger for tekstiler. Vi henter ikke tekstiler hjemme i egen beholder, men ber folk sortere ut brukbare klær og gjerne benytte seg av løsninger som Finn.no, UFF, Fretex og andre klesinnsamlere. Ødelagte tekstiler kan leveres til miljøparkene. Dessverre er det et stykke igjen for å få til materialgjenvinning av tekstiler på en god måte. Det er veldig mye tekstiler, så jeg håper teknologien utvikles, slik at vi får til enda mer materialgjenvinning. Et viktig miljøbudskap er at vi alle kan være flinkere til å tenke at klær kan brukes lenger og at vi kan bytte med andre for å fornye oss – vi trenger ikke å kjøpe nytt hele tiden.

Ombrukssatsing

I 2023 og 2024 hadde vi et spennende ombruksprosjekt i Møllendalsveien 40, hvor vi har hatt ombruksmarked hver tirsdag. Veldig mange har besøkt markedet, og det har vært godt likt. Dette var et pilotprosjekt som nå er avsluttet. BIR Nyverdi har gjort en kjempefin innsats som danner grunnlag for videre arbeid med ombruk ute i miljøparkene, når vi fremover skal tilrettelegge for mer ombruk lokalt.

I løpet av året som har gått, har vi også hatt gode tredjepartssamarbeider, blant annet om hvitevarer med Electrotec og musikkutstyr med Give Music a Chance. Vi har også samarbeidet med Sammen om å samle inn ting som kan være relevante for studenter. Denne typen samarbeid vil vi forhåpentligvis se mer av fremover.

Godt i gang med byggingen av biogassanlegget

Vi har hatt et veldig godt samarbeid med Voss herad om byggingen av biogassanlegget på Voss. Vi jobber med å etablere en biopark i tilknytning til anlegget. Invertapro er allerede lokalisert her, og vi håper at flere virksomheter som er sentrale i sirkulærøkonomien og har en naturlig sammenheng med biogassanlegget, vil etablere seg her.

Byggingen av biogassanlegget er godt i gang. Vi ligger godt an med tanke på både økonomi og tid. Anlegget skal være klart i fjerde kvartal 2025.

Anlegget vil bli et miljømessig godt tiltak på Voss, hvor det er mange bønder som vil levere kumøkk til anlegget. I kombinasjon med matavfall vil dette fungere godt til produksjon av høyverdig biogass. I tillegg til biogass får vi en høykvalitets bioest som kan brukes som gjødsel.

Vi har lagt vekt på at matavfallet til biogassanlegget skal være levert i papirposer for at det skal kunne nedbrytes helt for å sikre at den bioesten vi produserer ikke skal inneholde noe plast. Dette skal bli en god og ren sirkel, der matavfallet både blir til gass og gir grunnlag for ny mat via gjødselprodukter i jordbruket.

Arbeidet med karbonfangst fortsetter

Arbeidet med å få etablert et karbonfangstanlegg i Rådalen har fortsatt i løpet av året. I 2024 fikk vi ENOVA-støtte på 28,5 millioner kroner til et forprosjekt, som vi har satt i gang.

I første omgang ønsker BIR å fange 100 000 tonn årlig, av de 240 000 tonnene CO₂ som slippes ut i dag. Da vil anlegget bli karbonnøytralt, og det vil gjøre at Bergen kan nå sine klimamål for 2030 – men for å klare dette er vi avhengig av å få snarlig klarsignal om finansiering.

Vi venter fortsatt på avklaringer når det gjelder statlig finansiering. I tillegg har forbrenningsavgiften truffet oss hardt. Forbrenningsavgiften utgjorde 88 millioner kroner for BIR i 2024 og gir oss økonomiske utfordringer. BIR har ikke mulighet til selv å finansiere et karbonfangstanlegg.

Jeg er veldig glad for at Oslo har fått støtte til sitt karbonfangstanlegg på Klemetsrud. Jeg håper myndighetene vil se at vår nærhet til Northern Lights i Øygarden, hvor karbonet som fanges skal håndteres, gjør at det er samfunnsøkonomisk fornuftig å etablere et anlegg her også.

Et økonomisk krevende år

I tillegg til forbrenningsavgiften, som slo negativt ut i 2024, har den økonomiske situasjonen for BIR blitt forverret av dyrtid, med dyre innkjøp og høye renteutgifter. Det har også vært store endringer i energipriser.

Med dårligere økonomi både i lovpålagt og konkurranseutsatt del, har vi vært nødt til å øke gebyrene vesentlig fra 2025. Rammebetingelsene er de samme over hele landet, og det har vært en prisøkning veldig mange steder som følge av endringer i rammebetingelsene. Vi øker

prisene med 35 prosent, noe som er en stor økning, men BIRs priser har ligget lavt lenge. Fortsatt har BIR-kommunene generelt lave priser på renovasjon sammenlignet med andre kommuner.

I miljøparkene øker vi fra 50 til 100 kroner for å levere inntil én kubikkmeter med avfall. Vi har ikke økt prisene i miljøparkene siden 2005, og når vi nå skulle øke, gjorde vi en større økning. BIR er opptatt av å levere gode tjenester til kundene til stabile og lavest mulige priser. BIR har derfor satt i gang et effektiviseringsprosjekt for å redusere kostnader, og vi har hatt ansettelsesstopp for administrative stillinger og lederstillinger.

Takk for innsatsen gjennom et krevende år

Jeg vil gjerne rose våre medarbeidere som har stått på i et litt mer krevende år enn ellers. Medarbeiderne har hele tiden gjort sitt beste. Bosset har blitt hentet, og det er gjort en god innsats i alle deler av organisasjonen. Vi har en veldig god og engasjert arbeidsstyrke som gir det beste grunnlaget for tiden fremover, når vi nå skal jobbe videre med den nye strategien.

Borghild Lekve
Konsernsjef

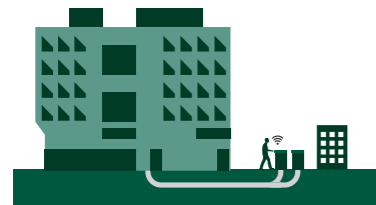

Om BIR

Dette er BIR

BIR er et av Norges største renovasjonsselskaper. Vi er ansvarlig for avfallshåndteringen til de 389 743 innbyggerne i ti av BIRs elleve eierkommuner. Selskapet tilbyr også avfallsløsninger for næringslivet.

Konsernet BIR ble etablert 1. juli 2002. Historien strekker seg helt tilbake til 1881 da Bergen Renovationsvæsen ble etablert som Nordens første kommunale renovasjonsselskap. BIR AS er eid av kommunene Askøy, Bergen, Bjørnafjorden, Eidfjord, Kvam, Osterøy, Samnanger, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden.

1 BIRs hovedkontor er på Lungegårdskaien 42. Her er det kontorplasser i fire etasjer samt en av BIRs boss-netterminaler som tar i mot avfall fra beboere i Bergen sentrum. Den andre terminalen ligger i Jekteviken.

2 BIR Bedrift holder til på Lønningshaugen 6. Her er også et av Europas mest moderne papirsorteringsanlegg. Anlegget sorterer papir og papp fra alle private husholdninger i BIR-området og fra næringskunder.

3 BIR Husholdning holder til på Espehaugen 52. Her har alle renovatørene base sammen med administrasjon og 69 bossbiler. Her er også lager for containere og beholdere.

4 BIRs forbrenningsanlegg ligger i Rådalen i Fana. Her produseres strøm og varme til boliger og næringsbygg gjennom forbrenning av avfall som ikke kan materialgjenvinnes. Et moderne renseanlegg sørger for at forbrenningen ikke utgjør en helsefare for omgivelsene.

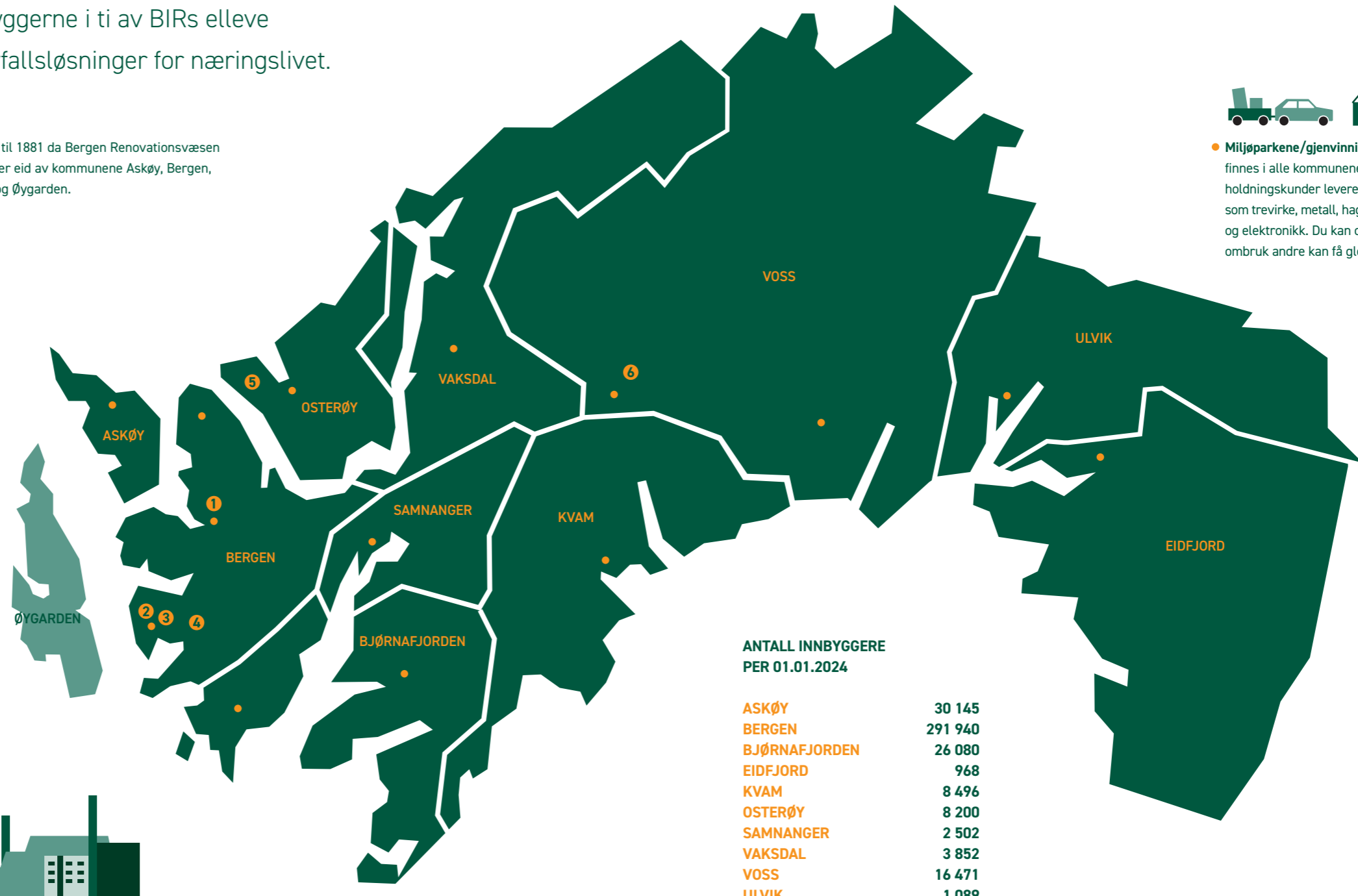
5 Mjelstad Miljø på Osterøy tar imot bunnaske fra forbrenningsanlegget. Bunnaske er det som er igjen etter at restavfallet er forbrent. Magnetisk jern og rustfritt stål hentes ut av asken og sendes videre til gjenvinning.

6 Bjørkemoen 46 er hovedkontoret for kommunene Voss, Ulvik og Eidfjord, som ble en del av BIR i 2023.

Miljøparkene/gjenvinningsstasjonene finnes i alle kommunene. Her kan husholdningskunder levere sortert grovavfall som trevirke, metall, hageavfall, farlig avfall og elektronikk. Du kan også levere inn ting til ombruk andre kan få glede og nytte av.

ANTALL INNBYGGERE PER 01.01.2024

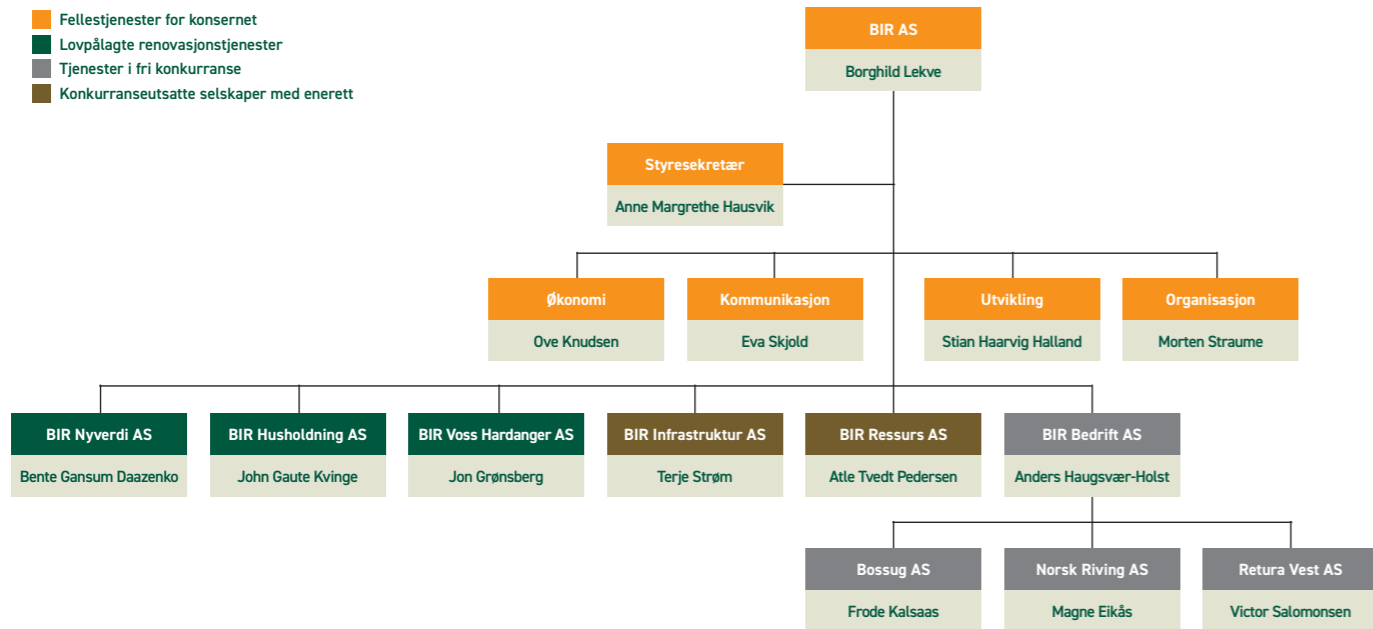
ASKØY	30 145
BERGEN	291 940
BJØRNAFJORDEN	26 080
EIDFJORD	968
KVAM	8 496
OSTERØY	8 200
SAMNANGER	2 502
VAKSDAL	3 852
VOSS	16 471
ULVIK	1 089
TOTALT	389 743

Organisasjon

Konsernet BIR har en todelt struktur, delt mellom offentlige renovasjonsoppgaver og konkurranseutsatte tjenester.

Innenfor den ene delen ligger utførelsen av de lovpålagte renovasjonsoppgavene knyttet til innsamling, gjenvinning og behandling av husholdningsavfall. Det er BIR Infrastruktur AS, BIR Husholdning AS,

BIR Nyverdi AS, BIR Ressurs AS og BIR Voss Hardanger som utfører disse tjenestene for BIRs eierkommuner. BIR Bedrift tilbyr sine tjenester i markedet i konkurranse med andre tilbydere.

Borghild Lekve
Konsernsjef

Ove Knudsen
Økonomisjef

Eva Skjold
Kommunikasjonssjef

Stian Haarvig Halland
Utviklingssjef

Morten Straume
Organisasjonssjef

Bente Gansum Daazenko
Daglig leder BIR Nyverdi AS

John Gaute Kvinge
Daglig leder BIR Husholdning AS

Terje Strøm
Daglig leder BIR Infrastruktur AS

Atle Tvedt Pedersen
Daglig leder BIR Ressurs AS

Jon Grønsberg
BIR Voss Hardanger AS

Anders Haugsvær-Holst
Daglig leder BIR Bedrift AS

Frode Kalsaas
Daglig leder Bossug AS

Visjon og strategi

BIR har en ambisjon om å være en pådriver for et sirkulært samfunn. Vi jobber målrettet for å tilrettelegge for ombruk, gjenvinne ressursene og sikre riktig håndtering av bosset. Som vestlendingenes egen miljøbedrift forplikter vi oss til å skape verdi for kunder, eiere og samarbeidspartnere. BIRs visjon er «sammen gir vi bosset ny verdi».

BIRs kjerneverdier

BIRs kjerneverdier er superpålitelig, miljøpådriver, imøtekommende og lagspiller. Sammen danner disse ordene SMIL.

Superpålitelig

Kundene våre synes allerede vi i BIR er pålitelige, men vi skal være superpålitelige! Det handler om å gjøre det lille ekstra, om å kommunisere tydelig og være i forkant. Vi skal være til å stole på.

Miljøpådriver

Som miljøpådrivere er vi oppdatert på nye og effektive løsninger som bidrar positivt til miljøet og som er i tråd med kundenes behov. Ingen skal kunne mer enn oss om gjenvinning og miljø. Denne kunnskapen deler vi raust med både kolleger og kunder.

Imøtekommende

Et annet ord for imøtekommende er hjelpsom – hjelpsom på en litt fremoverlent måte – proaktiv og oppsøkende. Vi er åpne for innspill og leter etter de gode løsningene for både kundene, miljøet, kollegene og bedriften.

Lagspiller

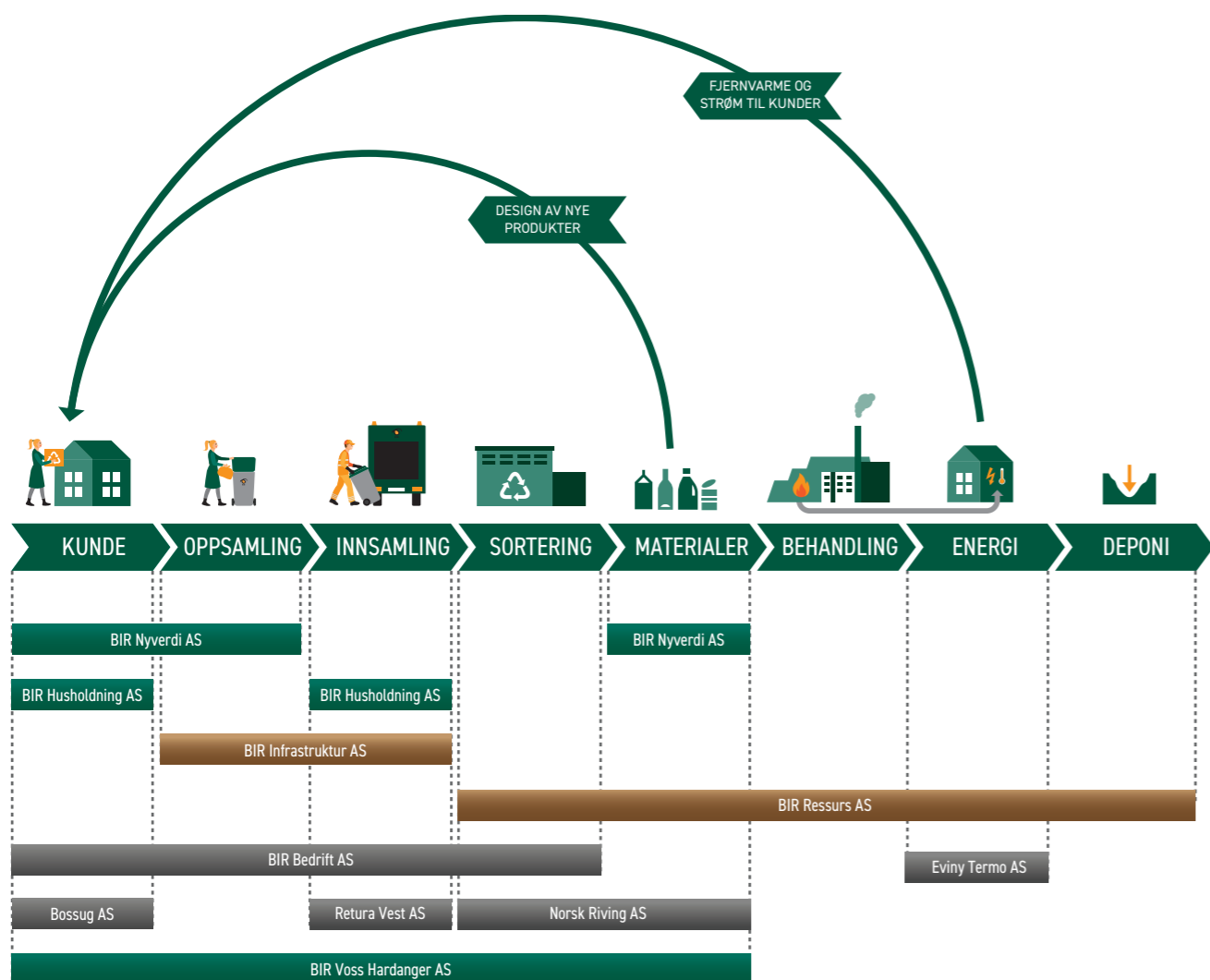
Samarbeid og respekt for hverandres roller gir resultater. Vi i BIR er på samme lag. Men like viktig: Vi er på lag med kundene våre. Vi jobber sammen for en god sak!

Slagordet vårt er «Sammen for en god sak». Vi jobber sammen med kundene for miljøet.

Avfallets verdikjede

Avfallshåndteringen starter hos kunden i det øyeblikket avfallet kildesorteres, samles og transporteres til neste ledd.

Gjennom sorteringsvirksomheten tar vi vare på den verdifulle delen av avfallet. BIRs papirsorteringsanlegg er moderne og helautomatisk. Sammen med ordinær avfallshåndtering, innsamling av farlig avfall og restavfallsbehandling i forbrenningsanlegget, gir BIR et

helhetlig tilbud for maksimal ressursutnyttelse og høyest mulig gjenvinning. Gjennom å være til stede i hele verdikjeden for avfall, får både husholdningskunder og bedrifter gevinst av effektiv intern ressursutnyttelse og et bredt tjenestetilbud.

Finansielle nøkkeltall

Resultat

	2024	2023
Driftsresultat	128,1	145,0
Resultat før skatt	11,9	53,4
Resultat etter skatt	8,7	33,1

Kapital

Egenkapital 31.12.2024	685,7	681,5
Totalkapital 31.12.2024	4 086,3	3 848,5
Egenkapitalprosent	16,8 %	17,7 %

Avkastning

Avkastning EK før skatt	1,7 %	7,8 %
-------------------------	-------	-------

Selvkost

Selvkostresultat	-202,1	-131,7
Selvkostfond 31.12.2024	-275,6	-73,5

Karbonfangst og -lagring

BIR har i flere år jobbet for å få finansiert og etablert et karbonfangstanlegg i Rådalen innen 2030. I 2024 ble en viktig milepæl nådd da BIR mottok ENOVA-støtte til forprosjektering.

ENOVA-støtten skal brukes til forprosjektet RÅCCS – Rådalen Carbon Capture and Storage, som varer til våren 2026. I RÅCCS-prosjektet er målet å komme nærmere en investeringsbeslutning om å fange 100 000 tonn CO₂ i året, tilsvarende fossil mengde CO₂-utslipp fra anlegget, innen 2030.

Fangsteknologi, energieffektivitet og areal

Prosjektet har sett nøye på detaljer rundt de tekniske aspektene som er viktige for å forberede god integrasjon av karbonfangstanlegget med eksisterende forbrenningsanlegg. Det er et tett samarbeid med Eviny Termo om å optimalisere energifyten for produksjon og leveranse av fjernvarme til Bergens innbyggere. En annen viktig del av prosjektet er å sikre tilstrekkelig areal, og i 2024 ble det sendt dispensasjonssøknad til kommunen angående omregulering av et areal som er nødvendig for etableringen. Dette blir viktig å jobbe videre med i 2025.

Videre faser i prosjektet

I 2025 går prosjektet inn i en ny fase for å konkretisere og velge riktige tekniske løsninger som skal sikre energileveransene våre. De tekniske løsningene er også viktige for å sikre klare grensesnitt frem mot tilknytningen av relevant leverandør av karbonfangstanlegg. Vi har som mål å inngå en avtale med leverandør i 2026, forutsatt at de nødvendige rammevilkårene etableres, før det tas en investeringsbeslutning om å realisere prosjektet. Videre planlegges detaljprosjektering og byggefase frem mot 2030.

Det er mange forutsetninger som må på plass for at BIR skal lykkes med et karbonfangstanlegg i 2030. Spesielt viktig blir det å påvirke rammevilkårene våre. Dette innebærer blant annet tilpassede støtteordninger for karbonfangst.

Sirkulær bioøkonomi

I 2024 startet byggingen av BIRs biogassanlegg på Voss – en milepæl for det grønne skiftet og et viktig skritt mot en mer bærekraftig fremtid.

Grunnsteinen for anlegget ble lagt ned 27. august av ordfører i Voss herad, Tonje Såkvitne. Under seremonien fremhevet Borghild Lekve, konsernsjef i BIR, anleggets betydning:

– Dette er en merkedag, ikke bare for oss i BIR og Voss herad, men for hele Vestlandet og storsamfunnet. Etableringen av biogassanlegget er en viktig del av det grønne skiftet og vil bidra til en bærekraftig fremtid for generasjonene som kommer.

Byggingen av biogassanlegget

Arbeidet startet tidlig sommeren 2024, etter at kontrakten med LAB Entreprenører AS ble signert i april og nødvendige tillatelser fra Voss herad var på plass i juni. Grunnarbeidet inkluderte omfattende rørlegging, og utover høsten reiste tankene seg – hvor råtningsprosessen skal skje og husdyrgjødsel og biogjødsel skal mellomlagres.

Ved utgangen av 2024 var driftsbygningen under oppføring, og innen januar 2025 skal tak og vegger være på plass. Dette legger til rette for installasjon av prosessutstyret, som leveres av finske Suomen Biovoima Oy.

LAB Entreprenør er stolte av rollen i prosjektet:

– Dette er et fremtidsrettet prosjekt med høye miljøkrav, som fossilfri byggeplass og BREEAM-sertifisering. Det gir oss spennende utfordringer og mulighet til å utvikle organisasjonen, sier administrerende direktør Gard Kvalheim.

Ressursgrunnlag, henteordninger og samarbeid

Anlegget vil i stor grad bruke kildesortert matavfall, som BIR har jobbet intensivt med å tilrettelegge for i 2024. Henteordningen for matavfall er nå en standardløsning, der alle husholdninger fortløpende får utdelt et matavfallsspann med mindre de komposterer, og fellesløsninger tilpasses

for bedre kildesortering. Dette har allerede ført til en jevn økning i innsamlet mengde, og vi forventer at den vil fortsette å øke etter hvert som utrulling av spann i alle kommuner fortsetter. Husdyrgjødsel blir også en viktig innsatsfaktor, og samarbeidet med lokale bønder er avgjørende.

For å styrke dette samarbeidet, ble Voss Biogjødselforum opprettet i 2024, et samvirke med rundt 40 tilknyttede bønder ved årets slutt. Forumet skal ivareta bøndenes interesser og sikre effektive avtaler om levering av husdyrgjødsel og distribusjon av biogjødsel.

Husdyrgjødsel, som ellers slipper ut metan til atmosfæren, kan omdannes til biogass. Dette reduserer utslippene betraktelig – med en beregnet årlig reduksjon på 5 800 tonn CO₂-ekvivalenter.

Biogassproduksjon og sirkulær økonomi

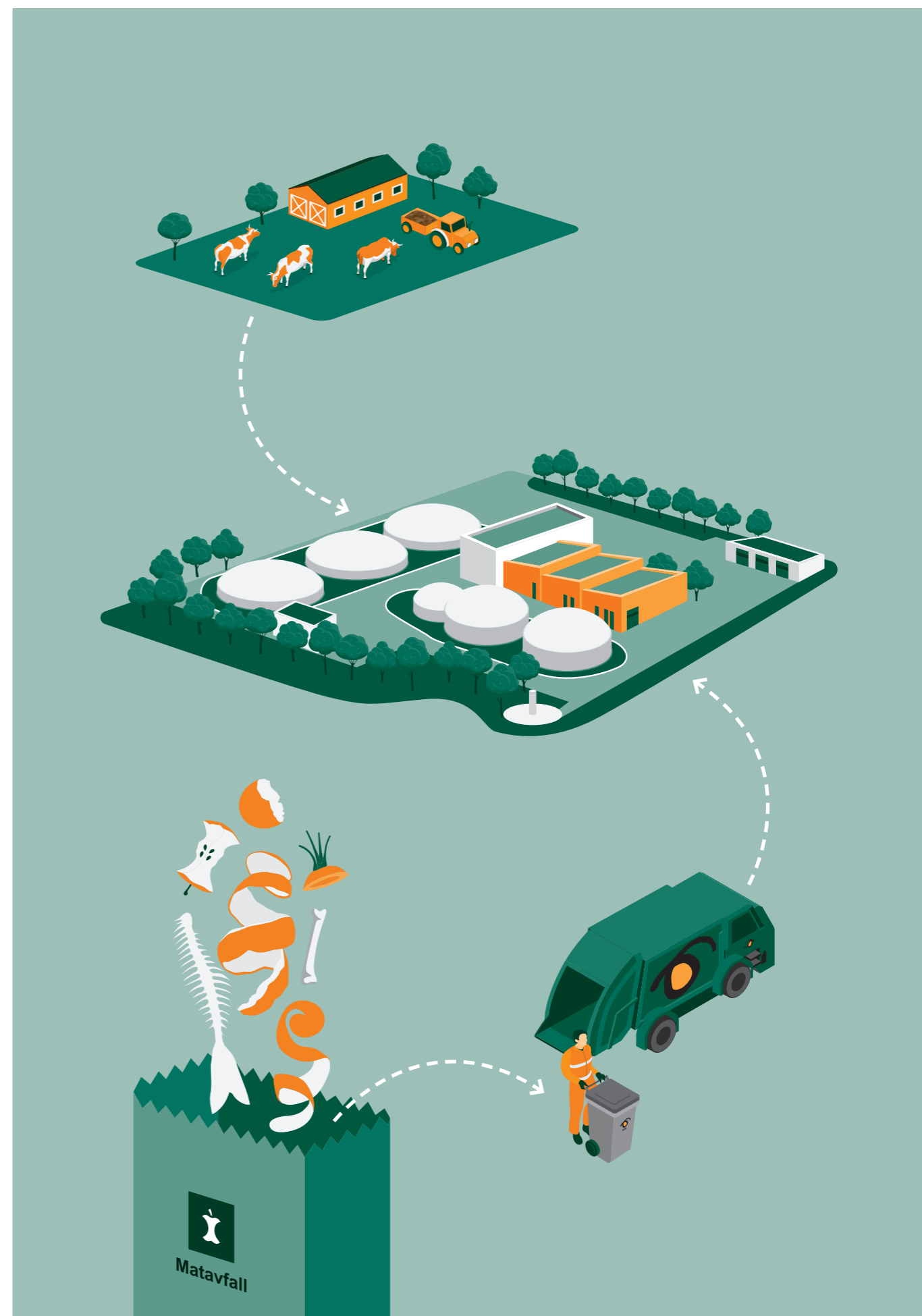
Ved full drift vil anlegget produsere rundt 28 GWh biogass årlig, noe som tilsvarer ca. 2,5 millioner liter diesel i energiverdi. Biogassen skal brukes som drivstoff både til BIRs egne kjøretøy og til eksterne aktører. En fyllpumpe på anlegget gjør det mulig for renovasjonsbiler og tankbiler å kjøre på gass produsert av nettopp matavfall og husdyrgjødsel – et eksempel på sirkulær økonomi i praksis.

I tillegg vil anlegget produsere biogjødsel og mindre mengder CO₂. BIR undersøker muligheter for å videreforedle denne CO₂-en på en økonomisk og miljømessig bærekraftig måte.

Et spennende år med store forventninger

2024 var et gjennombruddsår for BIRs satsing på biogass. Prosjektet har lagt et solid grunnlag for en bærekraftig framtid, og anlegget forventes å stå ferdig høsten 2025, med full produksjon i 2026.

Biogassanlegget på Voss er et symbol på miljøvennlig innovasjon, regionalt samarbeid og handling i det grønne skiftet.

En bossreise gjennom tidene

– Et historisk tilbakeblikk på hvordan avfallshåndteringen i Bergen har utviklet seg fra 1800-tallet og frem til i dag.

I riktig gamle dager var det ikke innsamling av avfall, da det ikke var så mye som ble oppfattet som boss. Matrester ble gitt til griser og hunder. Etter hvert endret samfunnet og forbruket seg, og folk så behovet for å samle inn bossen.

På 1820-tallet sto en privat renovatør for «nattrenovasjon» og hentet innholdet i dokaggene i byen, før det ble tømt i sjøen. Kloakkanlegg ble vanligere i 1850-årene, og rørene gikk direkte ut i Lille Lungegårdsvann eller Vågen, hvor havnebassenget ble forurenset. Innsamling av boss fra husholdninger i sentrum ble kalt dagrenovasjon og ble utført av innleide folk, gjerne fanger fra Bergenhus festning eller arrestanter fra Tukthuset. Noe ble brent i Grønneviksøren fra 1917.

Kolera dannet grunnlag for offentlig renovasjon

Mye endret seg da koleraen kom til Bergen i 1848. Den dødelige sykdommen spredte seg raskt, og over tusen mennesker døde i Bergen den vinteren. I 1860 ble Sunnhetskommissjonen i Bergen opprettet, og her fanger de opp at det i London var funnet en sammenheng mellom forurensete brønner og smittespredning. Dette dannet grunnlaget for offentlig renovasjon med innsamling av latriner i Bergen.

Innsamling av husholdningsavfall i kommunal regi har foregått i Bergen siden 1881, da Bergen Renovasjonsvæsen, som senere ble til Renholdsverket og deretter BIR, ble etablert som Nordens første kommunale renovasjonsselskap. I begynnelsen ble avfallet samlet inn med hest og kjerre. De første renovasjonsbilene ble kjøpt inn i 1934, og den siste hesten ble pensjonert i 1958.

Pudrettfabrikk, deponier og kompostanlegg

Latrinekagger ble sendt med pram fra Skuteviken til en pudrettfabrikk i Breviksen, hvor innholdet ble blandet med kalk og myrjord og ble til gjødsel som ble solgt til bønder i distriktene. Salget av pudrett opphørte i 1929, men det ble fortsatt hentet kagger i bergenske hjem. I 1962 ble det bygget en ny og effektiv tømme-stasjon i Breviksen, som var i drift til 1998.

Fra 1929 ble bergensbossen sendt med båt til Askøy, der det ble tømt i Kollevåg. På 1930-tallet begynte planleggingen av et nytt deponi på Slettebakken, men da krigen brøt ut i 1940, ble byfjorden minelagt. Sjøtransporten til Kollevåg stoppet dermed opp, og Slettebakksmyren måtte tas i bruk før drenering og tilrettelegging var fullført. Det ble ingen oppsamling for sigevann, noe som har ført til at deponiet har forurenset Tveitevannet. Det var i bruk frem til 1960, før bossen igjen ble sendt til Kollevåg.

Etter krigen økte mengdene avfall per person raskt, og på 1960-tallet kom plasten gradvis inn i flere og flere produkter, og bossmengdene fortsatte å øke. Bossen som ble dumpet i Kollevåg, sluttet nå å synke – det lå som et tjukt teppe på vågen, og ble holdt fast av tømmerlenser. Bossen måtte trekkes på land og graves ned. Kollevågen ble brukt helt frem til 1975, og i 1979 begynte arbeidet med å rehabilitere området. Bossen ble tildekket flere ganger, men i 2020 var store deler av sanden borte, og sjøbunnen bærer fortsatt preg av gamle forurensningssynder. På Slettebakken gjøres det nå en grundigere jobb. Deponiet blir nå sanert og er det første deponiet i Norge som blir gravd opp og sortert på stedet.

I 1960 ble Dano-anlegget, et komposteringsanlegg for husholdningsavfall, åpnet. Det tok imot avfall fra hele Bergen, men siden avfallet endret seg med økende mengder plast, glass og metall, ble kompostkvaliteten gradvis dårligere, og virksomheten ble stoppet i 1979.

Politisk kamp om forbrenningsanlegget

På 1980-tallet begynte det å komme strengere krav om avfallshåndtering: avfallsplaner, kildesortering av glass, hermetikkbokser, papir og egen håndtering av farlig avfall. Bossmengdene fortsatte å øke, og deponiet i Rådalen, som åpnet i 1976, ble fullt før en ny avfallsløsning var på plass. BIR ønsket derfor å bygge forbrenningsanlegg.

Det var politisk uenighet om å bygge forbrenningsanlegg, og dette var en kamp som tok lang tid, men i 1999 kom anlegget i drift. I dag har det kapasitet til å ta imot over 200 000 tonn restavfall årlig. Gjennom samarbeid med Eviny Termo, utnyttes overskuddsvarmen til fjernvarme, og anlegget produserer og selger strøm.

Fra spann til rør via mobilt avfallssug

På 1990-tallet begynte BIR også å undersøke hvordan en kunne renovere forsteder og tett bebyggelse når kravene til sortering økte. Det ble eksperimentert med avfallsløsninger i «uorganisert bebyggelse». På Nordnes og i Vågsbunnen ble det bygget flere «bossrom». Målet var å lære hvordan vi skulle få plass til kildesortering i tett trehusbebyggelse når fremtidens krav kom. Vi gikk også til innkjøp av en bossugbil. De første bossuganleggene ble bygget i borettslag i Fyllingsdalen, men vi ønsket også å teste denne løsningen i sentrum, og bygget derfor et anlegg på Nedre Nygård.

Mens anleggene i Fyllingsdalen betjente et borettslag med et styre som var ansvarlig for drift, rydding og vedlikehold av anlegget, ble bossrommene og anlegget i sentrum bygget uten en tydelig motpart – det var mange brukere, men få som følte seg ansvarlige. Mye falt på BIR, som ikke var helt rigget for denne oppgaven. Dette ga likevel verdifull læring som videre resulterte i at bossnettet ble bygget ut.

De aller første bossrørene ble lagt ned under bakken i 2007. I oktober 2015 åpnet den første delen av bossnettet, og deretter har vi systematisk åpnet område for område.

Områder med høy fortetting av hus og leiligheter, har gjerne ikke areal til en god plassering av bossspann, spesielt når nye utsorteringskrav resulterer i flere beholdere eller containere. Bossnettet bidrar til å få fjernet spann fra gatene, gjøre gatene renere og ryddigere, og det reduserer tungtrafikken i sentrum. Dette gir ikke bare økt fremkommelighet, mindre støy og forurensning, men skadelige klimautslipp blir også redusert. Mindre mellomagring av avfall i beholdere og containere reduserer også skadedyr og brannfare.

Fra avfall til ressurs

Innbyggerne i BIR-kommunene har de siste årene kastet litt mindre avfall enn landsgjennomsnittet. Da vi innførte fleksibelt gebyr i 2009, ble det lønnsomt å levere lite restavfall og folk ble flinkere til å kildesortere. Sorteringen er fortsatt ikke god nok, og vi må teste ut flere virkemidler fremover, nå som bransjen er preget av endringer i rammevilkår og nye EU-krav. Målet med lovendringene er å redusere avfallsmengdene og øke gjenvinningsgraden.

BIR er opptatt av sirkulær økonomi, og jobber for å utnytte alle ressursene. Nå bygger BIR biogassanlegg på Voss, hvor kumøkk og matavfall skal bli til biogass og biogjødsel i den nyetablerte Bioparken. Behovet for å skape bærekraftige og sirkulære samfunn er større enn noensinne, og BIR og avfallsbransjen står sentralt i denne overgangen.

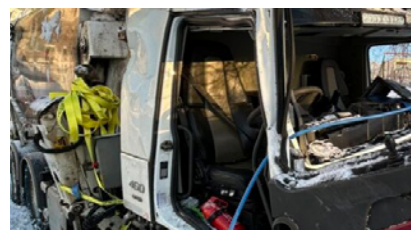
Året som gikk

BERGEN STORSENTER 9-21 (19)

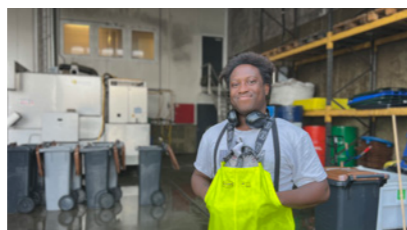
BERGEN STORSENTER 9-21 (18)

brannstasjon

Januar

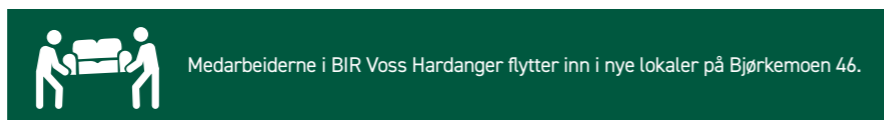
Mot slutten av desember 2023 skjer to utforkjøringer på Voss og i Ulvik på grunn av glatte veier og krevende føreforhold. Sjøføren i første ulykke blir skadet og må tilbringe jul og nyttår på sykehus, men blir i ettertid frisk. I den andre ulykken slipper sjøføren unna uskadd. I 2024 jobbes det videre med endringer på hentepunkt og kjøreruter for å unngå lignende hendelser.

BIR Bedrift er en av samarbeidspartnerne i arbeidstreningsprogrammet Brannsjansen i regi av Sportsklubben Brann, Bergen kommune og NAV. Etter å ha vært i praksis hos BIR Bedrift, får Mohamed Bun Mustapha nå fast jobb som produksjonsoperatør.

Snøkaos skaper trafikkproblemer som forsinker bossinnsamlingen. BA og BT omtaler våre utfordringer og bidrar til å oppfordre kunder til å hjelpe med å gjøre innsamlingen enklere ved å måke rundt tømmeplassen og gjøre avfallet lettere tilgjengelig.

BIR deltar på utdanningsmesse i Grieghallen for tiendeklassinger og videregåendelever for å synliggjøre lærlingplassene vi tilbyr.

Atle Tvedt Pedersen tilsettes som daglig leder i BIR Ressurs. Han kommer fra stillingen som driftssjef i BIR Ressurs og har fungert i stillingen som daglig leder i selskapet etter at Ingrid Hitland gikk av med pensjon høsten 2023.

Vi er i gang med å merke 35 000 bosspenn på Voss med RFID-brikker. Merkingen gir et felles system for registrering av tømming, og gir oss grunnlag for å effektivisere rutene. Merkeprosjektet pågår frem til sommeren.

Stian Haarvig Halland, utviklingssjef i BIR, deltar i panelsamtale når Avfall Norge og Startuplab arrangerer Trashtech Afterwork – en uformell samling for avfallsaktører og teknologiutviklere.

Carrot utvider til Storbritannia. Det internasjonale eiendomsselskapet Hines er første utenlandske kunde, og systemet implementeres i bygget deres i Manchester. Det skal også implementeres i andre bygg i Storbritannia.

Gjennom Folkeinvest får Invertapro inn 16 millioner kroner. BIR, Norgesgruppen og Fana Sparebank er de største investorene. Selskapet satser mot fiskefôrmarkedet, og skal snart utvide til en større larvefabrikk.

Februar

Kontordelen av BIRs hovedkontor på Lungegårdskaien 42 BREEAM-sertifiseres til Excellent, takket være godt kvalifiserte fagpersoner, systematisk planlegging og utførelse og kreativ problemløsning.

BIR deltar på Om i Morgens bedriftskveld i Grieghallen for studenter som er interesserte i teknologi, energi og bærekraft. Det er stor interesse rundt karbonfangst, innsamling av matavfall og bygging av biogassanlegg på Voss.

Avfallet i en av BIR Bedrifts biler tar fyr etter henting av næringsavfall på Sandven. Sjøføren tømmer ut avfallet på grusbanen i Norheimsund, og brannvesenet tilkalles og slukker brannen. Et litiumbatteri er sannsynligvis kilden til brannen.

Vi planlegger et pilotprosjekt sammen med Askøy kommune der vi gjør endringer i tjenestetilbudet for å øke utsorteringen. Prosjektet er en viktig del av arbeidet med å oppfylle EUs mål for materialgjenvinning. Gjennom piloten vil vi prøve ut tre hovedtiltak: utvidede henteordninger, redusert hentefrekvens for restavfall og en ny gebyrmodell.

På skuddårsdagen 29. februar endrer vi tre navn i BIR. Gjenvinningsstasjoner skifter navn til miljøparker, den mobile gjenvinningsstasjonen blir til miljøbussen, og brukthallene blir gradvis til ombruksmarkeder – først ut er Kvam og Askøy. Navneendringene spiller at vi vil mer enn «bare å gjenvinne», ved å unngå at brukbare ting blir avfall. Innlevering av ting til ombruk blir gratis, og varene får en liten prislapp, som tydeliggjør at det som leveres inn har verdi. Noen ombruksvarer vil fortsatt være gratis.

BIR signerer FUTURE-PROOF-plakaten, som er Bergen Næringsråd og Raftostiftelsens samarbeidsplattform for næringsliv og menneskerettigheter. BIR forplikter seg til å bidra med egen kunnskap, erfaringer og utfordringer, og til å være med og ta et felles ansvar for å respektere menneskerettighetene.

Mars

Miljøparken på Os har i flere år samarbeidet med Bjørnafjorden brann og redning om å gjennomføre beredskapsøvelser. I mars er det igjen dags for å øve på brannslukking og evakuering av en savnet medarbeider. Etter øvelsen gjøres en evaluering, og brannvesenet kommer med gode forbedringsforslag som vi tar med oss i det videre brannforebyggende arbeidet.

Som en del av Operasjon Dagsverk, deltar ca. 150 elever fra Bergen Katedralskole på en ryddedugnad gjennom sentrum – fra Bergen Katedralskole via Lille og Store Lungegårdsvann til Møllendalsveien miljøpark. Det blir plukket over 50 sekker med boss, deriblant mange skytestrenger som følger med steinmassene som dumpes i Store Lungegårdsvann, samt flere ødelagte sykler og flere sykkehjul. Skolen «sponser» disse elevene, og inntekten går til Tore Eikelands legat, som driver en skole i Uganda.

Enova tildeler BIR og Eviny Termo inntil 28,5 millioner kroner til forprosjektering av karbonfangstanlegg i Rådalen. Tildelingen skjer som en del av programmet Forstudie karbonfangst 2030. Det skal bidra til utføring av forstudier for å komme nærmere et konkret industrielt CO₂-fangstanlegg som kan være i drift innen år 2030. BIR planlegger å fange 100 000 tonn CO₂ årlig, med en totalinvestering på en milliard kroner.

Mars

Erlend Ragnvaldsen, leder for marked i BIR Ressurs, representerer BIR og Norge i et europeisk panel om avfallsressurser som arrangeres i London av RDF Industry Group. Deltakelsen gir verdifull innsikt i utfordringer og muligheter i det europeiske avfallsmarkedet og gode muligheter for nettverksbygging og identifisering av mulige samarbeidspartnere.

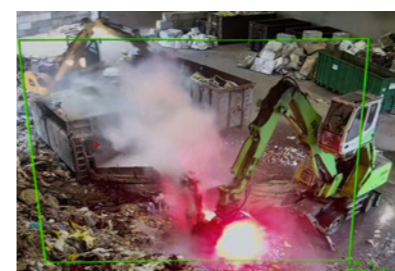
BIR deltar på Klimafestivalen Junior – et samarbeid mellom Bergen Offentlige Bibliotek og Klimafestivalen Varmere Våtere Villere. Mange barn får hilse på melbillene og larvene våre og teste kildesorteringskunnskapene sine.

Barnas Turlag, BIR, Kirkens Bymisjon, Voss herad, Voss Røde Kors og vossabankene arrangerer familiedag ved Prestegårdsmoen på Voss. Over 400 små bossplukkere, og like mange voksne, plukker området fritt for boss.

BIR er en av hovedarrangørene av Bioparkkonferansen som arrangeres på Voss. Konferansen bringer sammen avfallsbransjen, politikere og investorer for å utforske mulighetene innen bioøkonomi og vekke engasjement for en bærekraftig matproduksjon. For BIR er samlingen av spesiell betydning med tanke på den pågående byggingen av vårt biogassanlegg på Voss, som vil bli en viktig del av en fremtidig biopark.

En ulmebrann oppstår i papiorsorterings-hallen til BIR Bedrift. Evakuering og slukking iverksettes av medarbeidere, og brannvesenet tilkalles og slukker brannen.

Bøndene på Voss skal årlig levere 30 000 tonn kumøkk til biogassanlegget, og vil i gjengjeld få tilbake næringsrik biorest. De organiserer seg nå i Voss Biogjødselforum, som skal ivareta bøndenes interesser og sikre effektive avtaler om leveransene.

Venstre og MDG krever at byrådet i Bergen lager en konkret finansieringsplan for karbonfangstanlegg i Rådalen, blant annet ved å øremerke 50 prosent av kostnadene i neste budsjettforelegg. Byrådet svarer med å sette i gang en ny utredning og vil ikke ta stilling til finansiering før denne er ferdig.

April

Vårdugnadperioden er i gang, og tradisjonen tro stiller BIR-medarbeidere til dugnad for å rydde i nærområdet rundt arbeidsplassen. Vi rydder i bed og rundt brakkeriggene tvers overfor AdO Arena og samler inn ti sekker med boss.

Et branntilløp oppstår i utløpet av kvernen i sorteringshallen i Rådalen. Brannvesenet tilkalles og slukker raskt brannen. Gode rutiner for hvordan vi drifter hallen gjør at brannen ikke antenner mye avfall. Det er trolig et litiumbatteri i kvernen som er årsak til brannen.

BIR signerer kontrakt med LAB Entreprenør, som blir totalentreprenør for bygg og infrastruktur for det nye biogassanlegget på Bjørkemoen på Voss.

Utvalg for teknikk og miljø i Askøy kommune gir enstemmig godkjenning til å starte vårt pilotprosjekt for å øke utsorteringen. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje fra høsten 2024. Antall hentinger av restavfall reduseres fra fire til én gang per måned. Henteordning for matavfall utvides, mens henteordning for papp-, papir- og plastavfall videreføres i sin nåværende form. Det gjøres endringer i gebyrmodellen der ingen tømminger av restavfall lenger er inkludert i grunngebyret. Hver tømming av restavfall faktureres til en høyere pris, mens grunngebyret reduseres. Henting av matavfall, papir, plast, glass og metall dekkes fortsatt av grunngebyret. De nye satsene gjelder også for 2025.

BIR stiller med stafettlag under Bergen City Marathon.

BIR mottar Eiendomsprisen for kontorbygget og bossnetterminalen på Lungegårdskaien. Prisen blir delt ut under seminaret Næringsseiendom, i regi av Nordea, Advokatfirmaet Thommesen, Kyte Næringsmegling og Stadsporten. Juryen ble imponert over «de dyktige og løsningsorienterte folkene som har jobbet med prosjektet, og hvordan de har klart å smyge et stort bygg inn på en liten, vanskelig tomt.»

Prosjektet RÅCCS – Rådalen CCS starter etter tildeling av midler fra ENOVA. Målet med prosjektet er å sette BIR i stand til å gjennomføre en investeringsbeslutning for et karbonfangstanlegg i Rådalen. Prosjektet innebærer blant annet valg av best mulig fangstteknologi med tanke på bærekraft, energieffektivitet, økonomi og arealeffektivitet. Prosjektet gjennomføres ved hjelp av interne ressurser fra BIR og Eviny Termo, samt eksterne deltakere fra COWI og Norsk Energi.

Seks nye prosjektmedarbeidere er klare til å dele ut 20 000 nye spann for matavfall og glass- og metallemballasje på Askøy i løpet av våren og sommeren. Når oppdraget på Askøy er fullført, vil prosjektet fortsette med å distribuere 75 000 matavfallsspann i de andre BIR-kommunene innen 1. juli 2025. BIR samarbeider med Flyktningtjenesten, og kandidater fra flyktningprogrammet får arbeidstrening når de bistår prosjektmedarbeiderne med utdelingen.

Mai

BIR samarbeider med Fakultetet for kunst, musikk og design ved Universitetet i Bergen. Studentene får fire typer avfall av oss: trevirke, glass, tauverk fra havnæringen og EE-avfall. Gjennom fem uker undersøker de materialenes historie og setter opp utstillingen «Hidden Materials».

Mange instrumenter og elektroniske gjenstander repareres når BIR, Bergen Offentlige Bibliotek og Give Music a Chance arrangerer fiskefest i Bærekraftslaben på biblioteket. Rundt 45 besøkende får hjelp til reparasjoner.

Feilsorterte batterier forårsaker årlig hundrevis av branner på avfalls- og gjenvinningsanlegg. BIR Bedrift får på plass et automatisk slukkingsanlegg med kunstig intelligens og smart sensortechnologi som skal øke brannsikkerheten. Anlegget leveres av GK i samarbeid med Elotec.

BIR har søkt om å utvide driften ved Mjelstad Miljø, og inviterer heradsstyret på Osterøy på befaring for å vise frem dagens drift og fortelle om planene for deponiet.

Pensjonistgruppen RAF reiser på dagstur til Matre, med besøk og omvisning på Bjørn West Museet.

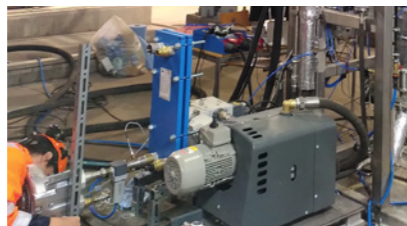

Kommunestyret på Askøy vedtar ny renovasjonsordning med mer sortering og sjeldnere tømming av restavfall, og vi starter å dele ut spann til matavfall og glass- og metallemballasje. Gjennom et samarbeid med Etat for inkludering, får fem flyktninger fra Syria og Ukraina arbeidserfaring og mulighet til å forbedre sine norskkunnskaper.

Juni

Byggingen av biogassanlegget starter. Byggingen er ventet å ta rundt 18 måneder. Først ut er støping av råtnetankene, samt grunn- og betongarbeid. Prosjektet er estimert til 370 millioner kroner.

BIR bidrar til forskning på karbonfangst gjennom prosjektet Climit DEMO. SINTEF, i samarbeid med Caox AS, tester et pilotanlegg med adsorpsjon på forbrenningsanlegget i Rådalen.

Bymiljøetaten og BIR går sammen i et prosjekt for å stoppe forsøplingen av Vågsbunnen. Bosspann samles inn, og det settes i stedet opp felles containere for beboere og bedrifter i området.

Kyrne på Voss gjør en gjesteopptreden på biogassanlegget.

Tolv miljøinteresserte gjester fra Sør-Korea besøker forbrenningsanlegget for å lære mer om avfallshåndtering, energigjenvinning, biogassanlegg og karbonfangst.

Voss Biopark får en million kroner i støtte fra Sparebankstiftinga Hardanger. Midlene skal brukes til å ansette en prosjektleder som skal lede arbeidet med å etablere bioparken.

Tall fra 2023 viser at nordmenn kaster mindre boss enn tidligere. Innsamlet mengde i BIR-kommunene er 374 kilo avfall per innbygger, en reduksjon på 0,48 prosent sammenlignet med 2022. Dette er den laveste avfallsmengden siden 1996. Samtidig har gjenvinningsgraden økt. TV2 besøker Espehaugen miljøpark, hvor Christian Roti, leder for ombruk og sirkularitet, viser frem ombrukstilbudet.

Juli

I løpet av første halvår 2024 har det vært 282 740 kunder i miljøparkene. Det er over 20 000 flere enn første halvår 2023. Fra 2022 til 2023 var det også en stor økning i antall kunder. Totalt var 543 213 kunder inntil miljøparkene i 2023, en økning på 58 000 fra 2022. Ombrukstilbudet forklarer litt av økningen, men kunder velger også å komme hyppigere på besøk med mindre mengder avfall om gangen.

BIR Voss Hardanger og BIR AS deltar på 4H sin landsleir på Skulstadmoen på Voss. Standen vår, med kildesorteringsspill og melbillefarmer, er populær.

En renovatør finner levende krabber som noen har kastet i matavfallsspannet sitt. Han redder dem og slipper dem ut i havet.

Q-meieriene arrangerer en ekstratrekning i returkartonglotteriet hos BIR Bedrift for å markere lansering av nytt kartongdesign med eget skrivefelt til navn og telefonnummer. Ekstratrekningen foregår live på Instagram, og sammen skaper vi oppmerksomhet rundt kildesortering av drikkekartonger og muligheten til å lage gratislodd på kjøkkenbenken.

Hvert år trekker Grønt Punkt Norge ut 124 vinnere fra hele landet, som kontaktes av sitt lokale renovasjonsselskap. Det deles ut 120 premier på 10 000 kroner og fire premier på 100 000 kroner. I 2024 var det syv vinnere i BIR.

En person kommer i klem mellom en bil og en tilhenger på miljøstasjonen i Kvam og blir lettere skadd. De involverte er i familie.

August

Grunnsteinen for biogassanlegget på Voss legges ned av ordfører i Voss herad, Tonje Såkvitne, 27. august. Grunnsteinen inneholder tegninger fra tredje klasse på Palmfossen skule, dagens utgave av Avisa Hordaland, arkitekttegninger av biogassanlegget, en matavfallspose og dokument signert av samarbeidspartene.

Ulrikke Voltersvik Hernæs, forretningsutvikler for biologiske verdikjeder i BIR, deltar på Arendalsuka. På Voss herads arrangement «Er larver, kumøk og kompost den mest innovative industrielle symbiosen i Noreg?», forteller hun om ambisjonene for bioparken på Voss og BIRs rolle som industriutvikler. Hun deltar også i NORCE sin debatt «Hvordan sikre konkurransekraft mens vi utvikler en sirkulær økonomi?»

BIR er i dialog med borettslag og sameier der det ikke er plass til egne spann for matavfall og glass- og metallemballasje, og jobber med å tilrettelegge for gode fellesløsninger for innsamlingen.

BIR deltar på Trafikksikkerhetsdagen. Hundrevis av personer svarer på quiz på standen vår, som setter søkelys på hvor viktig tre meters bredde i veibanen er for å sikre fremkommelighet. Mange barn får også prøvesitte sjåføersetet i bussbilen.

BIR støtter årets TV-aksjon, som går til Barnekreftforeningen. I tillegg er noen av våre medarbeidere med i åpningsvideoen som sendes på NRK, der det trommes på bosspann og bøsser.

September

For å markere et etterlenget høytrykk sender TV2 og Eli Kari Gjengedal værmeldingen fra takterrassen på BIRs hovedkontor på Lungegårdskaien 42.

BIR er vertskap når rundt 60 deltakere fra EU-prosjektet HOOP besøker bergensområdet. Første dag tilbringes på Voss, hvor de blant annet besøker Bioparkbygget for å høre om bioparken, biogass og Invertapro. Andre dag tilbringes hos BIR Bedrift, med presentasjoner av Ommat og Greentech Innovators, etterfulgt av omvisning på anlegget og i forlabben.

Bossnettet åpner på Nedre Nygård, og de første 650 husholdningskundene i området tar den nye avfallsløsningen i bruk. Det er nå sammenhengende bossrør fra bossnetterminalen på Nygårdstangen til husholdningene på Nedre Nygård. Traseen går helt fra Strømgaten, via Nygårdsgaten til St. Jacobs plass.

Askøy kommune, Samnanger kommune og BIR tilrettelegger for kommende krav fra miljømyndigheter om økt kildesortering på hytter. Vi etablerer derfor to nye sentrale leveringspunkt for hytteavfall, og vil samtidig teste ut en ny type container for innsamling av ulike typer avfall. Hensikten er å undersøke om bedre kildesortering muligheter vil redusere restavfallsmengden som leveres fra hytter. Erfaringer fra pilotprosjektet vil brukes i den videre planleggingen av tilbudet for hytterrenovasjon i BIRs eierkommuner.

En brann oppstår i en container i miljøparken på Os. Det mistenkes at et batteri som er kastet i metallavfallet er årsaken. Brannvesenet er på plass på to minutter og får slukket brannen.

Heradsstyret på Osterøy vedtar enstemmig å utvide avfallsdeponiet på Mjelstad med nesten 900 000 tonn. Det fører til at metallsorteringsanlegget og deponiet får en levetid på nye 35 år.

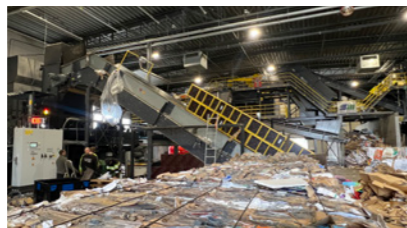

Fredag 27. september deltar 20 spreke BIR-medarbeidere i Stoltzkleiven Opp, etterfulgt av en hyggelig samling på Løloftet på Sagen.

September

BIRs idrettslag IL Reno løser en forsøplings-sak gjennom en dugnad og fjerner store mengder isopor og plasttønner fra strandsonen i Selvågen på Os.

BIR Bedrift får ny pappresse på papirsorteringsanlegget. Den gamle pappressen er 33 år gammel og vil heretter bli brukt som papirpresse.

Utplassering av matavfallsspann på Askøy er ferdig, og vi starter med utplassering av matavfallsspann i Bergen sør. Arbeidet vil fortsette ut året og i 2025.

BIR Bedrift går i gang med et pilotprosjekt for resirkulering av tørkepapir i samarbeid Norengros og Tork/Essity. Bergen kommune deltar i prosjektet med tørkepapir fra fire ulike kommunale virksomheter, og samler inn brukt tørkepapir i egne beholdere, som deretter tømmes i en emballasjepresse. BIR Bedrift henter tørkepapiret og mellomlagrer og baller det, før det transporteres til Essitys fabrikk utenfor Gøteborg, hvor det resirkuleres til nytt tørkepapir og andre papirprodukter.

Bergen kommune forskutterer 78 millioner kroner til utbygging av bossnett på Mindemyren. Hovedrørene til bossuget ligger allerede i bakken – de ble lagt ned da Bybanen ble bygget ut. Det gjenstår å bygge ut en fjellhall under Leaparken. Den skal fungere som mottak for avfall fra hele området.

BIR søker Bergen kommune om dispensasjon for å bruke et 1,3 mål stort område i fjellskråningen til å bygge karbonfangstanlegg ved forbrenningsanlegget i Rådalen. Det er viktig å ha avklart arealet når vi jobber opp mot politiske myndigheter om finansiering.

Med hjelp av konsulenter fra blinQ, jobber IT-avdelingen og digitaliseringsavdelingen i BIR med å flytte alle fagsystemer fra fysisk datasenter til skyen. I tillegg oppgraderes alle PC-er med Windows 11. Skymigreringsprosjektet sikrer moderne, effektive og sikre løsninger og legger grunnlaget for videre arbeid med digital transformasjon.

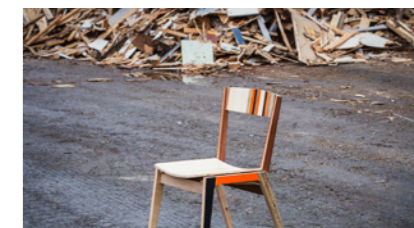
Oktober

BIR Husholdning tar i bruk ladesystem fra Chargitect, som lager optimaliserte ruter og sørger for å dynamisk styre ladingen basert på energibehov for kommende aktiviteter.

Som en del av prosjektet for å øke utsorteringen, går askøyværingene over til en ny renovasjonsordning med restavfallstømming hver fjerde uke.

BIR inngår samarbeid om møbelproduksjon med FjordMoods. I miljøparken i Kvam samler vi inn brukt trevirke til produksjon av kortreiste, miljøvennlige designstoler.

BIR Bedrift vinner et nytt anbud som leverandør av avfalls løsninger til Bergen kommune. Kontrakten har en varighet på fire år. Kommunene Askøy, Bjørnafjorden, Kvam, Osterøy, Samnanger og Vaksdal forlenger sine kontrakter etter opsjon med to år til.

Bergen Næringsråds årlige Trainee Vestalumnisamling arrangeres hos BIR, med omvisning i bossnetterminalen.

BIR viderefører tidligere IHMs tradisjon med stand på matfestivalen Smalahovesleppet på Voss. På standen informerer vi blant annet om biogass og merking av beholdere med RFID, og små og store får smake på melbillelarver.

Klimakur for avfallsforbrenning (KAN), hvor BIR deltar, er skuffet over at regjeringen ikke legger frem noen konkrete tiltak for å realisere karbonfangst på avfallsforbrenning i Norge, samtidig som den signaliserer en ytterligere økning av CO₂-avgiften fra 2026. KAN-partnerne kan sammen fange 1,3 millioner tonn CO₂ årlig innen 2030, men understreker at vi da må få på plass støtteordninger og rammebetingelser senest i løpet av 2025.

Toralf Igesund, seniorrådgiver i BIR, deltar i panelsamtale om utfordringer med plast i forbindelse med visning av filmen «Plastic People» under Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF). Samtalen arrangeres av Klimapartnere Vestland, Bymiljøtaten i Bergen og BIFF. Foto: Klimapartner Vestland.

Som respons på flere leserinnlegg om bekymringer knyttet til lukt og hygiene etter at BIR gikk over til månedlig tømming av restavfall på Askøy, skriver konsernsjef Borghild Lekve debattinnlegg i BT om viktigheten av sortering for miljøets skyld, og hvordan erfaringer fra pilotprosjektet på Askøy vil brukes når nytt tjenestetilbud skal utformes. Effektene på utsorteringsgrad, eventuell forsøpling og kundetilfredshet skal vurderes nøye.

November

Ombruksmarkedet i Møllendalsveien 40 setter besøksrekord på ombruksjulemarkedet med 813 besøkende, 392 salg og over to tonn solgte varer. Ombruksjulemarkedet arrangeres som en del av Gjenbruksuken, som en motvekt til forbruksfesten Black Week. I år står Naturvernforbundet Hordaland, Bærekraftige liv, Husfliden i Bergen og Landås skole bak Gjenbruksuken.

I forbindelse med Operasjon Dagsverk, arrangerer BIR dugnad i Bergen sentrum og på Kvarven med 129 elever fra Bergen Katedralskole. Bergen og Omland Friluftsråd har bedt BIR om hjelp til å fjerne en sjokkerende forsøpling på Kvarven, hvor vi blant annet finner mange porselensvasker, et kjøleskap, to sofaer, ca. 15 bildekk og to sexdukker.

BIR Bedrift vinner på nytt anbud som leverandør av avfallsløsninger til Helse Bergen. I tillegg er anbudet for Voss sjukehus vunnet for første gang. Begge kontraktene har en varighet på fire år.

På Klimafrokost i regi av Norsk Klimastiftelse holder Atle Tvedt Pedersen, daglig leder i BIR Ressurs, innlegg om hva som skal til for å få fart på karbonfangst og -lagring som klimaløsning i avfallssektoren.

Desember

Vi gjennomfører en kundeundersøkelse for å få tilbakemeldinger om kundenes behov og ønsker knyttet til tjenestene som utføres ved miljøparken for å sikre at innbyggerne i Bergen sentrum får et tilstrekkelig godt tilbud når Møllendalsveien miljøpark vil bli avviklet 31. august 2025, da området er regulert til andre formål. Nytt tilbud til sentrumskundene vil bli å benytte miljøbussen, øvrige miljøparker og hjemmehenting av avfall.

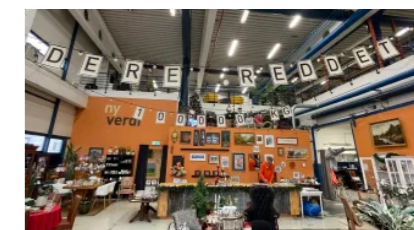
Fra 1. januar 2025 er kommunene pålagt å samle inn ødelagte klær og tekstiler. Formålet er å øke materialgjenningsgraden for husholdningsavfall og lignende næringsavfall i Norge, og målkravet er på 55 prosent for 2025. Fra nyttår setter BIR ut egne beholdere i miljøparkene for å samle inn tekstilene. Det finnes foreløpig ikke gode nok teknologiske løsninger for bærekraftig resirkulering av tekstiler i stor skala, så redusert forbruk og å levere til ombruk er fortsatt de beste miljøløsningene.

BIR deltar i forskningsprosjektet «Aldersbevisst ledelse og planlegging for gode senkarrierer i kommunal sektor», som vil pågå over to år, frem til oktober 2026. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Samfunnsbedriftene, KS og Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv, og målet er økt kunnskap og utvikling av tiltak som gjør at flere står lenger i arbeid.

Gjennom en rekke mediesaker retter vi oppmerksomhet mot mikroplast, og spesielt glitter, som mange pynter med i julen. Mikroplast forurensrer både innendørs og utendørs, og årlig puster hver enkelt av oss inn og spiser rundt 100 000 mikroplastartikler. Vi oppfordrer til å pynte med naturprodukter.

Ombruksmarkedet i Møllendalsveien 40 har sin siste åpningsdag. Fra januar 2023 har det vært ukentlige ombruksmarkeder på tirsdager, og i tillegg til butikkdrift har piloteringsverkstedet inkludert mottak, lager og funksjoner for forberedelse til ombruk. Regelverket setter begrensninger for hvordan vi kan drive butikk, og ombruksmarkedet stenges.

BIR øker renovasjonsgebyret med 35 prosent fra 2025, og prisen for å levere husholdningsavfall til miljøparkene økes fra 50 til 100 kroner for inntil en kubikkmeter. En av de store kostnadsdriverne er CO₂-avgiften, som forventes å øke med ca. 20 prosent årlig frem mot 2030. Kostnadsøkningen kommer også som følge av innføring av matavfallsinnsamling, åpning av nytt bossetningsområde og dyrere renter og driftskostnader. Til tross for prisøkningen, er BIRs priser fremdeles blant de laveste av de ti største kommunene i Norge.

Holdningsskapende arbeid

BIR tar en sentral posisjon som kunnskapsformidler som inspirerer innbyggere til å ta bærekraftige valg. 2024 har vært et aktivt år med flere ulike miljøarrangementer, ryddedugnader, undervisningstilbud og gode samarbeider.

Undervisningstilbud

Mange skoler ser på BIR som en god kilde til kunnskap rundt avfall og bærekraft. På bir.no er det en rekke tema filmer og tips til aktiviteter i skolene. Vi har også holdt foredrag på skoler og for ulike foreninger på forespørsel.

For andre år på rad har vi effektivisert tilbudet med omvisninger på forbrenningsanlegget for fjerde trinn. Med flere omvisere og parallelle sesjoner, tok vi imot i overkant av 900 elever på to uker. Elevene blir tatt med gjennom hele anlegget – fra kontrollrommet, hvor den store grabben er et høydepunkt, og ned til ovnen hvor restavfallet blir brent. Ifølge tilbakemeldinger fra lærere og elever, var de godt fornøyde med opplegget.

Populære insekter

I 2024 har vi hatt to små insektfarmer der vi kan følge med på melbillenes fascinerende forvandling fra egg til larve, før de pupper seg i noen uker og blir til små biller. Insektfarmene blir på forespørsel lånt ut til skoleklasser, vanligvis i en eller to uker. Det er en ny og interessant erfaring for både elever og lærere. Vi har hatt insektfarmer og smaksprøver med oss på flere arrangementer i 2024. Det er fremdeles stor interesse fra små og store som ønsker å stifte nærmere bekjentskap med insektenes spennende liv. Vanligvis har vi også med smaksprøver av larvene, som er proteinrik og bærekraftig mat.

BIRs dugnadsaktivitet i 2024

I BIR sine eierkommuner ble det registrert 68 strandryddinger i 2024. Dugnadene er registrert på henholdsvis bir.no (41 dugnader) og ryddenorge.no (259 dugnader).

Våre miljøparker har totalt tatt imot 924 dugnadssekker. I tillegg hentet bossbiler 2 132 dugnadssekker på rute, totalt 3 056 dugnadssekker.

I tillegg til de ovennevnte dugnadene har BIR tilrettelagt for og vært ansvarlig for åtte strandryddinger i løpet av året, blant annet rundt Store Lungegårdsvann og Bergen sentrum, en ved Kvarven

friluftsområde, tre på Knektholmen på Askøy og en i Selvvågen i Bjørnafjorden. Dugnadene ble gjennomført sammen med ulike skoler, Bergen og Omland Friluftsråd, grunneiere og idrettslag.

I 2024 ble det også gjennomført 103 vårdugnader i BIRs eierkommuner. Flere av dem var knyttet til vassdrag, elver og strandsonen.

Gjenbruksfestival med Sammen

For tredje år på rad samarbeidet BIR med studentsamskipnaden Sammen om å arrangere gjenbruksfestival, der studenter kunne komme og hente ut gratis ting til hybelen. Fantofthallen ble fylt opp med møbler, kjøkkenutstyr, elektronikk, bøker, sportsutstyr og mye mer som nyinnflyttede studenter kan ha bruk for. BIR bidro med 1,3 tonn ombruksvarer, som fikk nytt liv hos over 1 500 studenter i Bergen.

Ombruksjulemarked under Gjenbruksuken

Som en del av Gjenbruksuken, arrangerte BIR ombruksjulemarked i Møllendalsveien 40, hvor vi satte besøksrekord med 813 besøkende, 392 salg og over to tonn solgte varer. I 2024 ble Gjenbruksuken arrangert av Naturvernforbundet, Bærekraftige liv, Husfliden i Bergen, Bergen Offentlige Bibliotek og Landås skole. BIR bidro med materiell og grafikk fra tidligere år.

Stands og arrangementer

I løpet av året har BIR deltatt på flere ulike stands og arrangementer – blant annet Trafikksikkerhetsdagen, Klimafestivalen Junior, Smalahovesleppet på Voss, 4Hs landsleir, Fiksefest, Om i Morgen og diverse utdanningsmesser.

Samarbeid med VilVite

Vårt tette samarbeid med VilVite har fortsatt, og i 2024 oppgraderte vi den interaktive utstillingen Bossbanken, som engasjerer og lærer barn om avfallshåndtering på en morsom måte. Justeringer og forbedringer ble gjort for å holde den oppdatert og interessant, slik at den fortsatt inspirerer til gode sorteringsvaner hos besøkende på vitensenteret.

Selskaper i BIR

BIR Nyverdi AS

Hva er det viktigste selskapet oppnådde i 2024?

Selskapet jobber aktivt med å øke bevisstheten om at brukte ting har verdi. I den anledning har vi endret navnene på gjenvinningsstasjoner til miljøparker for å gradvis endre inntrykket fra det industrielle preget stasjonene har til et uttrykk mer preget av ombruk og reparasjon. I et par av miljøparkene har vi åpnet ombruksmarkeder og satt verdi på en del av tingene vi redder fra å havne i restavfallet.

God kompetanse hos medarbeiderne sikrer trygg drift og forsvarlig håndtering av farlig avfall. Med stadig økende besøkstall i miljøparkene er HMS-aspektet særlig viktig, og avviksrapportering er en naturlig del av hverdagen. 2024 har forløpt uten nevneverdige utfordringer i driften.

Daglig leder: Bente Gansum Daazenko

Bente Gansum Daazenko har jobbet i BIR siden 2009 og vært daglig leder i BIR Nyverdi siden 2015. Hun er utdannet cand.scient. fra UiO. Hun har vært med på en rivende utvikling i interessen for miljø og avfall siden midten av 90-tallet og har arbeidserfaring fra alle forvaltningsnivåene, herunder Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet og nå BIR. Hun har også vært teknisk sjef i returselskapet RENAS AS.

Hva gjorde selskapet i 2024 for å være en miljøpådriver?

Gjennom rollen som bærekraftssekretariat for BIR har BIR Nyverdi utarbeidet et målbilde for fossilfri avfallshåndtering og transport. Målbildet er vedtatt av konsernledelsen og inneholder en tiltaksplan som hele konsernet skal jobbe etter for å sikre at BIR oppnår fossilfri avfallshåndtering og transport innen 2030.

Bærekraftssekretariatet har fasilitert og gjennomført en klimarisikoanalyse for hele BIR-konsernet med bidrag fra alle selskapene og konsernledelsen. Analysen identifiserer de viktigste klimarisikoene BIR står overfor og hvilke tiltak konsernet må jobbe videre med for å redusere risiko.

Brukshallene ble restaurert og omdøpt til ombruksmarkeder.

Gjenvinningsstasjonene byttet navn til miljøparker.

Forsvarlig håndtering av farlig avfall er viktig i miljøparkene.

Selskapets formål

BIR Nyverdi AS er etablert som driftsselskap for å sikre BIR AS betjening av kunder i miljøparkene i henhold til forurensningsloven § 30. Selskapet skal arbeide med utvikling av konsepter for ombruk og sirkularitet samt følge opp bærekraftsarbeidet og forestå bærekraftsrapportering på vegne av konsernet.

Styret

Borghild Lekve, styreleder
Ina Cathrin Stølen
Eirik Lunde
Vegar Nøstvold Lien
Arve Nilsen

Info

Heleid datterselskap av BIR AS
Stiftelsesår: 2002
Årsverk: 90
Sykefravær: 4,8 prosent.
2,2 prosent var kortvarig.
2,6 prosent var langvarig.
(2023: 5,6 prosent)

557 455 kunder
Antall registrerte besøkende i miljøparkene.

67 410 tonn
avfall ble tatt imot i miljøparkene

1 048 tonn
ombruksvarer ble reddet i miljøparkene

BIR Husholdning AS

Hva er det viktigste selskapet oppnådde i 2024?

I 2023 ble det gjennomført prosjekter for å utforme et tjenestetilbud som legger til rette for økt utsortering og reduksjon av restavfall. Dette førte til et pilotprosjekt i Askøy kommune, med oppstart i 2024, der tømmefrekvens og gebyrmodell ble justert, og det ble innført hjemmehenting av glass- og metallemballasje. BIR Husholdning har vært ansvarlig for utrulling av beholdere, innsamling av avfall og endring i gebyrstrukturen. Selskapets medarbeidere har gjort en solid innsats i alle faser av arbeidet.

For å nå utsorteringskrav og sikre store nok matavfallsmengder til BIRs biogassanlegg, vil alle få tilgang til levering av matavfall i 2024/2025.

HMS er viktig for selskapet i alle operasjoner. Innsamlingsruter er sikkerhetskartlagt, og i 2024 ble det innført flere risikoreducerende tiltak.

Hva gjorde selskapet i 2024 for å være en miljøpådriver?

BIR Husholdning har mål om en fossilfri bilpark innen 2030, og har hatt en fossilfri satsing siden 2018. Ved inngangen til året hadde selskapet 25 elektriske kjøretøy, hvorav 15 var renovasjonskjøretøy. I 2024 ble ytterligere syv elektriske kjøretøy satt i drift, hvorav to renovasjonskjøretøy, en stor skapbil og fire varebiler.

BIR Husholdning jobber for å nå målet om fossilfri bilpark på flere måter. Vi har derfor også anskaffet biogassdrevne lastebiler. Selskapet har totalt 13 gassbiler i bestilling, som er forventet levert gjennom 2025. I forbindelse med at BIR etablerer biogassanlegg på Voss, er det naturlig at BIR Husholdning investerer i denne type fossilfrie kjøretøy. Matavfallet fra våre husholdningskunder vil da komme til nytte som drivstoff til deler av vår bilpark.

Daglig leder: John Gaute Kvinge

John Gaute Kvinge har vært daglig leder i BIR Husholdning siden 2016. Han er utdannet siviløkonom fra NHH, og har tidligere lang fartstid fra bank- og finansbransjen, blant annet som konserndirektør i Gjensidige-gruppen. Han har også logistikk- og transportbakgrunn som administrerende direktør i Bergen Taxi.

Selskapets formål

BIR Husholdning AS sin hovedoppgave er å sikre at alle husholdningskundene i BIRs eierkommuner får hentet avfallet sitt i samsvar med gjeldende renovasjonsforskrift, en forskrift som også forvaltes av selskapet. BIR AS har tildelt selskapet enerett for innsamlingen, med avtaleperiode ut 2035. Selskapet driver i tillegg eget tungbilverksted og er ansvarlig for at egne biler og utstyr holdes i god og sikker stand. Selskapet tilbyr også verkstedtjenester i markedet.

Styret

Borghild Lekve, styreleder
Sølvi Spilde Monsen
Erlend Ragnvaldsen
Terje Danielsen
Janne Rong Fosshem

Info

Heleid datterselskap av BIR AS
Stiftelsesår: 2002
Årsverk: 152,1
Sykefravær: 8,75 prosent.
3,10 prosent var kortvarig.
5,66 prosent var langvarig.
(2023: 7,47 prosent)

BIR Husholdning deler ut spann for matavfall og glass og metall.

Det ble innført flere risikoreducerende tiltak i 2024.

Fossilfrie renovasjonsbiler settes på lading hos BIR Husholdning.

17 av 69 renovasjonsbiler er fossilfrie. (2023: 15 av 71 biler)
Andel av hele bilparken som er fossilfrie 32 % (28 % i 2023)

14,9 km/tonn kilometer kjørt per tonn avfall. (2023: 15,2 km/tonn)

3 568 000 beholdertømminger (2023: 3 595 000)

Innsamlede avfallsmengder fra rutegående transport (ekskl. BIR Voss Hardanger):

Avfallstype	Tonn
Restavfall	54 217,75
Matavfall	3 119,72
Papp og papir	9 604,48
Papp og papir til forbrenning	597,64
Plastemballasje	2 235,11
Glass- og metallemballasje	4 835,75
Totalt	74 610,45

BIR Infrastruktur AS

Hva er det viktigste selskapet oppnådde i 2024?

Bossnettet i Bergen sentrum har blitt ytterligere bygget ut, og det er åpnet flere nedkast i området Nedre Nygård. Samtidig jobbes det på byggesaksnivå for å finne løsninger som gjør at nedkastpunktene som er etablert i Domkirkegaten, Kong Oscars gate og Øvre Korskirkeallmenningen etter hvert kan åpnes.

Pilot for hytteprosjekt er startet opp og gir godt grunnlag til videre arbeid med hytterenasjon i BIR-kommunene.

Vi jobber med å finne konsept og rett areal for en utvikling av miljøparken på Os i Bjørnafjorden kommune.

Vi gjør kontinuerlig forbedringsarbeid med datafangst, som muliggjør eierskap over flere anlegg i BIR-kommunene.

Hva gjorde selskapet i 2024 for å være en miljøpådriver?

Det settes høye miljøkrav ved anleggsentrepriser. Utslippsfrie maskiner og kjøretøy skal benyttes.

En viktig del av vår satsing på å være miljøpådriver har vært elektrifiseringen av kjøretøyflåten vår. I dag betjenes begge våre bossnetterminaler av elektriske krok-biler, og samtlige service- og rydebiler som utfører vedlikeholdsarbeid på bossnettet er også elektriske. Denne overgangen har ikke bare resultert i betydelig reduserte klimagassutslipp, men har også bidratt til lavere driftskostnader og redusert støvforurensning.

Som en del av BIR-konsernet er BIR Infrastruktur forpliktet til å videreutvikle og styrke vår fossilfrie drift. Vi vil fortsette å investere i fremtidsrettede, miljøvennlige løsninger, samt stille tydelige krav til våre leverandører om å ta i bruk mer miljøvennlige og bærekraftige løsninger.

Daglig leder: Terje Strøm

Terje Strøm har ledet BIR infrastruktur siden 2014. Før den tid var han med å bygge opp Eviny Termo og avsluttet som utbyggings sjef i selskapet før turen gikk videre til BIR. Arbeidet med å bygge ut samfunns viktig infrastruktur har stått sentralt gjennom hele hans karriere. Gjennom sitt verv som nestleder i Norsk Kommunalteknisk Forening har han også jobbet med infrastruktur – både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Terje er utdannet elkraftingeniør innen høyspenningsteknikk og har senere bygget på med VVS/energifag og styrekompetanse.

Selskapets formål

BIR Infrastruktur AS er etablert som driftsselskap for å sikre BIR AS sin utbygging og drift av bossnett. Selskapet skal også kunne arbeide med utbygging og drift av annen infrastruktur. Selskapet er av allmennyttig karakter, men kan også drive forretningsvirksomhet ved utnyttelse av ledig kapasitet. Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler eller delta i andre foretak dersom dette er hensiktsmessig for å oppfylle målet. Selskapet kan kun gi utbytte av den forretningsmessige delen av virksomheten.

Styret

Borghild Lekve, styreleder
Ingrid Hitland
Morten Straume
Wenche-Mari Bliksås

Info

Heleid datterselskap av BIR AS
Stiftelsesår: 2007
Årsverk: 14
Sykefravær: 5,64 prosent.
1,91 prosent var kortvarig.
3,73 prosent var langvarig.
(2023: 2,02 prosent)

Åpning av bossnettnedkast på Nedre Nygård.

Begge bossnetterminalene betjenes av elektriske krok-biler.

Pilot for hytteprosjekt er satt i gang i BIR-kommunene.

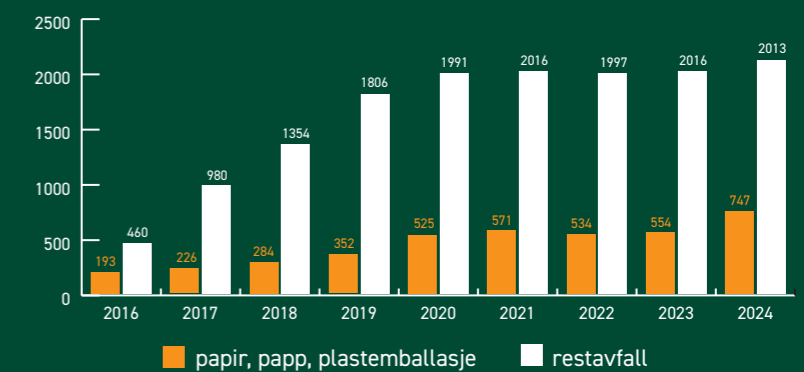

10 851
husholdningskunder av bossnettet
(2023: 9 758 husholdningskunder)

1 506 779
lukeåpninger i bossnettet
(2023: 1 421 489 lukeåpninger)

Innevied avfallsmenge per fraksjon (tonn)

BIR Ressurs AS

Hva er det viktigste selskapet oppnådde i 2024?

BIR Ressurs har over flere år arbeidet med å øke kunnskap om karbonfangst, og BIR jobber målrettet mot å kunne realisere et anlegg. I 2024 fikk BIR støtte fra ENOVA med inntil 28,5 millioner kroner, med en støttegrad på 50 prosent. Prosjektet RÅCCS har mål om å utarbeide et faktagrunnlag for å ta en investeringsbeslutning om å bygge et anlegg i Rådalen som kan fange 100 000 tonn CO₂.

I KAN-nettverket (Klimakur for avfallsforbrenning) samarbeider vi med de andre større anleggene i Norge for å bedre rammebetingelsene for avfallsforbrenning med karbonfangst og dele kunnskap og informasjon om løsninger.

Markedsavdelingen ble styrket med en ny medarbeider. Dette har vært viktig for vårt bidrag i bærekraftsarbeidet til BIR, noe vi ser igjen som løsninger for materialgjenvinning og gjenbruk.

Hva gjorde selskapet i 2024 for å være en miljøpådriver?

I 2024 fikk vi godkjent omregulering med utvidelse av deponiet på Mjelstad. Dette muliggjør drift i flere tiår fremover, noe som igjen reduserer behov for å gjøre nye naturinngrep andre steder. Her gjenvinner vi også metall fra bunnasken med meget høy gjenvinningsgrad og kvalitet.

Sommeren 2024 gjennomførte vi et forskningsprosjekt sammen med SINTEF og CaOX for å undersøke teknologien CSAR (fastfase CO₂-fangst) sin egnethet på BIRs røykgass. Vi oppnådde gode resultater i testene, og SINTEF har dermed fått videreutviklet sin teknologi.

Både fra BIR-konsernet og i BIR Ressurs har vi jobbet med kulturen i selskapet. Spesielt ser vi roller og ansvar, tilbakemeldingskultur og psykologisk trygghet i sammenheng. Vi vil fremover inkludere mer arbeid med BIRs verdier og arbeidet med å skape "ett BIR".

Daglig leder: Atle Tvedt Pedersen

Atle har vært daglig leder i BIR Ressurs siden 2023. Han har en doktorgrad i organisk kjemi fra UiB. Han har vært forsker og hatt ulike lederstillinger i Borregaard, samt mange års erfaring fra ulike lederstillinger i Interpro og Orkla Foods Norge (tidligere Rieber & Søn, Toro). Han var fabrikkssjef ved Toro-fabrikken i Arna frem til han startet som driftssjef i BIR Ressurs i 2015.

Selskapets formål

BIR Ressurs AS er etablert som driftsselskap for å sikre BIR AS sin mottaks- og behandlingsskapasitet for avfall som er omfattet av forurensningsloven § 30. Selskapet kan også drive annen virksomhet i tilknytning til formålet. Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler eller delta i andre foretak dersom dette er hensiktsmessig for å oppfylle formålet. Selskapet er av allmennnyttig karakter, men kan også drive forretningsvirksomhet ved utnyttelse av ledig kapasitet. Selskapet kan kun gi utbytte av den forretningsmessige delen av virksomheten.

Styret

Borghild Lekve, styreleder
Annette Bergsland Rognstad
Morten Straume
Arne Olav Stakkestad
Kristensen

Info

Heleid datterselskap av BIR AS
Stiftelsesår: 2003
Årsverk: 46,5
Sykefravær: 3,15 prosent.
2,05 prosent var kortvarig.
1,10 prosent var langvarig.
(2023: 3,5 prosent)

BIR jobber for å bedre rammebetingelsene for avfallsforbrenning.

Gjenvinning av metall på deponiet på Mjelstad er sikret videre drift.

BIR jobber målrettet for å kunne realisere et karbonfangstanlegg.

200 000 tonn
avfall ble mottatt på
forbrenningsanlegget

Iso-sertifisert
Selskapet er
ISO-sertifisert.

300 GWh
energi ble levert
som fjernvarme

36 000 tonn
bunnaske ble produsert
ved forbrenningsanlegget

4 400 tonn
metall ble sortert
ut fra bunnasken

90 GWh
energi ble levert
som strøm

BIR Voss Hardanger AS

Kva er det viktigaste selskapet oppnådde i 2024?

I løpet av 2024 vart alle avfallsdunkar for privathushald ferdig merka med elektronisk brikke og etikett med adresse i kommunane Eidfjord, Ulvik og Voss. Arbeidet pågikk frå januar til ut september. Det vart merka totalt 24 982 dunkar, som er 99,17 prosent av dunkar som er registrert i vårt fagsystem.

Merking av dunkar er riktig veg å gå, då avfallsselskapa har mange krav å etterleva – både nasjonale og EU-krav. Merkinga gjev oss eit felles system i BIR for registrering av tømning, og grunnlag for å utnytta rutene betre. Merkinga gjev oss meir oversikt over innsamla avfall, og slik kan me gje rett gebyr til rett abonnent.

Kva gjorde selskapet i 2024 for å vere ein miljøpådrivar?

Merking av dunkar som vart gjort i 2024 er for å nå dei nasjonale krava og EU-krava som er retta til avfallsbransjen. I åra som kjem vil det bli strengare krav til sortering av avfall i heimane.

Med merkinga kan me påverke abonnentane til å bli betre på kjeldesortering når BIR Voss Hardanger kan tilby annan gebyrmodell enn den selskapet har i dag: Ein betalar for det ein kastar. Selskapet vil få oversikt over eksakt antal avfallsdunkar og plassering av desse og kan få gode data på betre ruteoptimalisering, som òg vil bidra til ein miljøgevinst.

Dagleg leiar: Jon Grønsberg

Jon Grønsberg har vore dagleg leiar i BIR Voss Hardanger sidan 2023. Han har tidlegare vore dagleg leiar i Indre Hordaland Miljøverk og har jobba i Felleskjøpet Agri som salssjef i Noreg. Han er utdanna Master of Science frå NMBU og har tilleggsutdanning med Master of Business Administration frå BI.

Selskapet sitt føremål

BIR Voss Hardanger AS er ansvarleg for bygging og drift av innsamlings-system, mottak og anlegg for gjenvinning i samsvar med dei til ein kvar tid gjeldande nasjonale og strategiske mål i avfallspolitikken. Selskapet skal vere ein seriøs aktør med tillit i marknaden. Forvaltningsoppgåvene skal ivaretaast på ein slik måte at kommunane får sine oppgåver løyst i samsvar med lovverket, og slik at brukarane opplever tilbodet som meiningsfylt. Selskapet vil arbeide for avfallsreduksjon og effektiv forvaltning.

Styret

Borghild Lekve, styreleiar
Steinar Kvarekvål
Karen Marie Aker Haarklau
Arne Saue

Info

Heileigd dotterselskap av BIR AS
Stiftelsesår: 1994
Årsverk: 34
Sjukefråvær: 12,92 prosent.
1,56 prosent var kortvarig.
11,36 prosent var langvarig.
(2023: 9,47 prosent)

Alle avfallsdunkar vart merka med RFID-brikke i 2024.

Merking av dunkar gjer at me kan nå både nasjonale og EU-krav.

Merking av dunkar gjer ruteoptimalisering lettare.

6 408 tonn
total avfallsmengde

8 bussbilar
er i drift

3 364 tonn
avfall er
energigjenvunne

2 913 tonn
avfall er
materialgjenvunne

131 tonn
avfall er
lagt på deponi

24 900
dunkar vert
tømde årleg

BIR Bedrift AS

Hva er det viktigste selskapet oppnådde i 2023?

I 2024 har BIR Bedrift arbeidet spesielt med kundetilfredshet, bærekraftig kjernedrift og implementering av ny drift på Voss.

Systematisk arbeid med prosessforbedringer, digitalisering og kostnadskontroll skal sikre en sunn og bærekraftig kjernedrift som danner grunnlaget for selskapets videre utvikling.

Fra 1. januar 2024 overtok vi næringsdelen fra tidligere Indre Hordaland Miljøverk. Gjennom 2024 har driften på Voss og i Bergen smeltet sammen med felles ledelse, systemer og prosesser. Anleggsdriften er tilpasset for å utnytte den samlede kapasiteten på tvers av kommunegrensene, og fra årsskiftet 2024/2025 er innsamlingsrutene for næringskundene adskilt fra den lovpålagte delen.

I 2024 vant vi alle de store anbudskonkurranser vi deltok i; herunder Bergen kommune, Helse Bergen med avdeling Voss, Forsvaret og farlig avfall for ØyVAR.

Hva gjorde selskapet i 2023 for å være en miljøpådriver?

BIR Bedrift samarbeider med Norengros, Bergen kommune og Essity for å lage en verdikjede som gjenvinner tørkepapir til nytt papir. Resultatene viser vesentlig økt sorteringsgrad og god papirkvalitet. Pilotprosjektet rulles ut til flere lokasjoner i 2025.

En moderne omlastingsstasjon for matavfall er bygget for å legge til rette for en sterk økning i utsortering av matavfall fra næring og husholdning de neste årene.

I 2024 økte vi andelen fossilfrie kjøretøy med to elektriske krobiler, to elektriske skapbiler og vår første elektriske komprimatorbil med to kammer. Vi har også samarbeidet tett med Molgas om etablering av en fyllestasjon for biogass i regionen, strategisk plassert like ved anlegget vårt. Vi har allerede fire biogasskjøretøy, og ser frem til å fylle biogass her fra mars 2025.

Daglig leder: Anders Haugsvær-Holst

Anders Haugsvær-Holst har vært daglig leder i BIR Bedrift siden 2022. Han er utdannet siviløkonom og har en MBA innen strategisk ledelse fra Norges Handelshøyskole. Anders er opptatt av å spille på lag med kunder og leverandører for å skape nye sirkulære verdikjeder hvor vi tar bedre vare på ressursene.

Selskapets formål

BIR Bedrift AS har bred kompetanse i alle ledd av avfallskjeden, og tilbyr et vidt spekter av lokale, bærekraftige avfalls- og miljøløsninger til næringslivet og containere til privatkunder. Gjennom datterselskapene er selskapet en totalleverandør i avfallsmarkedet, både til offentlig og privat næringsliv.

Styret

Borghild Lekve, styreleder
Kristian Jæger
Karen Marie Aker Haarklau
Simon Sætre

Info

Heleid datterselskap av BIR AS
Stiftelsesår: 1998
Årsverk: 105,85
Sykefravær: 8,30 prosent.
3,47 prosent var kortvarig.
4,84 prosent var langvarig.
(2023: 9,22 prosent)

BIR Bedrift har fått sin første elektriske komprimatorbil.

BIR Bedrift samler inn tørkepapir til resirkulering.

En elektrisk krobil tømmer en container utenfor AdO arena.

<p>4 112 næringskunder (2023: 4 013)</p>	<p>309 tonn CO₂ spart ved fossilfri drift (2023: 162 tonn)</p>	<p>Iso-sertifisert Selskapet er ISO-sertifisert.</p>
<p>46,18 % materialgjenvinning (2023: 50,98 %)</p>	<p>48 426 tonn innveid og håndtert (2023: 41 311 tonn)</p>	<p>Omsetning og resultat Omsetning: 318,5 mill. kroner Resultat: -7,8 mil. kroner</p>

Andre selskaper der BIR har eierinteresse

Norsk Riving AS

BIRs eierposisjon: 86,7 prosent
Daglig leder: Magne Eikås
BIR innehar rollen som styreleder ved Anders Haugsvær-Holst.

Norsk Riving er spesialister på innvendig riving, betongsaging, asbestsanering, miljøkartlegging og ombrukskartlegging. Selskapet leverer entreprenørtjenester og prosjekteringstjenester i hele landet.

Norsk Riving har kompetanse og erfaring med ombruk av bygg- og anleggsavfall (BA-avfall). Selskapet ivaretar omstilling til mer sirkulære verdikjeder for BA-avfall og er kjent i markedet for å være sterk på grønne løsninger i rivings- og saneringsprosjekter. Dette er i tråd med BIRs strategi og er med og styrker BIR Bedrifts tjenestetilbud for bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen.

Eviny Termo AS

BIRs eierposisjon: 49 prosent
Daglig leder: Øystein Haaland
BIR innehar rollen som nestleder ved Borghild Lekve og styremedlem ved Ove Knudsen.

Eviny Termos forretningsidé er å skape verdier gjennom å forvalte og utvikle konkurransedyktige energiløsninger, basert på miljøvennlige energikilder. Eviny Termo produserer og leverer energi fra store og mindre energianlegg, og bruker overskuddsenergi fra avfallsforbrenning, varmepumper, bioenergi, frikjøling og solceller til å forsyne kundene med både varme, kjøling og strøm.

Eviny Termo har konsesjon for å bygge og drive fjernvarmeanlegg i Bergen og Førde. Utover det eier og drifter selskapet flere lokale løsninger som leverer energi til kunder i regionen. Eviny Termo utnytter overskuddsvarmen fra BIR Ressurs til beste for byens innbyggere. Kunder har i 2024 fått gode betingelser ved bruk av avfallsvarme, og i godt samarbeid med dyktige medarbeidere på anlegget i Rådalen har vi oppnådd en effektiv utnyttelse av tilgjengelig avfallsenergi.

Eviny Termo og BIR har samarbeidet tett gjennom 2024 i et felles prosjekt med mål om å realisere karbonfangst på BIRs forbrenningsanlegg i Rådalen.

Carrot AS

BIRs eierposisjon: 34,9 prosent
Daglig leder: Tore Totland
BIR innehar rollen som styreleder ved Stian Halland.

Carrot leverer IT-system for flyt av avfalls- og kundedata på tvers av ERP- og fagsystemer. Det gjør at BIR kan fakturere kunder basert på tømmedata, uavhengig av om data kommer fra spann, container, nedgravd løsning eller bossnett. BIR stiftet selskapet sammen med New & Company AS for å kommersialisere en egenutviklet programvare.

Fra å ha utviklet BIRs interne programvare til et eget system, har selskapet videreutviklet konseptet til å også bli et insentivbasert system for utsortering av rene avfallsfraksjoner. Dermed beveger selskapet seg oppstrøms i avfallsbransjen, og kan tilby programvaren til næringsaktører som besitter avfall. Konseptet fungerer som en «gulrot» for å få aktører til å jobbe enda bedre med utsortering av rene materialer, som igjen kan gå inn som ressurser i nye verdikjeder – derav navnet Carrot AS.

Selskapet vinner stadig nye lisensavtaler. Gjennom 2024 er det blitt satset mer på næringsbygg i Storbritannia, og selskapets teknologi er nå i bruk på stadig flere næringsbygg. Å få fotfeste i Storbritannia er en milepæl for selskapet, som viser at konseptet også er interessant utover Norge.

Invertapro AS

BIRs eierposisjon: 24,7 prosent per 31.12.24, etter deltagelse i en vellykket emisjon via Folkeinvest som ble ferdig tidlig i 2024.
Daglig leder: Alexander Solstad Ringheim
BIR innehar rollen som styreleder ved Jon Grønsberg.

Eierskapet i Invertapro støtter opp om BIRs satsing på å nyttiggjøre matavfall inn i nye verdikjeder. Selskapet utnytter vegetabilsk matavfall til produksjon av larver. BIR Bedrift har i 2024 produsert og levert fôr til larvene gjennom sitt førkjøkken, og har med dette omgjort matrester til en ressurs.

Invertapro har løpende avtaler om salg av både larver og frass/biogjødsel. Fryd Larvegødt selges i alle Felleskjøpets butikker i Norge. Selskapet flyttet til større lokaler på Bjørkemoen på Voss høsten 2024, og produserer svarte soldatfluelarver der. Selskapet jobber nå aktivt med å oppskalere produksjonen.

Greentech Innovators AS

BIRs eierposisjon: 7,36 prosent
Daglig leder: Ingmar Høgøy

Selskapets forretningskonsept er produksjon av mikroalger og bakterier basert på våtorganisk avfall, herunder matavfall. Mikroalger kan bli fremtidens fiskefôr i oppdrettsnæringen. Dersom selskapet lykkes med dette forretningskonseptet, vil det gi økt utnyttelse og verdi av BIRs våtorganiske avfall.

Selskapet har siden oppstarten i 2018 jobbet for å realisere godkjent produksjonsprosess av mikroalger og mikroorganismer basert på våtorganisk avfall. Selskapet har utført en rekke laboratorieforsøk og har klart å fremstille ønskede alger. Det gjenstår å få klarert prosessen i henhold til godkjenningskrav og skaffe til veie ytterligere finansiering for å kunne skalere opp produksjonsanlegg.

Bergen Carbon Solutions AS

BIRs eierposisjon: 4,9 prosent
Daglig leder: Odd Strømsnes

Bergen Carbon Solutions (BCS) har utviklet en innovativ teknologi for å bruke CO₂ til å lage karbonnanofiber (KNF), et materiale som er sterkere enn stål, lettere enn plast og leder strøm. BCS bidrar til løsninger innen sektoren for karbonfangst- og -bruk (CCU). BIR tok i en tidlig fase eierposisjon i selskapet, og BCS har tidligere fått støtte fra ENOVA til et prosjekt der selskapet skulle plassere en produksjonsenhet i Rådalen og produsere KNF fra røykgass fra BIRs forbrenningsanlegg. Dette ble gjennomført i første kvartal 2023 og ble en vellykket test fra BCS sin side.

BCS er notert på Euronext Growth Oslo.

Bærekraft og samfunnsansvar

Bærekraft og samfunnsansvar

Bakgrunn og formål

I denne rapporten presenterer vi våre vesentlige bærekraftstemaer, hvordan arbeidet med bærekraft er organisert, hvilke tiltak vi har gjennomført og resultatene vi har oppnådd.

Etter gjeldende regler blir BIR-konsernet pliktig til å rapportere bærekraftsinformasjon i henhold til regnskapsloven og European Sustainability Reporting Standards (ESRS) for regnskapsåret 2025. Årets rapport er en overgangsrapport frem til lovpålagt rapportering og følger ESRS-standardene så langt det lar seg gjøre. Bærekraftstemaene vi rapporterer på gjenspeiler de vesentlige temaene vi identifiserte i vår analyse av dobbel vesentlighet i 2024.

EU har foreslått betydelige forenklinger av direktivet for bærekraftsrapportering (CSRD), aktsomhetsvurderinger (CSDDD) og EUs taksonomiforordning. Det er ennå usikkert hvordan disse endringene vil slå ut i Norge, men BIR følger utviklingen nøye for å vurdere hvordan endringene kan påvirke BIRs rapporteringsplikt på sikt. BIRs bærekraftsrapportering vil til enhver tid følge gjeldende norsk regelverk.

Bærekraftsrapporten er utarbeidet for hele BIR-konsernet og inkluderer datterselskap hvor BIR AS har 100 prosent eierskap. Vi har inkludert data fra vår verdikjede der dette har vært tilgjengelig. Det har vært utfordrende å hente data lengre ut i vår verdikjede. Vi arbeider kontinuerlig med våre samarbeidspartnere i opp- og nedstrømsverdikjede for å forbedre datakvaliteten.

Strategi og forretningsmodell

I 2022 ble det utarbeidet en bærekraftsstrategi som støtter opp om gjeldende konsernstrategi og konkretiserer hvordan vi skal redusere vår klima- og miljøpåvirkning, bidra til sosiale og økonomiske utviklingsmål og sikre en langsiktig bærekraftig forretningsmodell. I 2024 er det utarbeidet en ny konsernstrategi for perioden 2025–2030,

hvor bærekraftsdimensjonene gjennomgående er integrert i strategien. Som en del av implementeringen av BIRs bærekraftsstrategi, er «Handlingsplan for bærekraft 2024» utarbeidet. Planen er utarbeidet med formål om å etablere eierskap til mål, tiltak og aktiviteter samt å bruke indikatorer aktivt til å følge med på utviklingen og effekten av bærekraftsarbeidet i det enkelte selskap og i konsernet som helhet.

Handlingsplanen tar for seg hvert enkelt fokusområde fra BIRs bærekraftsstrategi. Her beskrives sentrale aktiviteter som skal gjennomføres i 2024. Det fremgår videre hvem som er ansvarlige for aktivitetene og sentrale bidragsytere. Handlingsplanen inneholder resultatmål for 2024, men også aktiviteter og mål som må tidfestes og jobbes med fremover i tid.

Selskapene i BIR kan vedta tiltak og indikatorer utover dette for egen virksomhet med utgangspunkt i de rammene som konsernledelsen gir. Konsernledelsen og ledergruppene i selskapene skal følge opp status for resultatmålene og indikatorene, herunder rapportere resultat i tråd med konsernets årshjul.

Som et verktøy i bærekraftsarbeidet, er det gjennomført en internundersøkelse blant medarbeiderne i BIR om kjennskap til arbeidet med bærekraft. Resultatene av undersøkelsen viser at to av tre kjenner til BIRs bærekraftsstrategi, og tre av fire har kjennskap til bærekraftsambisjonen. Dette gir et godt grunnlag for videre implementeringsarbeid.

BIR er landets eneste renovasjons- og ressurskonsern som har selskaper i hele avfallets verdikjede. BIR eies av elleve kommuner i bergensregionen: Askøy, Bergen, Bjørnafjorden, Eidfjord, Kvam, Osterøy, Samnanger, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden. BIR AS er morselskapet og har flere heleide datterselskaper som sørger for innsamling av avfall, mottak av avfall, sortering, materialgjenvinning og behandling av avfall.

Beskrivelse av interessenter

I BIR-konsernet har vi to hovedgrupper av eksterne interessenter:

- berørte interessenter
- brukere av bærekraftsrapporten

Noen interessenter kan tilhøre begge gruppene. Berørte interessenter er eiere, kunder, enkeltpersoner eller grupper som påvirkes eller potensielt kan bli påvirket positivt eller negativt av våre aktiviteter. Dette inkluderer også interessenters direkte eller indirekte forretningsforbindelser i verdikjeden.

Brukere av BIRs bærekraftsrapport er vurdert til å være primærbrukere av finansiell rapporteringsinformasjon, for eksempel långivere og forsikringsforetak samt andre brukere, inkludert forretnings- og samarbeidspartnere, organisasjoner og myndigheter.

Dobbel vesentlighetsanalyse

BIR utarbeidet en dobbel vesentlighetsanalyse første gang høsten 2022 som del av arbeidet med strategi for bærekraft for årene 2023–2024. I forbindelse med arbeidet med ny konsernstrategi ble vesentlighetsanalysen oppdatert høsten 2024. Analysen ble gjennomført i tråd med krav i ESRS-standardene og tilgjengelig veiledning knyttet til EUs bærekraftsdirektiv. Analysen ble gjennomført for hele BIR-konsernet og datterselskaper hvor konsernet har bestemmende innflytelse (kontroll).

I analysen har BIR identifisert selskapets vesentlige bærekraftsrelaterte påvirkninger, risikoer og muligheter knyttet til miljø, sosiale forhold og styringsrelaterte temaer i egen drift og verdikjede.

Arbeidet har vært ledet av en tverrfaglig prosjektgruppe for ny strategi i BIR, med representanter fra bærekraft, økonomi og finans, virksomhetsstyring og forretningsutvikling. Styrene i BIR har vært en viktig del av prosessen. I forbindelse med styrenes strategimøte i august 2024 har de deltatt i arbeidet med den doble vesentlighetsanalysen. Konsernledelsen har tilsvarende vært involvert i to ordinære konsernledermøter, og sendte sin anbefaling for beslutning til styremøtet 29. november der vesentlighetsanalysen ble besluttet.

Identifiserte vesentlige temaer

I analysen av dobbel vesentlighet har vi identifisert våre bærekraftsrelaterte påvirkninger på omgivelsene, samt hvordan vi blir påvirket finansielt av bærekraftsrelaterte risikoer og muligheter. Grunnlaget for vesentlighetsanalysen kommer fra vurderingene gjort i interessentintervjuene, workshop med styrene i BIR og konsernledelsen. Resultatene er gjennomgått med prosjektgruppen for ny konsernstrategi og bærekraftssekretariatet og justert med innspill fra disse. Vi har aggregert resultatene av analysen per ESRS-tema, og matrisen oppsummerer påvirkning ved ulike vesentlige temaer og legges til grunn for det videre arbeidet.

Analysen har konkludert med at BIR omfattes av åtte vesentlige temaer i ESRS med tilhørende undertemaer, og ett vesentlig tema som ikke er omtalt i ESRS. Dette innebærer at disse temaene vil være utgangspunkt for BIRs bærekraftsrapportering fra regnskapsåret 2025.

Matrisen viser resultatene av vår doble vesentlighetsanalyse på aggregert nivå. ESRS-temaer som havner i de mørkeste feltene er definert som vesentlige for BIR.

Ledelse og ledelsens forankring

Konsernstyret utgjør, sammen med bedriftsforsamlingen og konsernsjefen, konsernets og morselskapets ledelse. Styret skal forestå forvaltningen av selskapet. Styret rapporterer til bedriftsforsamlingen og generalforsamlingen. Nærmere regler for styrets arbeid er nedfelt i konsernets styreinstruks.

Innenfor de føringer og retningslinjer gitt av konsernstyret setter konsernledelsen overordnede mål og rammer for bærekraftsarbeidet på konsernnivå. Konsernledelsen har vedtatt bærekraftsstrategi og handlingsplan med resultatmål og indikatorer for konsernet og på selskapsnivå. Selskapene i BIR kan vedta indikatorer utover dette for egen virksomhet med utgangspunkt i de rammene som konsernledelsen gir. Konsernledelsen og ledergruppen i selskapene skal følge opp status for resultatmålene og indikatorene og rapportere resultat i tråd med konsernets årshjul.

Strategisk og operativt bærekraftsarbeid ivaretas av bærekraftssekretariatet i BIR Nyverdi AS. BIR har ikke incentivordninger knyttet til bærekraftsrelaterte resultater.

Risikostyring

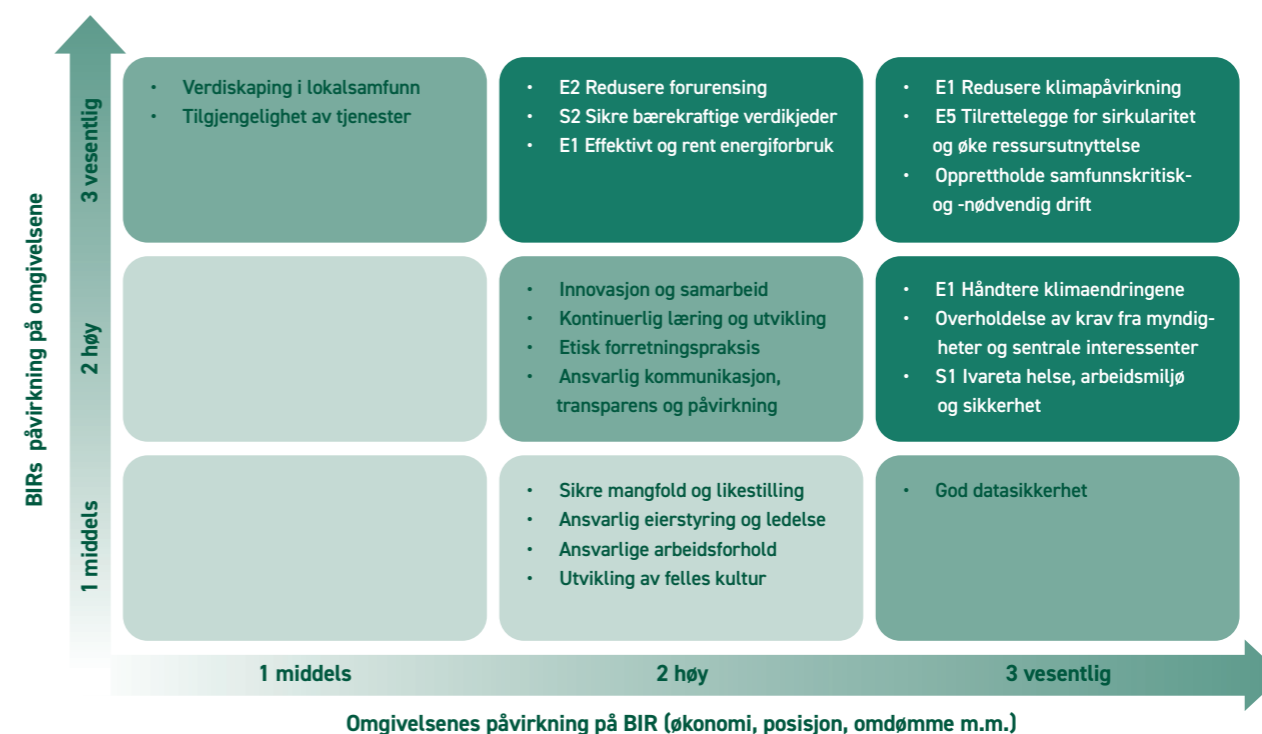
Alle datterselskapene i BIR arbeider systematisk med risikostyring og har i 2024 gjennomført både strategiske og operasjonelle risikovurderinger. Flere av selskapene er i tillegg sertifisert etter ISO-standardene for kvalitet, miljø og HMS, som stiller tydelige krav til dokumentert risikostyring.

For å håndtere konsekvensene av klimaendringer er det avgjørende med en strukturert tilnærming til klimarisiko. Dette inkluderer både fysisk klimarisiko – som følger av konsekvensene av klimaendringene – og overgangsrisiko knyttet til endringer i rammebetingelser, regelverk og marked, i tråd med målene i Parisavtalen om utslippsreduksjoner.

BIRs vesentlige interessenter

Interessenter	Tema som opptar interessentene	Arena for dialog
Eiere	Virksomhetsstyring BIRs strategi og mål	Kvartalspresentasjoner
		Generalforsamling
		Eiermøter/koordineringsmøter
		Bedriftsforsamlingen
Medarbeidere	Involvering og dialog	Dialog med ledere
		Medarbeidersamtaler
		Allmøter
		Involvering av tillitsvalgte via styret og ulike fora
Kunder	Tjenesteleveranser	Kundemøter
		Dialogmøter
		Leverandørmøter
		Kontraktsmøter
Leverandører	Samarbeid om leveransene	Leverandørmøter
		Sikre gode og seriøse leverandører
		God HMS
Finansinstitusjoner	Vurdering av risiko	Kvartalsvis rapportering
		Lånebetingelser knyttet til bærekraft
		Ved refinansiering og inngåelse av nye låneavtaler
Lokale og sentrale myndigheter	Overholdelse av krav	Dialogmøter
		Møter knyttet til enkeltprosjekter
		Bransjefora
		Kontakt gjennom bransjeorganisasjoner
Bransjen	Samarbeid	Dialogmøter
		Deltakelse i bransjefora
		Deltakelse i bransjeforeninger og styrer

BIRs vesentlighetsmatrise

Miljøinformasjon

Vi står i en natur- og klimakrise, og det er behov for at samfunnet tar i bruk nye løsninger som bidrar til betydelig lavere utslipp. BIR skal være en pådriver i overgangen til fremtidens lavutslippssamfunn. Dette innebærer å redusere avtrykket av egen drift og påvirke utover egen verdikjede. Vi skal ta karbonansvar ved å arbeide for karbonfangstanlegg, produsere fossilfritt drivstoff, sikre fossilfri drift og bidra til at klimagassutslipp fra BIRs drift er null i 2030.

Overforbruket i samfunnet vårt skaper store mengder boss og bidrar til ressursknapphet. Omstillingen til en sirkulær økonomi krever økt innovasjon og tettere samarbeid mellom ulike samfunnsaktører. BIR skal sikre kvalitetsgjenvinning av bossen og utvikle brukervennlige kundetjenester slik at mest mulig av ressursene kan gå i omløp. Sammen skal vi jobbe for å oppnå den mest høyverdige og effektive utnyttelsen av ressursene.

VESENTLIGE BÆREKRAFTSTEMAER

- Redusere klimapåvirkning
- Effektivt og rent energiforbruk
- Håndtere klimaendringene
- Redusere forurensing
- Tilrettelegge for sirkularitet og økt ressursutnyttelse

RELEVANTE BÆREKRAFTSMÅL

KLIMAENDRINGER (ESRS E1)

Dette delkapittelet handler om vårt arbeid med klimaendringene, herunder BIRs arbeid med å redusere klimapåvirkning, sikre effektivt og rent energiforbruk og å håndtere klimaendringene.

Rapporteringen er strukturert i tråd med den europeiske bærekraftsstandarden ESRS E1, som omfatter virksomhetens påvirkning på klimaet og hvordan virksomheten selv påvirkes. Kapittelet beskriver BIRs strategi og tilnærming, gjennomførte tiltak i 2024, samt mål og oppnådde resultater.

Vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter

I analysen av dobbel vesentlighet ble det identifisert at BIR har vesentlig påvirkninger, risikoer og muligheter knyttet til alle de tre bærekraftstemaene innenfor klima – redusere klimapåvirkning, energi og tilpasning til klimaendringene.

Redusere klimapåvirkning

Samfunnet står midt i en natur- og klimakrise, og det haster å finne løsninger som reduserer utslipp. BIR har et direkte klimaavtrykk gjennom utslipp fra avfallsforbrenning og transport, men har også en betydelig mulighet til å minimere vår påvirkning og sikre en mer bærekraftig avfallshåndtering.

Effektivt og rent energiforbruk

Den pågående energiomstillingen krever en overgang fra fossile til fornybare energikilder. BIR kan spille en positiv rolle ved å optimalisere energiproduksjonen og øke andelen fornybar energi i egen drift.

Håndtere klimaendringene

Økende klimagassutslipp medfører økt klimarisiko for BIR, både gjennom strengere reguleringer og fysiske konsekvenser som påvirker driften. Med virksomhet spredt over Vestlandet og en transportintensiv drift er selskapet særlig sårbart for klimaendringer. For å møte disse utfordringene må BIR ha innsikt i risikoene og iverksette målrettede tiltak for å redusere sårbarheten.

Tilnærming og strategi

I BIRs bærekraftsstrategi (2024) og ny konsernstrategi (2025–2030) er det fastslått at BIR skal være en pådriver i overgangen til et lavutslippssamfunn. Dette innebærer både å redusere utslipp fra egen drift og å påvirke vår verdikjede. For å sikre en strukturert tilnærming til utslippsreduksjon vil BIR utvikle en helhetlig omstillingsplan for konsernets karbonavtrykk.

Konsernstrategien slår fast at BIR skal ha fossilfri drift innen 2030. Alle nye kjøretøy og maskiner skal derfor være fossilfrie, og etableringen av et biogassanlegg vil sikre fossilfritt drivstoff til både egen bilpark og eksterne kunder. Samtidig vil BIR jobbe for å redusere utslipp fra eksisterende utstyr.

En sentral satsing i strategiperioden er etablering av karbonfangstanlegg i Rådalen, samtidig som BIR utreder markedsmuligheter for bio-CO₂ fra biogassanlegget på Voss.

For å styrke klimaansvaret vil BIR stille tydelige bærekraftskrav i alle innkjøp og aktivt påvirke leverandører for å fremme mer bærekraftige løsninger. Dette inkluderer et rammeverk for bærekraftige innkjøp, tett leverandøroppfølging og å sikre etterlevelse av krav.

Videre vil BIR øke produksjonen av fornybar energi gjennom solcelleinstallasjoner, en mulig etablering av biobrenselanlegg i Rådalen samt utnyttelse av spillvarme og grunnvarme for mer effektivt energiforbruk.

BIR skal ha fossilfri drift innen 2030

Tiltak

Redusere klimapåvirkning

Målbilde for fossilfri avfallshåndtering og transport

BIR vedtok høsten 2024 et målbilde for fossilfri avfallshåndtering og transport. Målbildet slår fast at BIR skal ha fossilfri avfallshåndtering og transport innen 2030, og det er utarbeidet en tiltaksplan som skal sikre at BIR oppnår dette målet.

BIRs bil- og maskinpark

I 2024 økte BIR andelen fossilfrie kjøretøy og maskiner fra 27 prosent til 32 prosent. BIR Bedrift fikk fem nye elektriske renovasjonsbiler, og det første fulle driftsåret for fire biogasskjøretøy viste gode resultater i driften. BIR Husholdning styrket også sin elektriske bilpark med seks nye kjøretøy.

I miljøparkene er det avgjørende at maskiner kan være i drift store deler av åpningstiden. I 2024 anskaffet BIR Nyverdi sin første større elektriske maskin – en komprimator for avfall. De foreløpige erfaringene har vært positive. I tillegg kjøpte BIR Ressurs en elektrisk ballepresse. Fremover vil BIR øke andelen biogasskjøretøy i driften, og i 2025 planlegger BIR Husholdning å ta i bruk tolv nye biogassdrevne kjøretøy.

Andelen elektriske kjøretøy i BIR økte fra 2023 til 2024, samtidig som det totale antallet kjøretøy også økte. Dette skyldes blant annet at dieselkjøretøy ofte må beholdes i en overgangsperiode ved innfasing av nye elektriske renovasjonsbiler, men de vil gradvis fases ut. I tillegg har innføringen av hjemmehenting av matavfall og glass- og metallemballasje økt behovet for kjøretøy, sammenlignet med tidligere.

Effektivisering av ruter

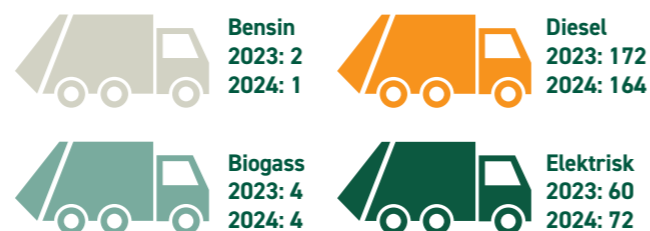
BIR jobber aktivt med å effektivisere ruter for å redusere energiforbruk og klimagassutslipp fra transport. Samtidig øker innsamlingsaktiviteten som følge av nye avfallstyper for hjemmehenting. I 2024 ble nye restavfallsruter for husholdningskunder i Bergen etablert, med en fullstendig omstrukturering av rutenettet. Dette skyldtes blant annet åpningen av bossnettet på Nedre Nygård, endringer i bilparken og satsingen på fossilfri innsamling i sentrum. Innen næringssegmentet ble det gjort ruteoptimaliseringer på Voss og i Eidfjord, Ulvik og Ullensvang for å sikre mer effektiv logistikk.

For å redusere unødvendig kjøring har BIR utviklet en appbasert bestillingsløsning for kunder som ikke trenger ukentlig tømning og som bor langt fra nærmeste nabo. Eviny har også satt i drift en hurtiglader på forbrenningsanlegget, som forbedrer ruteplanleggingen for elektriske renovasjonsbiler. BIR arbeider videre med å etablere hurtigladere på andre sentrale lokasjoner for å øke rekkevidden til elektriske kjøretøy. I tillegg planlegger BIR å etablere omlasting av avfall ved enkelte miljøparker, slik at lengre ruter kan deles opp. Dette vil gjøre det mulig for flere fossilfrie kjøretøy å ta over innsamlingen, redusere kjøreavstander og effektivisere driften.

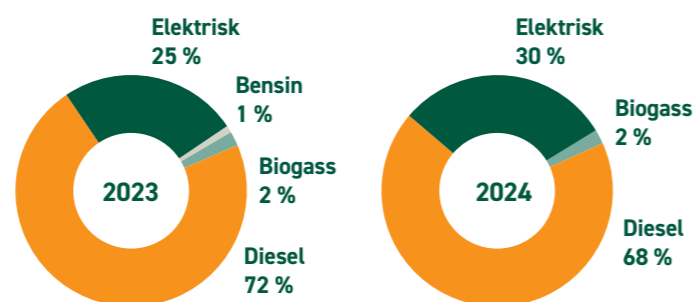
Kunder på bossnettet

Det arbeides kontinuerlig med å utvide bossnettet. I september 2024 ble første del av bossnettet på Nedre Nygård åpnet. 650 nye

Antall kjøretøy og maskiner

Fordeling av kjøretøy og maskiner etter drivstofftype

husholdningskunder fikk tilgang til bossnettet og ytterligere 750 vil få tilgang i første kvartal 2025. Disse blir en del av den økende gruppen innbyggere som får tilgang til utslippsfri avfallsinnsamling gjennom bossnettet i Bergen sentrum.

Videre oppnådde BIR Bedrift en økning på 31 prosent i antall næringskunder på bossnettet i sentrum. BIR jobber kontinuerlig med å flytte næringskundene i sentrum over på bossnettet fordi det reduserer transporten i sentrum og skaper et renere og finere bybilde.

Kjøp av transporttjenester

I 2024 ble det gjennomført en transportkonkurranse for all transport fra miljøparkene. Anbudet vektla miljøkriterier med redusert tomkjøring, krav til motorteknologi og bruk av nullutslippskjøretøy, som ble premiert i evalueringen. Dette bidrar til lavere klimagassutslipp og redusert lokal forurensning.

Effektiv transport

Våren 2024 ble saltsyresystemet på forbrenningsanlegget oppgradert fra tradisjonelle IBC-containerer til tette, dobbeltveggede IBC-er. Dette har økt sikkerheten for medarbeiderne og eliminert risikoen for fordamping, noe som forbedrer innemiljøet. Den nye løsningen har også optimalisert logistikken, og leveransene til anlegget er nå redusert med 50 prosent.

Karbonfangst ved forbrenningsanlegget

BIR jobber for å etablere et karbonfangstanlegg i Rådalen innen 2030. En viktig milepæl ble nådd i 2024 da BIR mottok ENOVA-støtte for forprosjektet, som varer til våren 2026. Målet er å komme nærmere en investeringsbeslutning om å fange 100 000 tonn CO₂ årlig, tilsvarende de fossile utslippene fra forbrenningsanlegget.

I 2024 har prosjektet jobbet med tekniske løsninger for integrering av karbonfangstanlegget med forbrenningsanlegget, samt sikring av nødvendig areal – en prosess som vil være sentral også i 2025. Videre vil det arbeides med å konkretisere og velge optimale tekniske løsninger for å sikre BIRs energileveranser. Målet er å inngå avtale med en leverandør i 2026, forutsatt at nødvendige rammevilkår er på plass.

I tillegg til satsingen på storskala karbonfangst fra 2030, bidrar BIR til utviklingen av ny og forbedret teknologi. I 2024 har BIR deltatt i et forskningsprosjekt med SINTEF, hvor en pilot for karbonfangst basert på Continuous Swing Adsorption Reactor-teknologi er utviklet. Denne teknologien har nå oppnådd teknologimodenhet TRL6, et viktig steg mot kommersialisering.

Biogassanlegget på Voss

Biogassanlegget på Voss er et viktig bidrag til det grønne skiftet. Når anlegget står ferdig, vil det utnytte ressursene i matavfallet, produsere fossilfri energi og redusere klimagassutslippene fra landbruket i regionen.

Byggingen av anlegget startet i 2024, og ved årets slutt var driftsbygningen under oppføring. Innen januar 2025 skal tak og vegger være på plass, noe som legger til rette for installasjon av prosessutstyret fra finske Suomen Biovoima Oy. Prosjektet har høye miljøkrav, med fossilfri byggeplass og BREEAM-sertifisering.

Anlegget vil i stor grad benytte kildesortert matavfall, og BIR har lagt til rette for økt innsamling av matavfall gjennom omfattende innsats i 2024. Matavfallsspann er delt ut til kunder, og fellesløsninger er etablert for å øke kildesorteringen. Husdyrgjødsel vil også være en viktig innsatsfaktor, og samarbeid med lokale bønder er avgjørende. Gjennom biogassproduksjonen kan metanutslipp fra husdyrgjødsel reduseres betydelig, med en estimert årlig besparelse på 5 800 tonn CO₂-ekvivalenter.

Ved full drift vil anlegget produsere rundt 28 GWh biogass årlig, tilsvarende energimengden i 2,5 millioner liter diesel. Biogassen skal brukes som drivstoff både til BIRs egne kjøretøy og eksterne aktører og vil bidra til en mer bærekraftig transportsektor.

Effektivt og rent energiforbruk

BIR har i 2024 kartlagt muligheten for solcelleinstallasjoner på egne eiendommer. Det er innhentet detaljert informasjon om bygningsmassen, og en rapport er utarbeidet for å vurdere og rangere de mest egnede lokasjonene.

På forbrenningsanlegget har det pågått en utfasing av kvikksølvholdige lysstoffrør til fordel for LED-belysning. Dette eliminerer bruken av den farlige miljøgiften kvikksølv og gir en lengre levetid på belysningen. Totalt ble 160 armaturer byttet ut, noe som har resultert i en energibesparelse på ca. 3 680 watt årlig.

I april 2024 ble et nytt styringssystem i bossnettet installert. Oppgraderingen har gjort anlegget mer fleksibelt i programmering av tømmesekvenser, og energiforbruket er redusert med omtrent 20 prosent sammenlignet med tidligere.

BIR Husholdning inngikk i 2024 et pilotprosjekt med Chargitect for å redusere energikostnader og optimalisere lading av kjøretøy. Deres programvareplattform vil bidra til lavere belastning på strømmettet og mer effektivt energibruk.

På Mjelstad Miljø er energiforbruket kartlagt, og det er planlagt installasjon av varmepumpe i 2025.

Oppsummering av BIRs klimarisikoanalyse 2024

Kategori	Subkategori	Potensiell risiko
Fysisk risiko	Akutt – kraftig nedbør	Infrastrukturelle problemer fører til at BIR ikke får samlet inn avfallet.
		Ulykker og skader på biler, utstyr og personer som følge av krevende kjøreforhold.
		Renseanlegget på deponiene klarer ikke å ta unna alt vannet.
		Nedgravde løsninger blir fylt opp med vann ved ekstremnedbør/flom.
Overgangsrisiko	Regulatorisk	Økte avgifter på utslipp fra forbrenningsanlegget.
	Regulatorisk	Økte utsorteringskrav.
	Regulatorisk	Strengere krav til kommunene om materialgjenvinning og ombruk.
		Miljøkravene til BIRs anlegg blir strengere.
	Marked	BIR får ikke tilgang på sentrale deler og komponenter.
Marked	Reduksjon i avfallsmengder.	
	Mangelfull kompetanse til å møte forventningene fra kunder, eiere og innbyggere.	
Mulighet	Marked	Bedre utnyttelse av ressursene som BIR håndterer.

Håndtere klimaendringene

BIR har i 2024 gjennomført en klimarisikoanalyse. Analysen vurderte BIRs fysiske risikoer, omstillingsrisikoer samt potensielle muligheter i to ulike scenarier – et høyutslippsscenario og et lavutslippsscenario. Det ble identifisert til sammen 62 risikoer og muligheter, hvorav 12 ble vurdert som vesentlige.

BIR er direkte utsatt for fysisk klimarisiko. Ekstremvær, som økt nedbør, flom og stormer, kan påvirke både transport og infrastruktur, noe som utfordrer driften.

Samtidig står avfallssektoren overfor økende reguleringer for å møte klimaendringene. Særlig avgiften på avfallsforbrenning og strengere utsorteringskrav fra kommunene representerer overgangsrisikoer, med mulighet for ytterligere innstramminger fremover.

Klimarisikoanalysen beregnet ikke fullt ut de finansielle konsekvensene av den enkelte risiko, men potensielle finansielle konsekvenser er identifisert. Klimarisikoanalysen har identifisert både konsernovergripende og selskapsespesifikke tiltak. Disse vil BIR følge opp i 2025.

MÅL OG RESULTATER

Mål og indikatorer

BIR har i 2024 arbeidet etter følgende mål innenfor begrensning og tilpasning til klimaendringer, i samsvar med handlingsplanen for bærekraft:

Resultatmål	Indikator	Resultat 2023	Resultat 2024
Redusere de direkte klimagassutslippene med 10 % i scope 1 i 2024 ¹	Endring tCO ₂ e (tonn CO ₂ -ekvivalenter) i scope 1 sammenlignet med basisår (2022).	7 816 tCO ₂ e. 1,5 % reduksjon fra 2022.	8 200 tCO ₂ e. 3,4 % økning fra 2022.
	tCO ₂ e per tonn avfall håndtert	0,95	0,89
	Antall km kjørt per tonn innsamlet avfall.	BIR Husholdning: 15,2 km/tonn	BIR Husholdning: 14,9 km/tonn
	Dieselforbruk per tonn avfall håndtert	BIR Husholdning: 9,6 liter/tonn	BIR Husholdning: 9,2 liter/tonn
	Andel av bil- og maskinparken som er fossilfri.	Totalt for konsernet: 27 %	Totalt for konsernet: 32 %
Antall næringskunder på bossnettet.	210	276	
Redusere klimagassutslipp fra vare- og tjenestekjøp	Volum arbeidstøy	13 675 enheter	15 504 enheter
Optimalisere energiforbruk i bossnettet	kWh forbruk i bossnettet per tonn avfall	336 kWh/tonn	273 kWh/tonn
Øke produksjon av fornybar energi	GWh produsert	BIR Ressurs: 390 GWh BIR Infrastruktur: 0,09961 GWh	BIR Ressurs: 389 GWh BIR Infrastruktur: 0,1073461 GWh
Alle nye konkurranser skal inkludere klima- og miljøhensyn fra 01.01.2024	Andel konkurranser som inkluderer klima- og miljøkriterier	15 % (4/26)	21 % (7/33)
	Andel konkurranser som inkluderer klima- og miljøkrav	77 % (20/26)	52 % (17/33)
	Andel og antall konkurranser uten klima- og miljøkrav eller klima- og miljøkriterier	23 % (6/26)	33 % (11/33)

¹ Inntil karbonfangst er etablert er det begrenset med tiltak som kan gjennomføres for å redusere prosessutslippet fra forbrenningsanlegget i Rådalen. Derfor omfatter ikke målsettingen for de direkte klimagassutslippene prosessutslippet fra forbrenningsanlegget. Reduksjonen i klimagassutslipp fra prosessutslippet på forbrenningsanlegget håndteres gjennom prosjektet for karbonfangst.

Oppsummering av måloppnåelse i 2024

BIRs mål om å redusere scope 1-utslippene med 10 prosent innen 2024 ble ikke oppnådd. Utslippene økte med 3,4 prosent sammenlignet med 2022, hovedsakelig grunnet økt bruk av fyringsolje ved forbrenningsanlegget, som følge av flere driftsstanser enn i basisåret.

Til tross for dette var det positive utviklingstrekk. Klimagassutslippene per tonn avfall som ble håndtert gikk ned fra 2023 til 2024. Dette skyldtes at mengde avfall håndtert økte noe, samtidig som det var en reduksjon i klimagassutslippene på konsernnivå. Innsamlingsseksjonene reduserte både antall kjørte kilometer og dieselforbruk per tonn avfall, i tråd med arbeidet med mer effektive ruter og innfasingen av fossilfrie kjøretøy. Andelen fossilfrie kjøretøy økte fra 27 prosent til 32 prosent og antall næringskunder tilknyttet bossnettet steg fra 210 til 276, noe som bidrar til færre renovasjonskjøretøy i sentrum.

BIRs handlingsplan for bærekraft inkluderte en målsetting om å redusere klimagassutslipp fra vare- og tjenestekjøp, blant annet gjennom redusert anskaffelse av arbeidstøy. Til tross for dette økte volumet av anskaffet arbeidstøy fra 2023 til 2024.

På energiforbrukssiden oppnådde BIR en reduksjon i strømforbruket per tonn avfall i bossnettet, som gikk fra 336 kWh til 273 kWh per tonn. Produksjonen av fornybar energi var stabil, med en svak økning i energiproduksjonen fra solcellepanel.

BIR har hatt en positiv utvikling i bruken av klimakriterier i anskaffelser, hvor andelen konkurranser som inkluderte klima- og miljøkriterier økte fra 15 prosent i 2023 til 21 prosent i 2024. Samtidig var det en nedgang i andelen konkurranser med eksplisitte klimakrav. Av konkurransene som ble gjennomført i 2024, var 33 prosent uten miljøkrav eller -kriterier. Dette omfatter konkurranser hvor miljøkrav ikke er blitt vurdert som relevant, eksempelvis ved kjøp av opplæringstiltak og kontrolltjenester.

Gjennom 2024 har BIR videreført arbeidet med bærekraftige løsninger og utslippsreduksjoner. Selv om ikke alle mål ble oppnådd, viser utviklingen at flere tiltak gir effekt, og vi vil fortsette arbeidet med å optimalisere driften og redusere vårt klimafotavtrykk.

Energiforbruk og energimiks

BIR jobber målrettet for å øke andelen fornybar energi, med et strategisk mål om fossilfri transport og nær null klimagassutslipp fra avfallshåndtering innen 2030.

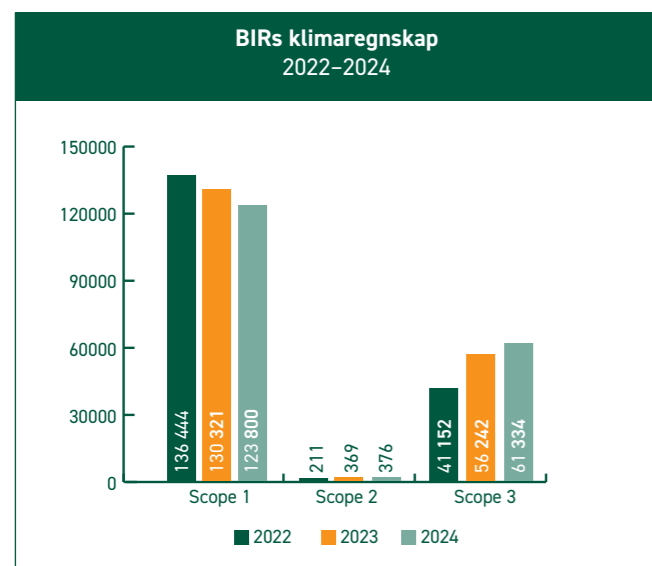
Tabellen viser BIRs samlede energiforbruk i 2024, som utgjorde 55 833 MWh – en økning på 13,8 prosent siden 2022. Økningen skyldes i hovedsak høyere forbruk av biogass, elektrisitet og fyringsolje.

Veksten i biogass og elektrisitet henger sammen med innfasingen av fossilfrie kjøretøy og maskiner, mens dieselforbruket ble redusert i samme periode. Forbruket av fyringsolje økte med 54 prosent fra 2023 til 2024, grunnet flere driftsstanser ved forbrenningsanlegget.

Den største andelen av energiforbruket er egenprodusert strøm fra forbrenningsanlegget, som ikke inngår i scope 2-regnskapet, da utslippene rapporteres under scope 1.

Energikilde	2022	2023	2024	Andel i 2023	Andel i 2024
Bensin	27	73	58	0,1 %	0,1 %
Biodiesel	10	18	50	0,0 %	0,1 %
Biogass	-	-	762	0,0 %	1,4 %
Diesel	16 601	17 681	16 566	34,1 %	29,6 %
Egenprodusert elektrisitet i vårt anlegg	20 100	20 488	21 760	39,6 %	39,0 %
Elektrisitet	6 383	8 177	8 834	15,8 %	15,8 %
Fyringsolje	5 912	4 565	7 035	8,8 %	12,6 %
Fjernvarme	12	605	482	1,2 %	0,9 %
Fjernkjøling	-	183	284	0,4 %	0,5 %
Totalsum	49 046	51 790	55 833	100 %	100 %

Brutto klimagassutslipp innenfor scope 1, 2 og 3

Totalt klimagassutslipp

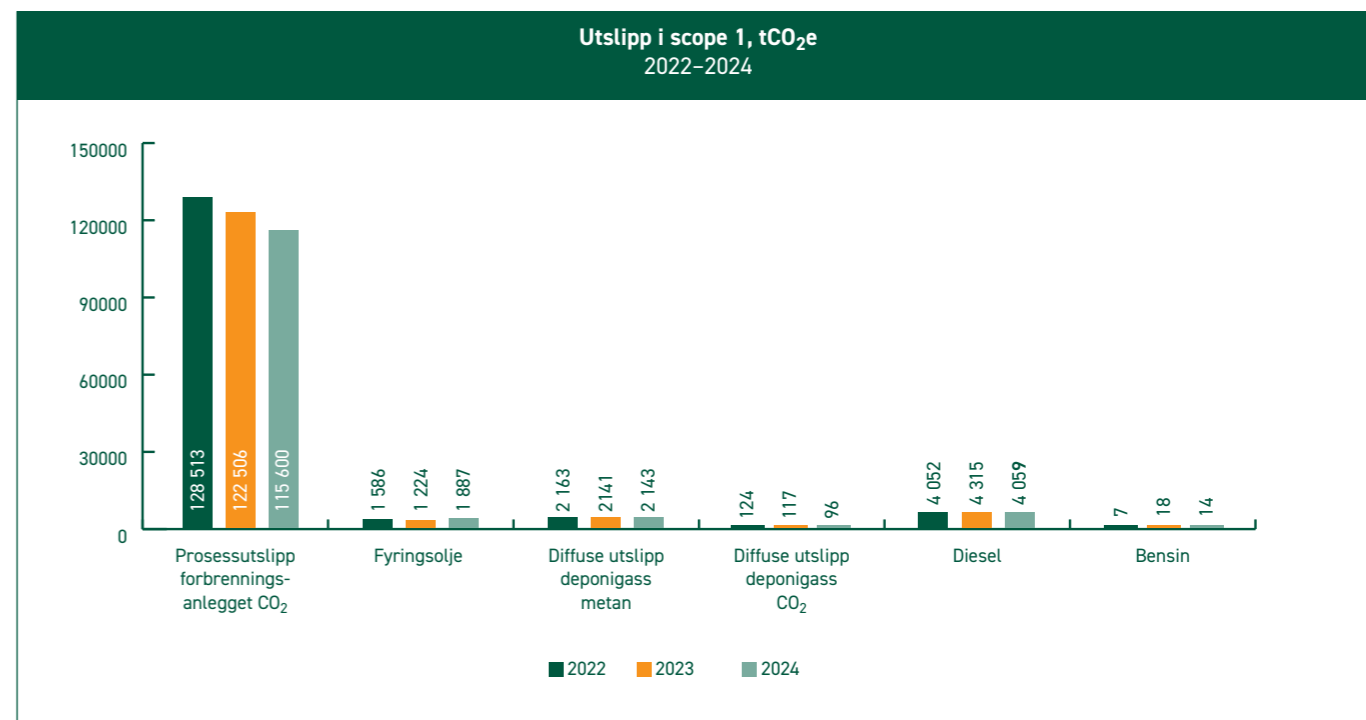
BIR hadde et totalt klimagassutslipp i 2024 på 185 510 tonn CO₂-ekvivalenter. Den største delen av BIRs klimagassutslipp er direkte utslipp, som rapporteres i scope 1, hvorav det største enkeltbidraget til BIRs klimagassutslipp kommer fra avfallsforbrenningsanlegget i Rådalen. I 2024 stod dette for 62 prosent av BIRs totale klimagassutslipp.

Utslippetsintensitet

Utslippetsintensitet	2022	2023	2024
tCO ₂ e/årsverk	349	343	341
tCO ₂ e/MNOK omsetning	154	143	130

Utslippetsintensiteten måler sammenhengen mellom totale klimagassutslipp og økonomisk aktivitet/verdiskaping. Fra 2023 til 2024 hadde BIR noe reduksjon i totale utslipp, samtidig som det var en liten reduksjon i antall ansatte. Konsernets omsetning har økt de siste årene, som er årsaken til reduksjonen i klimagassutslipp per million kroner i omsetning.

Merk om avrunding: Tallene som presenteres i tabellene i dette kapittelet er avrundet til hele tall for lesbarhet. Dette kan føre til at summer og delsummer i noen tilfeller ikke stemmer helt overens når man legger sammen de viste tallene. Beregningene bak er imidlertid basert på eksakte verdier med desimaler, og avviket skyldes kun avrunding.

Scope 1 - Direkte utslipp

Klimagassregnskap, endring fra 2023 til 2024	Endring tCO ₂ e fra 2023 til 2024	Prosentvis endring fra 2023 til 2024
Total endring utslipp i scope 1	-6 522	-5,0 %
Prosessutslipp forbrenningsanlegget - CO ₂	-6 906	-5,6 %
Fyringsolje	663	54,1 %
Diffuse utslipp deponigass - metan	2	0,1 %
Diffuse utslipp deponigass - CO ₂	-21	-17,8 %
Diesel	-256	-5,9 %
Bensin	-4	-20,4 %

Scope 1 omfatter BIRs direkte utslipp, hvor prosessutslipp fra forbrenningsanlegget utgjør den største andelen. Utslippene fra forbrenningsanlegget består av både fossilt og biogent karbon. Plast bidrar til fossile utslipp, mens matavfall, papir og naturfiber gir biogene utslipp, som rapporteres separat. Andelen fossilt versus biogent karbon beregnes basert på en faktor fastsatt av Miljødirektoratet.

Utslipp til luft fra forbrenningsanlegget måles kontinuerlig av spesielt analyseutstyr. I 2024 ble det tatt en avgjørelse om å gå til innkjøp av spesielle CO₂-prøvetagere som gir BIR mulighet til å få et presist svar på fordelingen mellom fossilt og fornybart karbon. Dette gjøres med teknologi basert på karbon-14-datering. Disse prøvene analyseres av et akkreditert laboratorium i Litauen. Nøyaktig informasjon om mengden fossil CO₂ BIR slipper ut blir viktig i tiden fremover, både med tanke på CO₂-avgift og mulig fremtidig deltagelse i EUs kvotesystem, ETS.

Videre inngår utslipp fra forbrenningsmotorer, diffuse utslipp fra deponiet på Voss, samt utslipp fra bruk av fyringsolje ved forbrenningsanlegget.

BIRs totale direkte utslipp (scope 1) i 2024 var 123 800 tonn CO₂-ekvivalenter, en reduksjon på 6 522 tonn (5,0 prosent) sammenlignet med 2023. Nedgangen skyldes hovedsakelig lavere prosessutslipp fra avfallsforbrenning, som følge både redusert mengde til avfall til forbrenning i 2024, og en økte andel trevirke i avfallet. Trevirke regnes som en biogen kilde og inngår derfor ikke i beregningen av fossile utslipp, men rapporteres separat i henhold til GHG-protokollen. Samtidig økte utslippene fra fyringsolje som følge av flere driftsstanser ved forbrenningsanlegget, der fossil fyringsolje benyttes ved opp- og nedkjøring. Redusert bruk av diesel og bensin bidro også til den samlede utslippsnedgangen.

Effekten av denne overgangen ventes å bli mer synlig i takt med videre utskifting av kjøretøy og maskiner i samsvar med målbildet for fossilfri drift. Samtidig har økt utsortering av avfall ført til høyere aktivitet, noe som også påvirker energiforbruket.

Deponiet på Voss har diffuse utslipp av metan og CO₂. Metanutslippene beregnes gjennom modellering av forventede utslipp, mens CO₂-utslippet stammer fra metan som samles opp, renses og brennes over fakkell. I 2024 samlet deponigassanlegget opp 44,3 tonn metan, en reduksjon fra året før, som skyldes den naturlige nedgangen i metanproduksjonen over tid. Ved å forbrenne metan over fakkell reduseres klimapåvirkningen betydelig,

ettersom metan har 25 ganger høyere oppvarmingseffekt enn CO₂.

Gassmålinger viser at deponiet på Mjelstad produserer noe gass, hovedsakelig hydrogen (H₂), mens utslippene av metan og andre klimagasser vurderes som svært lave.

Biogene utslipp

I samsvar med GHG-protokollen rapporteres biogene utslipp separat. BIR har et stort utslipp av klimagasser fra forbrenning av avfall med biogent opphav. Videre gir bruken av biodiesel og biogass noe utslipp av biogen CO₂.

Klimagassregnskap, biogene utslipp, tCO ₂ e	2022	2023	2024
Biogent utslipp fra forbrenningsanlegget	134 645	135 009	144 741
Biodiesel	0	0	0
Biogass	0	0	1
Totalsum	134 645	135 009	144 742

Scope 2 – Indirekte utslipp fra energibruk

Scope 2 dekker utslipp knyttet til BIRs strømforbruk, fjernkjøling og fjernvarme. BIR rapporterer dette etter lokasjonsbasert metode, som tar hensyn til faktisk energibruk og energikilde på stedet.

BIRs scope 2-utslipp ble noe redusert fra 2023 til 2024. Fjernvarme gikk ned, samtidig som elektrisitet gikk noe opp. Dette skyldes hovedsakelig økt elektrifisering og det første fulle driftsåret med de nye lokalene på Voss (Bjørkemoen 46). I tråd med GHG-protokollen rapporteres også scope 2 etter markedsbasert metode.

Klimagassregnskap, scope 2, lokasjonsbasert metode, tCO ₂ e	2022	2023	2024
Fjernkjøling	-	8	13
Fjernvarme	2	93	74
Elektrisitet – lokasjon	209	268	290
Totalsum	211	369	376

Klimagassregnskap, scope 2, markedsbasert metode, tCO ₂ e	2022	2023	2024
Fjernkjøling	-	8	13
Fjernvarme	2	93	74
Elektrisitet – lokasjon	3 824	4 898	4 405
Totalsum	3 826	4 999	4 491

Beregningen av utslippsfaktoren etter markedsbasert metode baseres på hvorvidt en har kjøpt opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder. Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier, får en utslippsfaktor basert på produksjonen

som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. BIR har ikke kjøpt opprinnelsesgarantier i perioden 2022–2024. Dermed er klimagassregnskapet betydelig høyere ved markedsbasert metode sammenlignet med lokasjonsbasert metode.

Scope 3 – Indirekte utslipp fra verdikjeden

Scope 3 inkluderer alle indirekte utslipp og er delt inn i 15 kategorier etter GHG-protokollen. BIR rapporterer på de mest vesentlige kategoriene, men det er begrenset datatilgang på enkelte områder. De fleste beregningene er spendbaserte, noe som innebærer en betydelig usikkerhet i det faktiske klimagassutslippet, men det gir en indikasjon på nivået på de indirekte utslippene, og derav en indikasjon på hvilke utslipp det er mest relevant å arbeide med å redusere. BIR jobber aktivt med å forbedre kvaliteten på scope 3-regnskapet.

Tabellen viser utviklingen i BIRs beregnede indirekte utslipp, scope 3-utslipp. BIR hadde en reduksjon i utslipp i kategori 2 – kapitalvarer. Dette skyldtes at BIR hadde et lavere investeringsnivå i 2024, sammenlignet med 2023 og 2022.

Klimagassregnskap, scope 3, tCO ₂ e	2022	2023	2024
1. Innkjøpte varer og tjenester	4 683	5 434	5 893
2. Kapitalvarer	9 700	9 557	7 421
3. Bensin- og energirelaterte aktiviteter	1 723	1 706	1 842
4. Innkjøpt transport og distribusjon	143	197	270
5. Avfall fra egen drift	264	299	253
6. Forretningsreiser	141	223	160
7. Ansattes pendling	Ikke data	338	338
8. Leide lokale/utstyr	826	1 004	1 120
9. Nedstrøms transport og distribusjon	Ikke data	Ikke data	Ikke data
10. Foredling av solgte produkter	23 672	37 483	44 036
11. Bruk av solgte produkter	Vurdert som ikke vesentlig for BIR.		
12. Avhending av solgte produkter	Vurdert som ikke vesentlig for BIR.		
13. Utleide lokaler/utstyr	Vurdert som ikke vesentlig for BIR.		
14. Franchiser	Vurdert som ikke vesentlig for BIR.		
15. Investeringer	Vurdert som ikke vesentlig for BIR.		
Totalsum	41 152	56 242	61 334

Informasjon om utarbeidelsen av klimaregnskapet

BIR har vært medlem av Klimapartner Vestland siden 2013 og har siden da utarbeidet årlige klimaregnskap. Selskapet har kontinuerlig videreutviklet regnskapet ved å inkludere flere utslippskilder og forbedre beregningsmetodene. BIR følger Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) for å beregne klimagassutslipp. Videre benytter BIR verktøyet Klimakost med intensiteter utviklet og innhentet av Asplan Viak. Klimakostmodellen er basert på og kombinerer to metodikker:

Miljøutvidet kryssløpsmodellering – oversetter økonomiske data til CO₂-ekvivalenter (spendanalyse). Den grunnleggende databasen som Asplan Viak har benyttet er FIGARO. FIGARO er en miljøutvidet kryssløpsdatabase som fra 2021 ble tatt inn som en offisiell del av Eurostats statistikkdatabase for EU.

Kategorien med høyest beregnet klimagassutslipp i scope 3 er kategori 10 – foredling av solgte produkter. Her inngår utslipp fra behandling av avfall som går til eksterne anlegg. Avfallet som går til energigjenvinning behandles primært i eget anlegg og er derav allerede inkludert i scope 1. Økningen fra 2023 til 2024 skyldes i stor grad mer utsortert matavfall. Når matavfall sorteres ut, behandles det eksternt og regnes i scope 3. Dersom det ikke sorteres ut, går det til forbrenning og inngår i scope 1. Differansen mellom 2022 og 2023 skyldes at tallene for 2022 ikke inkluderte behandling av avfall fra BIR Bedrift og BIR Voss Hardanger.

BIR jobber kontinuerlig med å forbedre beregningene av indirekte utslipp. For kategori 9 mangler det relevante data. For BIR vil denne primært omfatte kunders kjøring til miljøparkene. Kategori 11–15 er vurdert som ikke vesentlige for BIR sin virksomhet.

Livsløpsvurdering (LCA) – oversetter fysiske enheter til CO₂-ekvivalenter. Majoriteten av utslippsfaktorene for de fysiske faktorene er beregnet i henhold til FN's klimapanel (IPCC9) sine retningslinjer fra 2021 (GWP100), men noen følger også 2013-versjonen.

BIRs tilnærming til klimaregnskapet er operasjonell kontroll. Klimaregnskapet omfatter hele BIR-konsernets virksomhet, inklusiv felleskontrollerte selskaper med over 50 prosent eierandel. Klimaregnskapet for 2024 viser utviklingen tilbake til 2022. Tallene for 2022 og 2023 er høyere enn det som tidligere ble rapportert, hovedsakelig fordi klimaregnskapet for 2024 inkluderer flere utslippskilder enn i tidligere år.

BIR har ikke kjøpt klimakreditter i 2024. BIR har heller ikke etablert intern karbonprissetting.

REDUSERE FORURENSNING (ESRS E2)

Dette delkapittelet handler om BIRs arbeid med å redusere forurensning. Rapporten er basert på den europeiske standarden for bærekraftsrapportering ESRS E2, som handler om forurensning. Vi beskriver BIRs strategi og tilnærming til forurensning, tiltak som er gjennomført i 2024 og konkrete resultater.

Vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter

I analysen av dobbel vesentlighet ble det identifisert at BIR har vesentlig påvirkninger, risikoer og muligheter knyttet til bærekraftstemaet forurensning.

Forurensning

Avfallshåndtering innebærer risiko for utslipp til både vann, luft og grunn. BIR håndterer farlig avfall, drifter deponi og har utslipp fra forbrenningsprosessen. BIR har også en negativ påvirkning på mennesker og miljø ved støy og støv fra forbrenningsanlegget, sorteringsanlegg, miljøparker, deponier og bilparken vår.

BIR jobber med å minimere negativ miljøpåvirkning fra egne anlegg og kjøretøy. BIRs virksomhet er i stor grad regulert gjennom forurensningsloven, og det er gitt særskilte tillatelser fra forurensningsmyndighetene Miljødirektoratet og Stasforvalteren i Vestland for driften av BIRs anlegg.

Tilnærming og strategier

BIR skal være vestlendingenes egen miljøbedrift. Dette støtter opp om vårt samfunnsansvar der konsernet er en viktig samfunnsaktør som håndterer store mengder avfall på en miljøriktig måte. BIR jobber for å minimere negativ miljøpåvirkning fra egne anlegg og kjøretøy samt redusere risiko for miljøutslipp. BIR skal være en god nabo og bidra til en positiv miljøutvikling i samfunnet generelt og i de lokalsamfunn som er berørt av vår virksomhet spesielt.

BIR Ressurs og BIR Bedrift er begge sertifisert etter kvalitetsstandard ISO 9001 og miljøstandard ISO 14001. Selskapene har vedtatt kvalitets- og miljøpolitikk i samsvar med standardene. Overordnet slår politikken fast at selskapene skal ha sikker drift, minimere utslipp til ytre miljø, overholde krav og forventninger, sikre at medarbeidere har en trygg arbeidsplass og videreutvikle kulturen for kontinuerlig forbedring.

Tiltak

BIR jobber aktivt for å redusere våre utslipp ved å forbedre våre prosesser og sette inn relevante tiltak.

Redusere risiko for forurensning ved forbrenningsanlegget

I 2024 er det gjennomført flere tiltak for å redusere risikoen for forurensning ved forbrenningsanlegget. Det ble gjennomført en spyling og rengjøring av hele overvannsnettet ved og rundt forbrenningsanlegget for å sikre god overvannshåndtering. Dette er viktig for å redusere risikoen for forurensning av omkringliggende miljø. Utfasing av kvikksølvholdige armatur er også et viktig miljøtiltak, da det medfører utfasing av den farlige miljøgiften kvikksølv. Lagring av restprodukter fra vannrenseanlegget på forbrenningsanlegget er flyttet innendørs. Dette gir en bedre

lagring av storsekkene med restprodukter i påvente av transport til behandlingsanlegget NOAH på Langøya.

Oppgradering av styringssystem på Mjelstad Miljø

Det ble gjort oppgraderinger av alarmer på sorteringsanlegget på Mjelstad Miljø og styring av pumper på renseanlegget.

Brannslukkingsanlegg på Lønningshaugen

I 2024 driftssatte BIR Bedrift et helautomatisk brannslukkingsanlegg for å oppdage og slukke brann på hele anlegget. Flere kameraer er plassert på strategiske steder og detekterer aspirasjon/røyk og høyest temperatur til enhver tid. Dette brukes også aktivt i hendelsessporing.

Handlingsplan for farlig avfall

Forskrift for forsvarlig håndtering og oppbevaring av farlig avfall stiller strenge krav til både utformingen av miljøparker og kompetansen til våre medarbeidere. I 2024 er det utarbeidet en egen handlingsplan for håndtering av farlig avfall i miljøparker. Denne planen setter søkelys på tre dimensjoner: kontroll i verdikjeden, kompetanse og kunnskapsdeling. I tråd med handlingsplanen er det nå igangsatt en toårig hospiteringsplan for omtrent 70 medarbeidere.

Kjemikalierutine

BIR har etablert en konsernomfattende rutine for forsvarlig innkjøp og håndtering av kjemikalier, med mål om å beskytte medarbeidere og miljøet mot unødig eksponering. Ledere med personalansvar skal sørge for opplæring i bruk av stoffkartoteket, mens bestillere har ansvar for at kun godkjente kjemikalier kjøpes inn. Kjemikalier skal anskaffes fra leverandører med rammeavtaler, registreres i programvaren EcoOnline for dokumentasjon og risikovurdering samt lagres, brukes og avhendes i tråd med sikkerhetsdatabladet. Nye kjemikalier må være godkjent før bruk, og det føres eksponeringsregister for arbeidstakere som kan utsettes for helseskadelige forhold. Årlige kontroller av kjemikalier og sikkerhetsdatablader skal gjennomføres, og mindre skadelige alternativer skal vurderes der det er mulig. Rutinen inkluderer også referanser til relevante forskrifter samt opplæring i EcoOnline.

I 2024 har BIR utviklet en konsernovergripende rutine for å ivareta gravide medarbeidere som kan være utsatt for helsefarlige faktorer i arbeidshverdagen. Rutinen beskriver risikofaktorer knyttet til kjemikalier og farlig avfall og angir hvordan arbeidsgiver skal tilrettelegge for å minimere eksponering og sikre et trygt arbeidsmiljø.

Mål og resultater

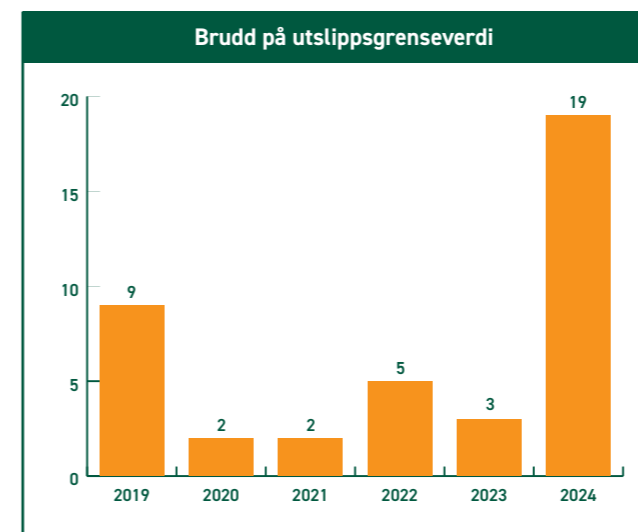
I 2024 ble det ikke fastsatt konkrete konsernmål for forurensning. Likevel er dette et høyt prioritert område som følges tett, blant annet gjennom løpende rapportering til myndighetene.

Miljøuhell, myndighetskrav og naboklager

I 2024 har vi registrert 30 miljøuhell, mot 38 miljøuhell i 2023. Majoriteten av disse miljøuhellene gjelder mindre utslipp av olje på grunn av hydraulikklekkasjer fra biler og utstyr samt avfall på avveie.

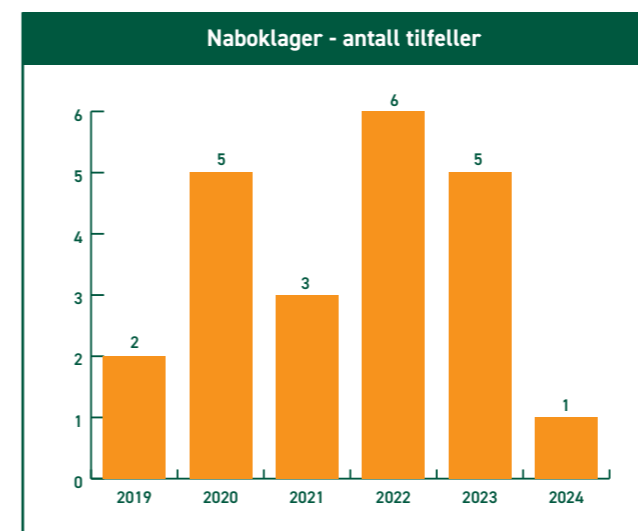
Alle brudd på et myndighetskrav blir registrert i egne avvikskategorier. Dette inkluderer blant annet overskridelser av en utslippsgrenseverdi, men også alle andre former for myndighetskrav

som er stilt til vår drift. Vi ønsker å ha et særlig søkelys på utslippsgrenseverdier, og derfor trekkes denne ut som en egen linje i HMS-rapporteringen. Forbrenningsanlegget har mange ulike grenseverdier for utslipp til luft og vann, både krav som gjelder per halvtime, døgn og over ett helt år. Denne kategorien omhandler alle overskridelser av disse grenseverdiene.

Denne kategorien ble endret for rapporteringsåret 2024 til også å inkludere alle overskridelser av utslippsgrenseverdier, ikke bare brudd som er meldt til forurensningsmyndighetene. Derfor er tallet betydelig høyere for 2024 sammenlignet med tidligere år.

Det ble registrert én naboklage i 2024. Denne er knyttet til forbrenningsanlegget og gjelder støy fra en dremsventil som har lufting over tak.

Utslipp ved forbrenningsanlegget

Ved forbrenningsanlegget måles noen typer utslipp kontinuerlig, mens andre utslipp ikke kan måles kontinuerlig. Derfor har BIR også eksterne firmaer som tar utvidede prøver to ganger per år, i tråd med krav i avfallsforskriften. I 2024 har vi oppnådd generelt gode resultater, men vi har hatt noen utfordringer knyttet til dioksinverdier. Vi har utbedret doseringssystemene for kull, og endret rutinene våre knyttet til oppstart av linjene for å raskere få inn nok aktivt kull i rensesystemene. Vi har også endret kulltype for å undersøke om dette har en bedret effekt. Resultatene fra dette byttet er foreløpig ikke klare. Avvikene har blitt meldt til forurensningsmyndighetene, og vi følger opp dette i 2025.

Utslippstillatelsen til forbrenningsanlegget ble oppdatert i desember 2023. Det ble da innført grenser for totale mengder av noen stoffer, i tillegg til de eksisterende konsentrasjonsgrensene. 2024 ble den totale mengden for dioksiner overskredet. Optimalisering av bruken av aktivt kull i 2024 skal gjøre oss bedre i stand til å overholde disse grensene.

Når det gjelder utslipp til vann, har vi gode resultater på de tungmetallene vi analyserer. Vi har jobbet med å øke renseeffekten av antimon, et metall som fikk innført grenseverdi i forbindelse med et nytt regelverk som ble innført i desember 2023. Vi har mot slutten av 2024 og starten av 2025 fått konsentrasjonen ned mot denne grenseverdien. Det skal gjøres en stor oppgradering av ett av rensetrinnene til ovnslinje 1 våren 2025, og dette skal ytterligere forbedre driften av vannrenseanlegget.

Forbrenningsanlegget rapporterer i samsvar med tillatelsen utslipp til Miljødirektoratet. Disse er tilgjengelig på norskeutslipp.no.

Utslipp ved deponiet på Mjelstad

Multiconsult utarbeider årlig en rapport om deponiet på Mjelstad. Vannbalanseberegninger fra 2024 viser at det ikke bygges opp vann i deponiet, og at alt sigevann samles opp. Analyseresultatene fra 2024 viser at konsentrasjonen av forbindelsene i grunnvannet og overflatevannet er på samme nivå som før deponeringen startet i 1999. Det er ikke gjort observasjoner som indikerer at grunnvannet eller overflatevannet er påvirket av sigevann fra deponiet.

Konsentrasjonene av miljøgifter i sigevannet er på omtrent samme nivå som tidligere. Det har vært litt lavere sigevannsproduksjon i 2024 enn i de foregående år, og det beregnede totale utslippet av miljøgifter og næringsstoff til Osterfjorden er derfor noe lavere enn tidligere.

Stoffer som gir grunn til bekymring og stoffer som gir grunn til svært alvorlig bekymring

I 2024 er det registrert 923 aktive kjemikalier i bruk i BIR-konsernet gjennom EcoOnline. BIR bruker ett produkt som inneholder stoffer oppført på kandidatlisten under det europeiske kjemikaliregelverket Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH). Dette er en girolje benyttet ved forbrenningsanlegget grunnet utstyrspesifikasjoner. Ved neste bestilling vil BIR aktivt søke etter en erstatning som ikke inneholder kjemikalier oppført på kandidatlisten.

RESSURSBRUK OG SIRKULÆR ØKONOMI (ESRS E5)

Dette delkapittelet handler om vårt arbeid med ressursbruk og sirkularitet, herunder BIRs arbeid med å tilrettelegge for sirkularitet og økt ressursutnyttelse. Rapporten er basert på den europeiske standarden for bærekraftsrapportering ESRS E5. Vi beskriver BIRs strategi og tilnærming, tiltak som er gjennomført i 2024 og konkrete mål og resultater.

Vesentlige påvirkninger, risikoen og muligheter

I analysen av dobbel vesentlighet ble det identifisert at BIR har vesentlige påvirkninger, risikoen og muligheter innenfor bærekraftstemaet tilrettelegge for ressursbruk og sirkulær økonomi knyttet til å øke utsortering og forretningsmodeller for sirkulær økonomi.

Som et av Norges største avfallsselskaper har BIR en sentral rolle i å redusere klima- og miljøpåvirkning fra ressursbruk. Dette innebærer å behandle avfall så høyt opp i avfallshierarkiet som mulig og å påvirke innbyggere og kunder til å ta mer bevisste valg om avfallssortering, ombruk og gjenvinning. Overgangen til en sirkulær økonomi medfører også regulatoriske utfordringer som kan øke kostnadene for avfallshåndtering. Samtidig vil det alltid være avfallstyper som ikke kan resirkuleres. For disse vil energigjenvinning fortsatt være en viktig del av BIRs virksomhet, slik at uunngåelig avfall kan bidra til lokal energiproduksjon i stedet for deponering. Likevel kan en mer sirkulær økonomi redusere behovet for avfallsforbrenning, noe som på sikt kan påvirke BIRs inntektsgrunnlag og forretningsmodell.

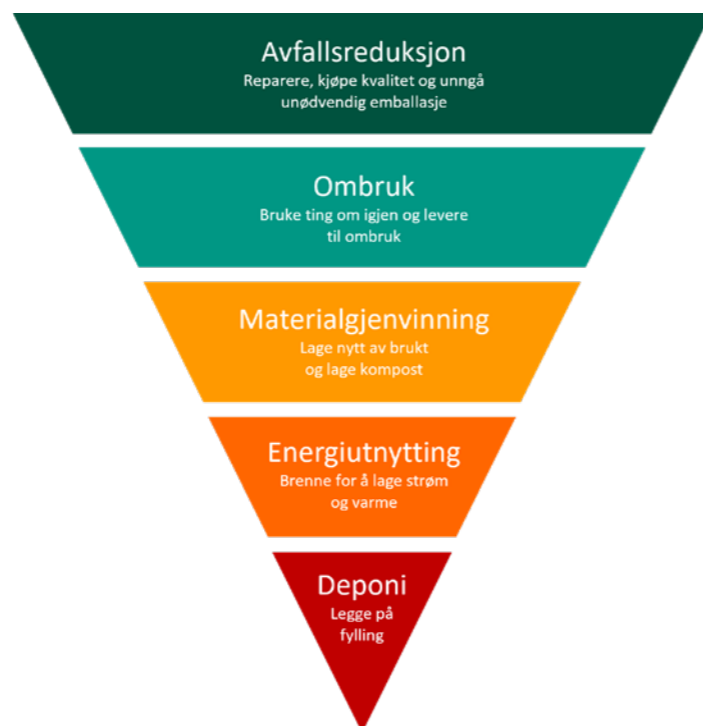
Prioriteringene i norsk avfallspolitikk og EUs rammedirektiv for avfall illustreres godt med avfallspyramiden. Avfallspyramiden oppmuntrer til handling på de øverste nivåene, da dette vil bidra til å minimere både mengden avfall som genereres og den miljømessige påvirkningen av avfallshåndtering.

Tilnærming og strategi

BIR skal skape verdi av avfall ved å tilby effektive tjenester som fremmer en sirkulær økonomi. Et sirkulært samfunn kjennetegnes av løsninger og økonomiske aktiviteter som bevarer ressurser i kretsløpet så lenge som mulig, minimerer miljøpåvirkning og reduserer avfallsmengden. En sirkulær økonomi handler om å opprettholde ressursers verdi gjennom gjenbruk, gjenvinning og oppsirkulering, samtidig som den støtter bærekraftig utvikling. Når avfall kan gjenvinnes til samme produkt eller til en mer høyverdig anvendelse, bidrar det til en mer effektiv ressursforvaltning.

BIRs bærekraftsstrategi (gjeldende til 2024) og ny konsernstrategi for 2025–2030 fastslår at BIR skal sikre kvalitetsgjenvinning av avfall og utvikle brukervennlige tjenester for å maksimere ressursutnyttelsen. Gjennom samarbeid med kunder, eiere og eksterne aktører skal BIR legge til rette for sirkulære løsninger som støtter både lokalsamfunn og næringsliv.

Som en aktiv bidragsyter til byutvikling og sirkulær økonomi skal BIR tilrettelegge for økt ombruk, oppsirkulering og kvalitetsgjenvinning. Selskapet skal også ta en tydelig posisjon som kunnskapsformidler og inspirere innbyggerne til bærekraftige valg.

For å realisere dette skal BIR være en pådriver for innovasjon, både internt og gjennom samarbeid med eierkommuner, næringsliv og forskningsmiljøer. Dette inkluderer utvikling av industrielle symbioser og sirkulære verdikjeder for optimal ressursutnyttelse.

Tiltak

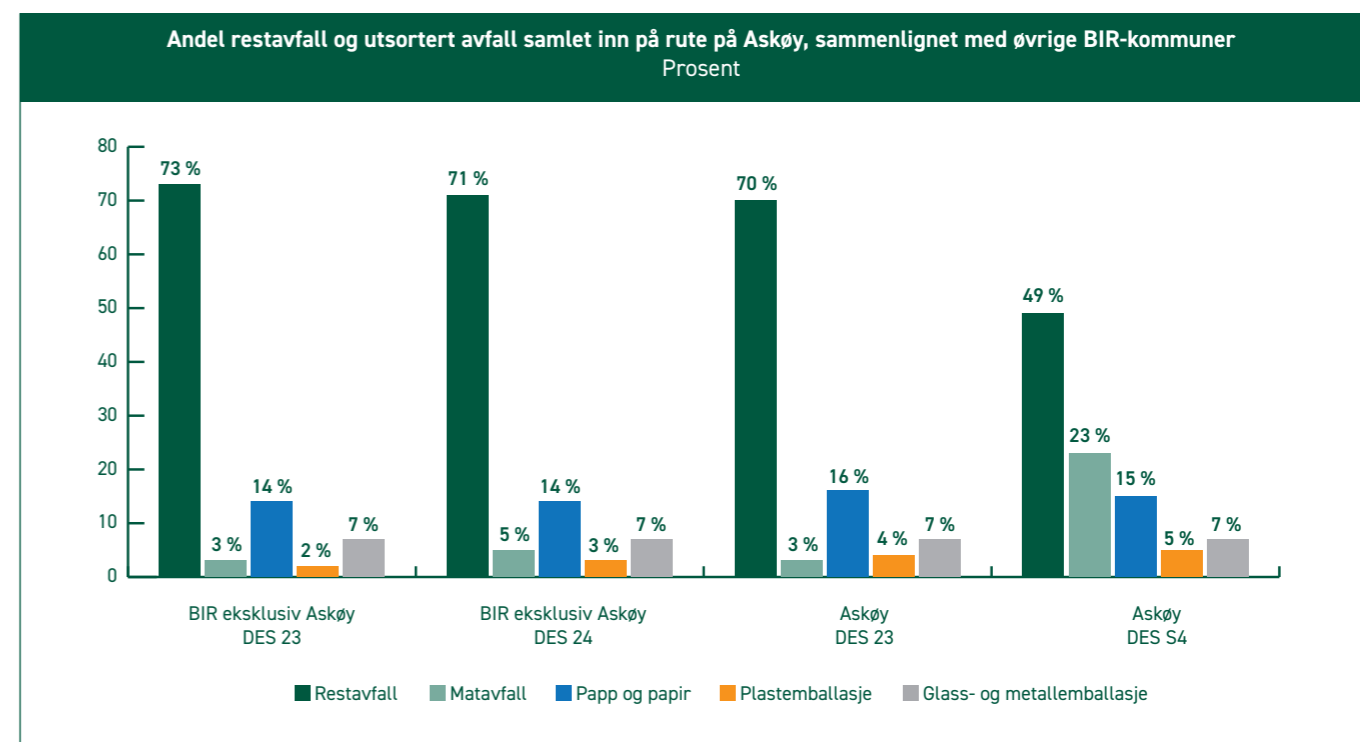
Økt utsortering for sirkulær ressursutnyttelse

Både internasjonalt og nasjonalt stilles det stadig strengere krav til sirkularitet. Økte krav til utsortering skal sikre at flere avfallstyper kan gå til ombruk eller materialgjenvinning.

Tjenesteutvikling for økt utsortering

Med bakgrunn i disse kravene har BIR etablert et prosjekt for å vurdere tiltak og virkemidler for økt utsortering. Samtidig forutsetter etableringen av biogassanlegget på Voss tilstrekkelig tilgang på matavfall. Flere tiltak er allerede vedtatt og implementert, mens andre krever ytterligere utredning og testing før endelig beslutning. Prosjektet skal sikre en helhetlig tilnærming til utsortering, både for å oppfylle lovkrav og for å skalere opp matavfallsmengden til biogassproduksjon og utnyttelse av biorest.

I 2024 ble en pilot for økt utsortering etablert for alle husholdningskunder i Askøy kommune. Det ble innført henteordning for matavfall og glass- og metallemballasje for samtlige husholdninger. Restavfallet har siden oktober blitt hentet én gang per fjerde uke, i motsetning til tidligere med henting av restavfall hver uke. Foreløpige tall viser en betydelig økning i utsorterte mengder og tilsvarende reduksjon i restavfallsmengden fra Askøy etter innføring av nye henterutiner. Fra 2025 ble gebyrstrukturen endret, slik at innbyggerne nå betaler per tømming av restavfall, med en forhøyet pris for restavfallstømming.

Figuren viser en betydelig reduksjon i restavfallsmengder i desember 2024 på Askøy, sammenlignet med samme periode året før og de øvrige BIR-kommunene.

Revisjon av Renovasjonsteknisk veileder

I 2024 fortsatte BIR arbeidet med revisjon av Renovasjonsteknisk veileder (RTV) for å møte fremtidens krav til avfallshåndtering og ressursutnyttelse. Målet er å forbedre løsninger for både husholdninger og næringsliv, spesielt når det gjelder økt utsortering, fleksibilitet for nye avfallstyper og mer effektive innsamlingsystemer. Revisjonen skal standardisere RTV for alle BIRs eierkommuner, inkludert BIR Voss Hardanger, som i dag har egne normer. Dette vil bidra til bedre samordning, forenklet planlegging for utbyggere og en felles beste praksis.

Pilot for ny infrastruktur for hytterenasjon

I samarbeid med Askøy kommune, Samnanger kommune og BIR er det etablert to nye sentrale leveringspunkter for hytteavfall. Piloten skal forberede BIR på kommende miljøkrav om økt kildesortering for hytteeiere. Dagens hytterenasjon har kun restavfallsbeholdere og -containere. Nå har hytteeiere mulighet til å sortere restavfall, papp/papp/drikkekartong, plastemballasje, matavfall og glass- og metallemballasje. Målet er å undersøke om bedre sorteringsmuligheter kan redusere restavfallsmengden fra hytter.

Tekstilinnsamling

I 2024 gjennomførte BIR et vellykket pilotprosjekt i samarbeid med Fileks for innsamling og sortering av ødelagte tekstiler, klær og sko. Målet var å legge til rette for en mer sirkulær håndtering av tekstilressurser, med mål om ombruk, materialgjenvinning og

avfallsreduksjon. Som forberedelse til nye krav fra 2025 har BIR analysert tekstilmarkedet både nasjonalt og internasjonalt og kartlagt markedsmuligheter gjennom dialog med bransjeaktører.

E-læringsportal for sortering

I starten av 2024 utviklet BIR, i samarbeid med en næringskunde og et konsulentfirma, en e-læringsportal for avfallssortering for bedrifter. Portalen skal videreutvikles og gjøres tilgjengelig for alle kunder. Kurset har fått svært gode tilbakemeldinger og forventes å øke sorteringsgraden hos brukerne ved å bevisstgjøre dem om avfallshåndtering. Bedre sortering vil også gi økonomiske besparelser for kundene ved å redusere mengden restavfall, spesielt med den økende forbrenningsavgiften.

For BIR Bedrift vil e-læringsportalen bidra til renere avfallstyper inn til anlegget, noe som igjen vil øke sirkulariteten. BIR planlegger å videreutvikle konseptet med tilpassede løsninger for enkeltkunder og en generell portal for alle.

Forretningsmodeller for sirkulær økonomi

Ombruk

I 2024 gjennomførte BIR et prosjekt for å øke statusen og synligheten til ombruk som en del av tjenestetilbudet for både kunder og våre medarbeidere. Flere brukthaller ble oppgradert og ombygd, og som en del av lanseringen ble gjenvinningsstasjonene omdøpt til miljøparker. Gratis innlevering av ombruksvarer ble innført ved alle miljøparker, og BIR har innført verdisetting av ombruksvarer ved miljøparkene på Askøy og i Kvam. Undersøkelser viser at både kunder og ansatte er positive til betaling for ombruksvarer.

Kompetanseheving er en viktig del av lanseringen av ombruk, og det ble etablert en ressursgruppe for ombruk, en kanal for erfaringsutveksling, hospiteringsprogram og et nanolæringskurs.

Ombruksmarkedet i Møllendalsveien 40 var åpent hver tirsdag gjennom hele 2024 og hadde 12 000 betalende kunder, en økning på 4 000 sammenlignet med 2023. Etter avklaring fra Miljødirektoratet om bruken av selvkostgebyret til ombruk, ble det besluttet å avvike markedet i sin nåværende form. For å sikre en videre satsing på ombruk, vedtok styret i BIR Nyverdi et veikart med konkrete tiltak for videreutviklingen av ombruk. Dette inkluderer blant annet utrulling av verdisetting av ombruksvarer ved alle miljøparker, samt fysiske tilpasninger og videreutvikling av ombrukstilbudet i miljøparkene – som vil være sentrale aktiviteter i 2025.

BIR Nyverdi har etablert vellykkede tredjepartssamarbeider som fremmer ombruk og reparasjon og legger grunnlaget for etablering av flere sirkulære strømmen i fremtiden. I 2024 startet BIR Nyverdi innsamling av brukt trevirke til FjordMoods, som produserer designstoler. I løpet av året har FjordMoods mottatt 2 000 kilo trevirke til sin produksjon. Videre ble det gjennomført gjenbruksfestival med studentsamskipnaden SAMMEN, levert ombruksvarer til universitetstudentenes Byttebua og Sosiale botjenester i Bergen kommune, samt videreutviklet samarbeidet med Give Music a Chance.

Miljøparkene Espehaugen, Salhus og Askøy har også i 2024 levert EE-avfall i form av hvitevarer til reparasjon hos Elektrotec. De reparerte hvitevarene selges videre med to års garanti. I 2024 ble 212 hvitevarer reddet fra å bli til avfall og satt i omløp igjen.

Resirkulering av tørkepapir (Tork PaperCircle)

BIR Bedrift samarbeider med Norengros, Bergen kommune og Essity om resirkulering av tørkepapir til nytt papir. Gjennom Tork PaperCircle-prosjektet blir tørkepapir fra toaletter samlet inn, komprimert og transportert til Essitys fabrikk i Sverige for resirkulering. Resultatene viser høy sorteringsgrad og god kvalitet på papiret, samt økt interesse fra nye aktører. Planen er å skalere opp prosjektet til flere lokasjoner i 2025.

Materialgjenvinning av havbruksplast

BIR har gjennom franchiseselskapet Retura deltatt i prosjektet Blå sektor for å etablere gode avfallslosninger for havbruksnæringen, særlig for transport og behandling av førslanger. I 2024 oppnådde prosjektet økt materialgjennvinningsgrad, og i 2025 vil det jobbes med direkte levering av havbruksplast til behandling for å redusere transportbehovet, samt tiltak for å unngå mikroplastforurensning.

Samarbeid om lokal matavfallsbehandling

BIR Bedrift samarbeider med Dyrkbart og Anleggsgartnermester Wikholm om mattørkemaskiner som en lokal behandlingsmetode for matavfall. Maskinene reduserer avfallens vekt med 90 prosent og omdanner det til gjødsel. En mattørkemaskin er plassert hos Frydenbø, hvor de nå kan levere matavfall. BIR planlegger å inkludere flere kunder i løsningen for å etablere en lokal og bærekraftig behandlingsmodell. På sikt ønsker BIR å skalere opp konseptet både lokalt og nasjonalt.

Startuphjelp

BIR Bedrift har i flere år vært en viktig støttespiller for gründerselskaper, særlig innen utnyttelse av matressurser. For Invertapro og Greentech Innovators har BIR Bedrift skaffet kunder med matressurser, organisert transport, tilpasset produksjonslokaler, anskaffet og justert utstyr samt prosessert matressurser til før. I 2024 gjennomførte BIR Bedrift en større tilpasning av lokalene og utvidet produksjonen til også å omfatte næringsmidler, hovedsakelig gulrøtter, til bakst for Grønn Mat.

Biogassanlegget på Voss

Biogassanlegget er et sentralt klimatiltak fordi det muliggjør produksjon av fossilfritt drivstoff. Samtidig bidrar det til sirkulærøkonomien ved å sikre effektiv ressursutnyttelse. Anlegget skal resirkulere matavfall og husdyrgjødsel til verdifulle produkter:

- biogass som kan brukes som drivstoff i transportsektoren
- biorest, en næringsrik gjødsel som reduserer behovet for kunstgjødsel i landbruket

Gjennom denne prosessen vil biogassanlegget bidra både til reduserte klimagassutslipp og en mer bærekraftig ressursforvaltning.

Interne ombrukstiltak

For å øke bevisstheten rundt ombruk arrangerte BIR Bedrift et internt ombruksmarked rundt påsketider. Et eget rom ble dedikert til formålet, hvor ansatte kunne legge igjen ting de ikke trengte og ta med seg noe annet.

På forbrenningsanlegget ble det innført nye rutiner for arbeidstøy, noe som resulterte i overskudd av ubrukt arbeidstøy av eldre type. I stedet for å kaste dette, ble det overført til et annet BIR-selskap for videre bruk. Det er også igangsatt testing og planlegging for ombruk av brukte IBC-containerer. Fremover skal disse rengjøres og klargjøres for gjenbruk i BIR Nyverdi.

Mål og resultater

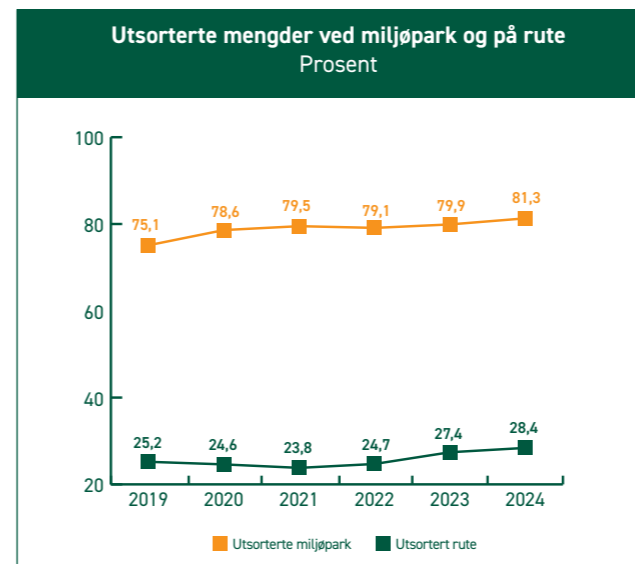
Mål og indikatorer

BIR har i 2024 arbeidet etter følgende mål innenfor ressursbruk og sirkulær økonomi, i samsvar med handlingsplanen for bærekraft:

Resultatmål	Indikator	Resultat 2023	Resultat 2024
Øke utsorteringen	Andel utsortert	Lovpålagt: 51 % Næring: 42 %	Lovpålagt: 53 % Næring: 52 %
	Andel utsortert på rute	27 %	28 %
	Andel utsortert i miljøpark	80 %	81 %
Flytte nye avfallstyper oppover i avfallshierarkiet	Avfallstyper anvendt på en ny måte	Hardplast, matavfall til matkonsum	Tørkepapir resirkulert til nytt papir i stedet for restavfall
	Tonn avfallstyper anvendt på en ny måte	190 tonn	627 tonn
Øke omsetting av ombruksvarer: 1 500 tonn ombruksvarer solgt/utlevert	Tonn ombruksvarer	1 200 tonn	1 048 tonn
Øke innsamling av matavfallet: 8 000 tonn i 2024, 15 000 tonn i 2026	Tonn innsamlet matavfall	4 585 tonn	8135 tonn

Utsortering

For å kunne bidra til utviklingen av sirkulærøkonomien er det viktig for BIR å øke utsorteringen. Av husholdningenes avfallsmengde i 2024 ble 52,8 prosent utsortert til materialgjenvinning, mot 51,0 prosent i 2023, noe som betyr at innbyggerne i BIR-kommunene har forbedret sin utsortering.

Det var en forbedring i utsorterte mengder både fra miljøparkene og avfallet som ble samlet inn på rute. På rute har den totale restavfallsmengden, samt glass- og metallemballasje og papp og papir, hatt en nedgang fra 2023 til 2024. Samtidig har plast og matavfall økt.

Totalt var det en økning i avfallsmengdene ved miljøparkene. Selv om den

totale avfallsmengden økte, var det en reduksjon i restavfallsmengdene. For næringskunder lå utsorteringsgraden på 52 prosent i 2024, en klar forbedring fra 2023, hvor utsorteringsgraden var på 42 prosent.

Flytte avfallstyper oppover i avfallshierarkiet

I 2024 har BIR Bedrift gjennom samarbeidet med Norengros, Bergen kommune og Essity materialgjenvunnet 729 kilo tørkepapir, i stedet for å sende det til energigjenvinning. Videre har BIR opprettholdt og utvidet utsorteringen av hardplast fra å bare gjelde Espehaugen miljøpark til også å omfatte Askøy, Møllendalsveien og Salhus. Fra 2025 vil det ruller ut ved alle miljøparkene. Hardplasten blir da utsortert for produksjon av ny plast i stedet for energigjenvinning.

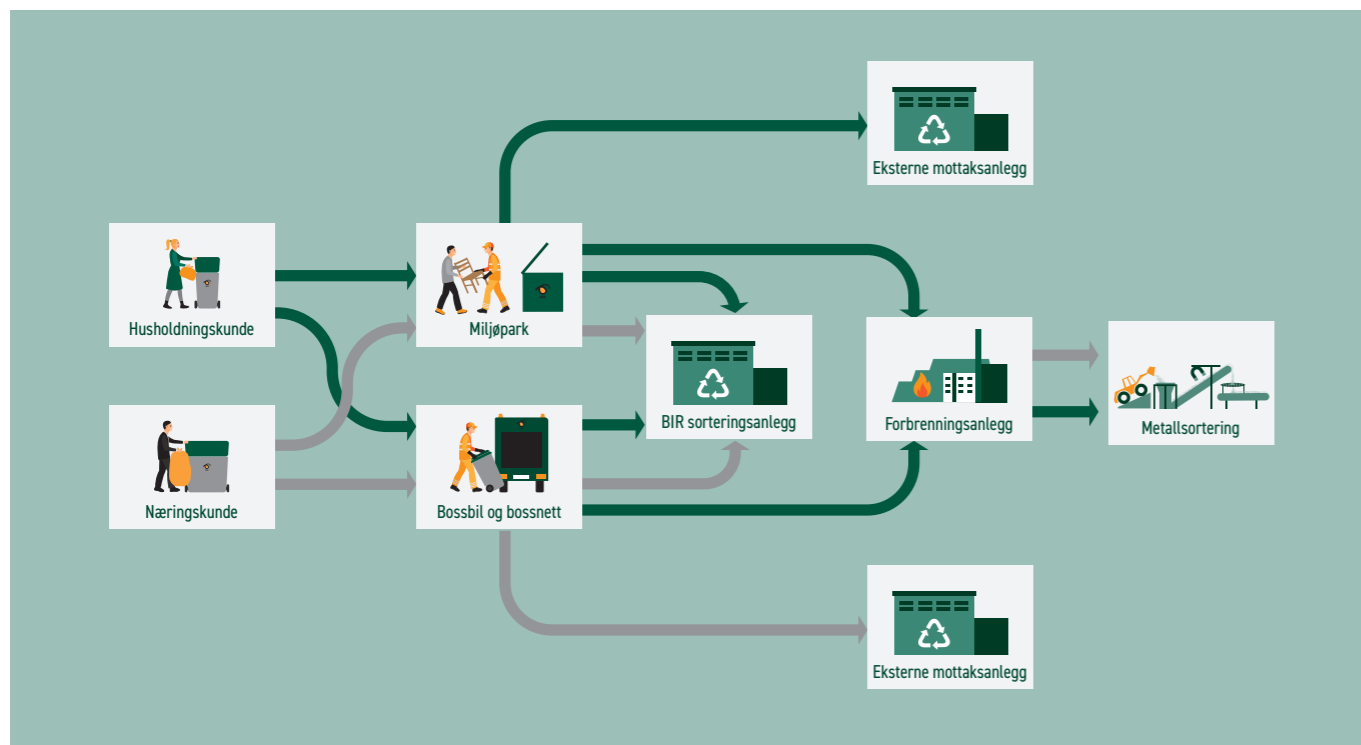
Omsetting av ombruksvarer

BIR har installert vekter for registrering av ombruksvarer ved fem av miljøparkene, som samlet håndterer rundt 80 prosent av BIRs kunder i miljøparkene. Vekter skal etter hvert installeres ved alle miljøparkene, i takt med oppgraderingene til ombruksmarkedene. Ombrukstallene for 2024 består derfor av nøyaktige data fra miljøparkene med vekter og anslag fra miljøparkene uten vekter.

I 2023 var en større andel av ombrukstallene anslått, mens 2024-dataene gir et mer presist bilde av mengden omsatte ombruksvarer. BIR vurderer derfor at det ikke har vært en reduksjon i ombruksomsetningen, men at bedre datakvalitet forklarer forskjellen mellom 2023 og 2024.

Matavfall

BIR har som mål å øke innsamlingen av matavfall, og i 2024 nådde vi målet med over 8 000 tonn innsamlet matavfall.

Utgående ressurser

BIR samler inn og håndterer avfall fra både husholdningskunder og næringskunder i eierkommunene. Avfallet fra våre husholdnings- og næringskunder blir levert inn på rute til bossbil eller i bossnettet, mens grovavfall blir levert til våre miljøparker. I tillegg har BIR Bedrift noen kunder som leverer direkte til deres anlegg, og BIR mottar også avfall til forbrenning fra andre kommuner og avfallsselskap i regionen.

Forbrenningsanlegget håndterte nærmere 200 000 tonn avfall i 2024. Se egen tekst om forbrenningsanlegget for en fullstendig beskrivelse av driften i 2024. Størstedelen av avfallet som går til forbrenning er restavfall.

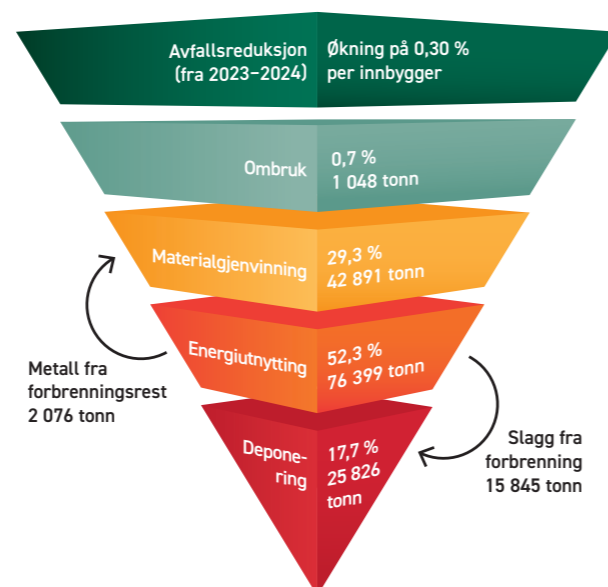
Utsortert avfall sendes til mottaksanlegg for videre sortering og behandling. BIR Bedrift sorterer papir og papp på eget anlegg før det sendes til behandlingsanlegg, mens plastemballasje og matavfall omlastes hos BIR Bedrift. I tillegg mottar selskapet ulike avfallstyper fra eksterne kunder for sortering og omlasting. Øvrige avfallstyper sendes direkte til eksterne anlegg for sortering og behandling.

Avfall forberedt til ombruk blir direkte tilgjengelig for kunden etter klargjøring, som kan omfatte vask, rensing og reparasjon. Dette gir avfallet som går til ombruk den korteste veien fra mottak og ut igjen i sirkulasjon.

Husholdningsavfall

I 2024 mottok BIR 146 166 tonn husholdningsavfall, tilsvarende 375 kilo per innbygger. Avfallsreduksjon står øverst i avfallspyramiden og er sentralt i BIRs kommunikasjon med innbyggerne. De siste tre årene har avfallsmengdene vært stabile.

Andelen av avfallet som var utsortert økte med 1,8 prosentpoeng fra 2023 til 2024, grunnet bedre sortering både på rute og i miljøparkene. På rute gikk mengden restavfall, papp/papir og glass- og metallemballasje ned, mens plastemballasje og matavfall økte. I miljøparkene ble det levert mindre restavfall og plastemballasje, mens hardplast, farlig avfall og metall økte. Til tross for fremgang, gjenstår fortsatt arbeid for å oppfylle kravene i avfallsforskriften § 10a, særlig for matavfall og plastemballasje.

BIR jobber aktivt for å optimalisere ressursutnyttelsen i avfallet – og ombruk er neste trinn i avfallspyramiden etter avfallsreduksjon. I 2024 gikk 0,7 prosent av avfallet BIR håndterte til ombruk.

Dette er et satsingsområde for BIR, og vi vil fortsette å utvikle løsninger for å øke andelen avfall som går til ombruk. Dette er avfall som blir gitt bort eller solgt fra miljøparkene og ombruksmarkedet i Møllendalsveien 40, samt avfall som blir levert til tredjepartssamarbeid.

I 2024 leverte BIR 42 891 tonn husholdningsavfall til materialgjenvinning, tilsvarende 29,3 prosent av husholdningsavfallet BIR håndterte. Avfallet som går til materialgjenvinning inkluderer matavfall, papp og papir, metall, park- og hageavfall, glass- og metallemballasje, EE-avfall, plastemballasje, gips, dekk uten felg, batterier og hardplast. Etter forbrenningsprosessen sorteres det ut metall fra bunnasken, og fra husholdningsavfallet ble omtrent 2 000 tonn metaller tatt ut og sendt direkte til materialgjenvinning.

I 2024 ble 94 320 tonn husholdningsavfall levert til forbrenning. 81 prosent av energimengden i dette avfallet ble utnyttet til fjernvarme og strøm.

Videre gikk 25 826 tonn av avfallet til sluttbehandling eller deponi, som utgjorde 17,7 prosent. Dette består av 9 983 tonn avfall som var utsortert til deponi. Det er avfallstypene lett forurenset masse, isolasjon og asbest som går til deponering. I tillegg deponeres husholdningsandelen av asken fra forbrenningsprosessen på Mjelstad.

Håndtering av næringsavfall

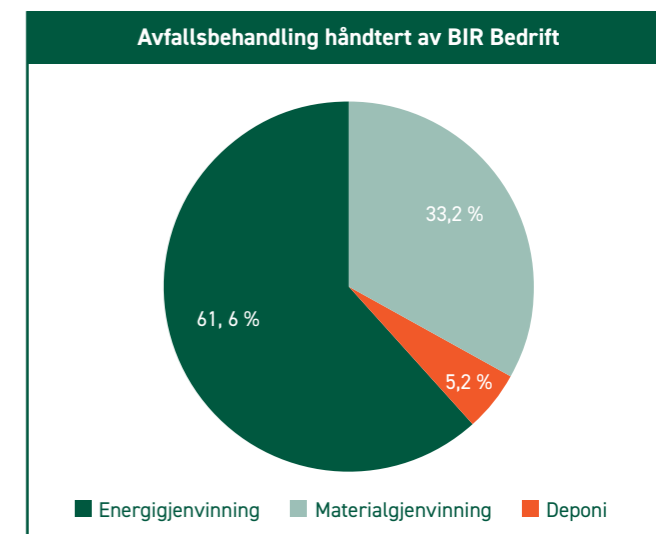
BIR Bedrift håndterte 62 632 tonn avfall i 2024, hvorav 19 683 tonn ble håndtert for BIR-konsernet og 42 925 tonn for eksterne kunder. Totalt gikk 61,6 prosent til energigjenvinning, 33,2 prosent ble sendt til materialgjenvinning, mens 5,2 prosent gikk til deponi. I 2023 ble 27,7 prosent sendt til materialgjenvinning – BIR Bedrift hadde dermed en positiv utvikling i materialgjenningsgrad fra 2023 til 2024.

BIR Bedrift leverte 20 806 tonn til materialgjenvinning. Dette er en bred samling avfallstyper er som omfatter organisk avfall, trevirke, papir og papp, glass, metaller, elektronikk og kabler, bygningsmaterialer, emballasjeplast, hardplast, olje og farlig avfall.

Egenerert avfall

Den største delen av avfallet som genereres av BIRs egen drift kommer fra forbrenningsanlegget, og det er asken som dannes i forbrenningsprosessen. For detaljer om hvordan asken håndteres, se egen tekst om forbrenningsanlegget og metallsorteringsanlegget. Avfallet som genereres i øvrige deler av BIR, er i hovedsak knyttet til drift av verkstedet. Det resterende avfallet anses som husholdningslignende avfall og kommer fra driften av miljøparkene og kontorarbeidsplasser.

Ombruk i 2024	Tonn
Ombruksvarer gitt bort og solgt fra miljøparkene	963,6
Leverert til Elektrotec for reparasjon	12,7
Solgt via ombruksmarkedet i Møllendalsveien 40	66,6
Leverert til tredjepartssamarbeid via Møllendalsveien 40	5,1
Totalt	1 048,0

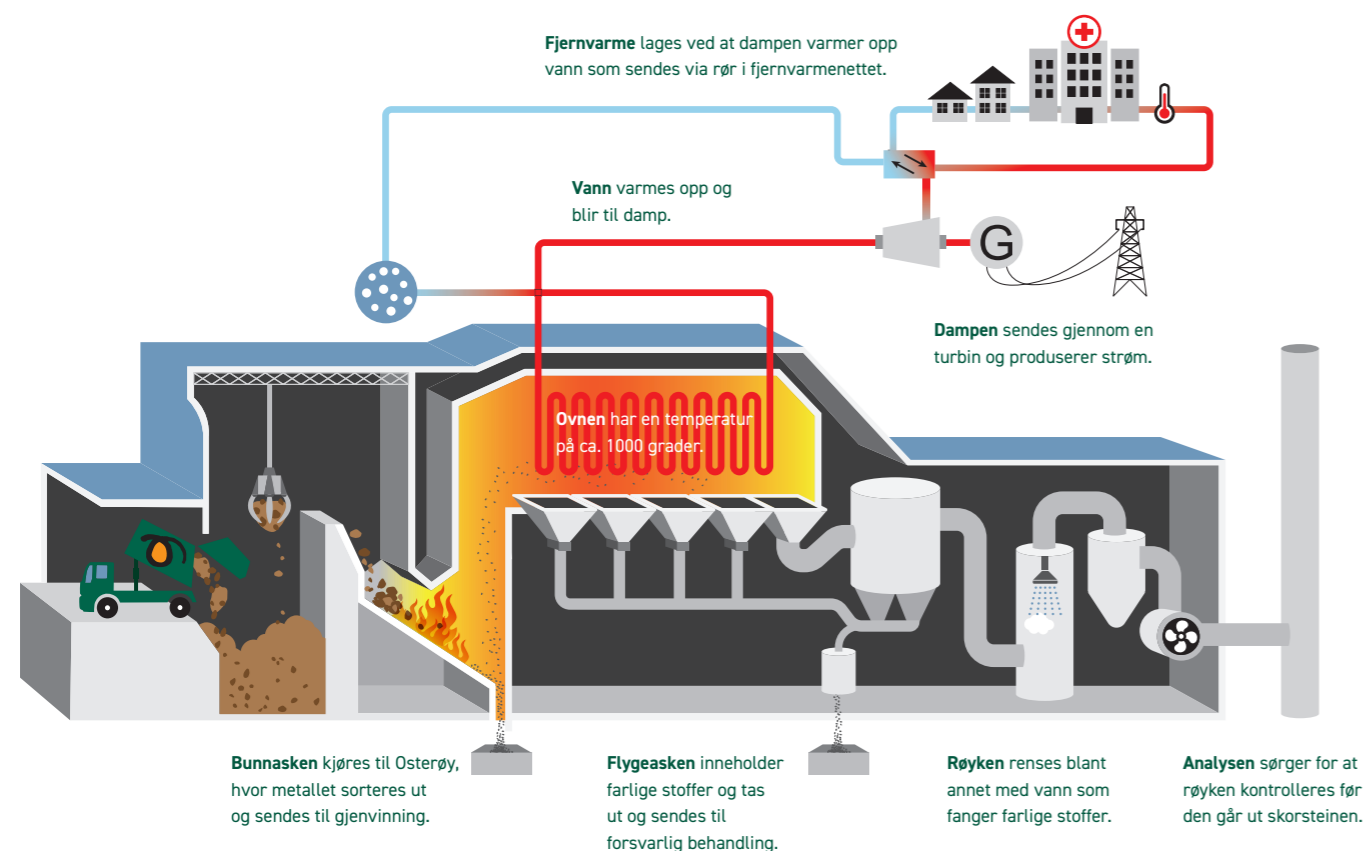

Egenerert avfall i BIR (tonn)	2022	2023	2024
Elektronisk avfall	6	5	3
Glass- og metallemballasje	2	1	1
Bly	-	2	-
Matavfall	4	7	7
Papp/papir	9	6	13
Plast	0	1	2
Farlig avfall	54	31	10
Restavfall	74	94	64
Mineralull	-	-	3
Metall	4 834	5 115	4 498
Forbrenningsrest	42 427	40 734	38 654
Totalsum	47 409	45 997	43 253

Behandling av egenerert avfall i BIR (tonn)	2022	2023	2024
Materialgjenvinning	4 871	5 147	4 526
Energigjenvinning	111	116	71
Deponi	42 427	40 734	38 657
Totalt	47 409	45 997	43 253

Forbrenningsanlegget

BIR Ressurs AS drifter et av Norges største avfallsbehandlingsanlegg i Rådalen, hvor vi årlig tar hånd om over 200 000 tonn med avfall som ikke kan eller skal materialgjenvinnes. Denne behandlingen sikrer at miljøgifter i avfallet blir tatt ut av kretsløpet, og enten destruert eller samlet opp og sendt til egne deponier hvor avfallet blir trygt lagret for ettertiden.

Selv om vår primære virksomhet er sikker behandling av avfallet vi tar imot, er vi stolte over å kunne produsere store mengder energi til Eviny Termos fjernvarmenett i Bergen. I 2024 ga avfallsforbrenning 300 GWh varmeenergi til fjernvarmenettet. I tillegg produserte vi 90 GWh elektrisitet, noe som gjør anlegget til Bergens største produsent av miljøvennlig energi.

Forbrenningsanlegget har tillatelse fra Miljødirektoratet til å behandle blant annet restavfall fra husholdninger og næring, sykehusavfall og medisinerester og visse typer farlig avfall fra bygg- og rivevirksomhet. I 2024 tok vi imot ca. 200 000 tonn avfall.

Behandlingsmetoder og energiproduksjon

Forbrenningsanlegget har to forbrenningsovner som brenner avfallet ved 900–1 000 grader. Ovnene benytter seg av trinnvis tilsetning av luft i likhet med en rentbrennende vedovn. Røyken som oppstår fra bålet, renses gjennom ulike rensetrinn som fjerner forurensende stoffer. Det benyttes blant annet vann til dette. Dette gir en synlig røyk ut av skorsteinen, spesielt på kalde dager. Noe av vannet blir tappet av fra rensetrinnene, og går gjennom et eget renseanlegg før det slippes ut på det kommunale avløpsnett.

Energien som frigjøres fra forbrenningsprosessen, benyttes til å produsere damp som driver turbiner for strømproduksjon og fjernvarmeproduksjon til Eviny Termos fjernvarmenett. I 2024 hadde vi en energiutnyttelse på 81 prosent, og leverte varme tilsvarende årsbehovet til 30 000 boliger, og strømproduksjon tilsvarende ca. 4 500 eneboliger.

Miljønytte

Forbrenning av avfall med energiutnyttelse gir CO₂-utslipp. Likevel er det en vesentlig mer miljøvennlig behandlingsmåte enn deponering, som var

standard behandlingsmåte tidligere, og dessverre fortsatt dominerer på verdensbasis. Deponering frigjør store mengder metangass, som er en mye mer potent klimagass enn CO₂, i tillegg til ukontrollert utlekking av miljøgifter til miljøet.

Den store mengden energi som behandling av avfall gir til Eviny Termos fjernvarmenett hvert år, erstatter bruk av andre energikilder som olje, gass og elektrisitet i bygg i Bergen. Dette gir et stort bidrag til bedre luftkvalitet i disse områdene, og avlaster strømmettet siden mindre elektrisitet trengs til oppvarming. På Vestlandet er dette veldig viktig siden det er begrensninger i strømmettet, og mye tung industri som ønsker å elektrifisere driften.

I likhet med all annen forbrenning, frigis det CO₂ når avfallet brenner, men på grunn av at avfallet inneholder karbon både fra fossile og fornybare kilder, er det ikke all CO₂ som bidrar til global oppvarming. Det er likevel et betydelig fossilt CO₂-utslipp fra vårt anlegg, og derfor jobber vi med å realisere et karbonfangstanlegg i Rådalen innen 2030. Dette anlegget skal i første omgang fange 100 000 tonn CO₂, noe som tilsvarer den fossile delen av vårt utslipp, og vil gjøre driften vår CO₂-nøytral. En eventuell fremtidig utvidelse av fangstanlegget vil gjøre at vi også fanger den fornybare delen av CO₂-utslippet, noe som betyr at vi fanger mer CO₂ enn vi slipper ut.

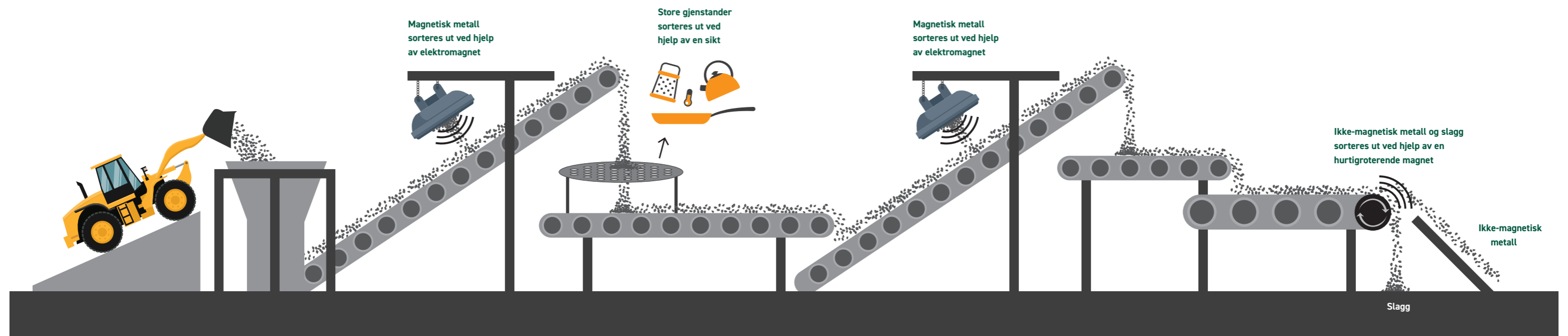
BIR deltar også aktivt i prosjekter i samarbeid med oppstartsfirmaer og forskningsinstitusjoner for å teste ut forskjellige fangsteknologier. Vi har tilrettelagt den ene av forbrenningslinjene våre slik at røykgass kan hentes ut for å teste teknologier på vårt anlegg. I 2024 har vi hatt en testrigg fra SINTEF på anlegget vårt, hvor de testet en ny teknologi for karbonfangst basert på faststoff-amin, i motsetning til dagens utviklede aminteknologi som er flytende.

I 2024 hadde vi en energiutnyttelse på 81 prosent, og leverte varme tilsvarende årsbehovet til 30 000 boliger, og strømproduksjon tilsvarende ca. 4 500 eneboliger.

Metallsorteringsanlegget

I Osterøy kommune ligger Mjelstad Miljø, BIRs sorteringsanlegg og deponi for bunnasken fra forbrenningsanlegget. Bunnaske har per i dag ingen bruksområder i Norge, og må derfor deponeres på en sikker måte. Vårt deponi ligger plassert slik at vann som kommer inn i deponiet går gjennom et renseanlegg før det slippes ut på dypt vann i Osterfjorden.

Før bunnasken deponeres, blir den behandlet i et slaggsorteringsanlegg. Dette gjøres fordi asken inneholder store mengder metaller som kan gjenvinnes. Vårt sorteringsanlegg er et av Europas mest moderne anlegg, og det kan vise til svært høy grad av utsortering av de metallene det er mulig å skille ut fra asken.

I 2024 leverte forbrenningsanlegget ca. 36 000 tonn bunnaske til Mjelstad Miljø, hvorav ca. 4 400 tonn metall ble utsortert i anlegget før deponering.

Sorteringsanlegget for bunnaske benytter ulike separeringstrinn for å skille metaller fra bunnasken. Hovedprinsippet er bruk av magneter for å skille magnetiske og ikke-magnetiske materialer fra hverandre. Fjerning av ikke-magnetiske metaller som aluminium, kobber og andre edle metaller blir gjort ved hjelp av spesielle hurtigroterende magneter som gjør at disse metallene frastøtes magnetene, og kan separeres fra bunnasken.

Miljønytte

Deponering av bunnaske har en miljøbelastning, men er en nødvendig del av forbrenning av avfall siden det ikke finnes alternative bruksområder i Norge per i dag. Forbrenning av avfall reduserer mengden som må deponeres med ca. 80 prosent, så plassbehovet er vesentlig mindre enn ved deponering av ubehandlet avfall. All bunnaske kjøres også gjennom sorteringsanlegget for metallfjerning før det deponeres.

Gjenvinning av metaller sparer store utslipp av CO₂ i forhold til jomfruelige metaller som må utvinnes i gruver. Gruvedrift har også betydelige andre miljøbelastninger, slik at nytten av gjenvinning er mer enn bare CO₂-utslippet man sparer.

Det er mest skrapjern som tas ut fra bunnasken. Dette kan for eksempel gå inn i produksjon av armeringsjern og spiker.

De ikke-magnetiske metallene sendes til et spesielt sorteringsanlegg i Danmark, hvor de ulike typene metaller skilles fra hverandre. Det ble sendt over 800 tonn av denne typen til Danmark i 2024. Denne prosessen gir rene former for aluminium, messing, kobber, sink og andre edle metaller som kan gå rett inn i smelteverk som lager nye produkter. Dette anlegget har også en egen myntsortering, hvor all valuta blir sortert ut, vasket og sendt tilbake til for eksempel Norges Bank for å gå inn i vanlig sirkulasjon igjen.

Denne gjenvinningen av metaller sparer tusenvis av tonn med CO₂-utslipp hvert år, og er et tydelig eksempel på hvordan avfallsbehandling er en del av den sirkulære økonomien.

Sosial informasjon

BIR skal være en attraktiv arbeidsplass. Dette innebærer at vi tar vare på og utvikler folkene våre ved å bygge en kultur for fellesskap, mangfold og samhandling. BIR jobber kontinuerlig for å ivareta helse, sikkerhet og trivsel så vel som læring og kompetanseheving.

VESENTLIGE BÆREKRAFTSTEMAER

Egen arbeidsstyrke

Arbeidere i verdikjeden

RELEVANTE BÆREKRAFTSMÅL

EGEN ARBEIDSSTYRKE (ESRS S1)

Dette delkapittelet handler om vårt arbeid med å utvikle en attraktiv arbeidsplass, herunder BIRs arbeid med å ivareta helse, sikkerhet og trivsel samt læring og kompetanseheving. Rapporten er basert på den europeiske standarden for bærekraftsrapportering ESRS S1, som handler om egen arbeidsstyrke. Vi beskriver BIRs strategi og tilnærming til arbeidet, tiltak som er gjennomført i 2024 og konkrete mål og resultater.

Vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter

I analysen av dobbel vesentlighet ble det identifisert påvirkninger, risikoer og muligheter knyttet til BIRs medarbeidere og arbeidet med å ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. BIRs påvirkning på ansattes arbeidsforhold er vesentlig både i positiv og negativ forstand.

Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet

Bransjer som opererer i utsatte områder eller situasjoner, fordrer gode strukturer og rutiner for å ivareta medarbeidernes helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. For BIR er det viktig å ivareta fysisk og psykisk helse for alle. Dette innebærer at BIR skal jobbe systematisk med sikkerhet for å minimere risikoen for ulykker og skader samt jobbe med tiltak for et helsefremmende arbeidsmiljø.

Tilnærming og strategi

Et godt arbeidsmiljø for medarbeidere, innleid personell og leverandører er en grunnleggende forutsetning for BIRs verdiskaping. Det er nulltoleranse for mobbing, trakassering og diskriminering. I BIR legger vi til rette for et trygt og inkluderende arbeidsmiljø der ulike egenskaper verdsettes og stimuleres. Mangfold og likestilling fører til økt produktivitet, innovasjon og økt medarbeidertilfredshet.

Tiltak

Alle medarbeidere bidrar til å forbedre HMS-resultatene ved å etterleve rutiner, rapportere om uønskede forhold og bidra til forbedringsarbeid. Det forebyggende arbeidet har høy prioritet på arbeidsplassene.

HMS-arbeidet drives innenfor de ulike virksomhetsområdene med utgangspunkt i de krav som stilles innenfor det enkelte området. Den enkelte virksomhet skal utarbeide egne mål og HMS-handlingsplan, gjennomføre tiltak og rapportere om sine HMS-aktiviteter. HMS-arbeidet følges opp gjennom kvartalsvis rapportering av status i det enkelte selskapsstyre samt i BIRs styre. Det forventes at alle ledere har et sterkt engasjement i HMS-arbeidet, og at alle medarbeidere bidrar i HMS-aktiviteter på arbeidsplassen. Vi er overbevist om at en høy HMS-standard er nødvendig for optimal drift og en langsiktig bedriftsøkonomisk lønnsomhet.

I henhold til lovverket skal alle virksomheter som er forpliktet til å ha bedriftshelsetjeneste (BHT) utarbeide en samarbeidsplan. Dette er dokumentasjon som skal inngå i virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Planen beskriver hvilke oppgaver BHT skal utføre og når de skal utføres.

Forum for hovedverneombud og verneombud

Verneombudet skal ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet. BIR er et stort konsern med flere verneombud fordelt utover selskapene. Verneombudet har en viktig rolle med å ivareta arbeidsmiljøet i et selskap.

For å øke motivasjonen til å ta på seg dette vervet, å trygge verneombudene i rollen samt øke deres kompetanse ble det i 2024 opprettet et forum for verneombudene. Forumet avholder kvartalsvise møter, derav to heldagsmøter der HMS-forum er ansvarlig for faglig opplegg i form av opplæring i et aktuelt tema samt to Teams-møter av kortere varighet. Dette gir verneombudene en mulighet til å utveksle erfaringer og diskutere saker.

Eksponeringsregister

BIR har medarbeidere som blir utsatt for helseskadelige fysiske, kjemiske og/eller biologiske faktorer i sitt arbeid som utløser krav om eksponeringsregister. BIR har et slikt eksponeringsregister hvor disse opplysningene blir registrert og lagret i minst 60 år.

Opplæring i trafiksikkerhet

Fra et sikkerhetsperspektiv er det ønskelig at alle som kjører renovasjonsbil har kunnskap og ferdigheter om kjøring på vinterføre og bruk av kjetting. Det er derfor gjennomført oppfriskningskurs i dette. I tillegg har det vært gjennomført oppfriskningskurs i nyttelast og vektbegrensninger på bossbilene for sjåførene. Sjåførene må overholde bilens tillatte totalvekt og ha gode hjelpemidler for dette. Administrasjonen tilbyr tilpassede oppfriskningskurs, som startet i november 2024 i samarbeid med Tuft Transportskole. Kursene består av en teoretisk og praktisk del, med repetisjon av sentrale sjåføremner og spesielle hensyn ved lasting av bossbil.

HMS-arbeid knyttet til innsamling av matavfall

Medarbeidere som jobber med innhenting av denne avfallstypen, blir eksponert for mikroorganismer fra matavfallet. På bakgrunn av dette, er det i samarbeid med BHT gjennomført en kartlegging og risikovurdering av dette arbeidet. Dette resulterte i flere anbefalte tiltak som trolig vil redusere medarbeidernes eksponering for mikroorganismer. Det er blant annet utarbeidet rutiner som tar for seg ulike aspekter ved innsamling av matavfall. Videre er det satt i drift to nye renovasjonsbiler med høyt innkast av avfall. Det forventes at dette tiltaket vil gi en stor reduksjon i renovatørens eksponering for mikroorganismer i tømme situasjonen. Videre blir renovatørene jevnlig kalt inn til arbeidshelseundersøkelse for å sikre at iverksatte tiltak fungerer som en barriere mot arbeidsrelatert sykdom. Renovatørene får også tilbud om yrkesrettet vaksinerings.

Sykefravær

BIR arbeider hele tiden for å skape et best mulig arbeidsmiljø. Både ledere og medarbeidere har et ansvar og bidrar i dette arbeidet. Vi arbeider systematisk for å utforme og forbedre arbeidsforholdene for å unngå arbeidsulykker, arbeidsrelaterte sykdommer og sykefravær på grunn av både fysiske og psykososiale risikofaktorer i arbeidsmiljøet.

Konsernet hadde i 2024 et sykefravær på 7,44 prosent (7,04 prosent i 2023). Korttidsfraværet var på 2,70 prosent og langtidsfraværet var på 4,74 prosent.

Rapportering av avvik

BIRs ambisjon er å drive virksomheten med null skader. Dette kan vi oppnå gjennom god styring av risiko, systematisk arbeid med å forebygge skader og arbeidsrelaterte sykdommer, og involvering av alle medarbeiderne. Vi bruker vårt styringssystem BIR+ til å dokumentere rutiner, risikovurderinger samt registrere uønskede hendelser og forbedringsforslag.

Det ble totalt registrert 1 848 avvik og forbedringsforslag i 2024. Dette er en økning fra året før, da tallet var 1 362. Av disse er 341 av sakene forbedringsforslag, noe som er en økning sammenlignet med antallet i 2023 (278).

For å kunne forebygge skader og ulykker er det viktig å rapportere farlige forhold og nestenulykker. Disse avvikene medfører at det blir iverksatt tiltak som hindrer fremtidige alvorlige hendelser. De siste årene har det vært en jevn økning i rapporteringen av disse kategoriene. I 2024 ble det rapportert 262 farlige forhold/nestenulykker, mot 216 i 2023. Dette er hendelser som manglende orden, uforsvarlig kjøring med truck, mindre søl av kjemikalier, mangelfulle rutiner, vannslanger som ligger i gangveger og manglende løfteredskap for tunge løft.

Fraværsskader

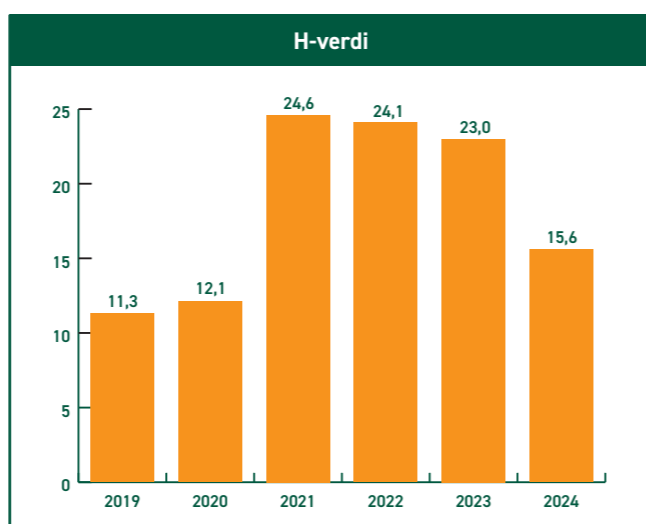
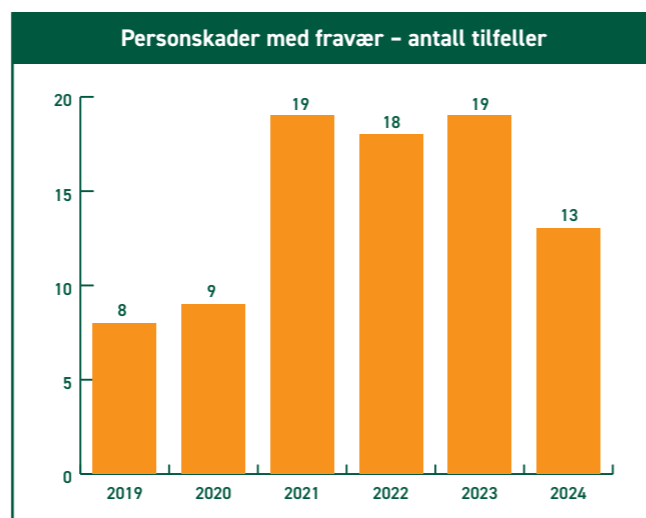
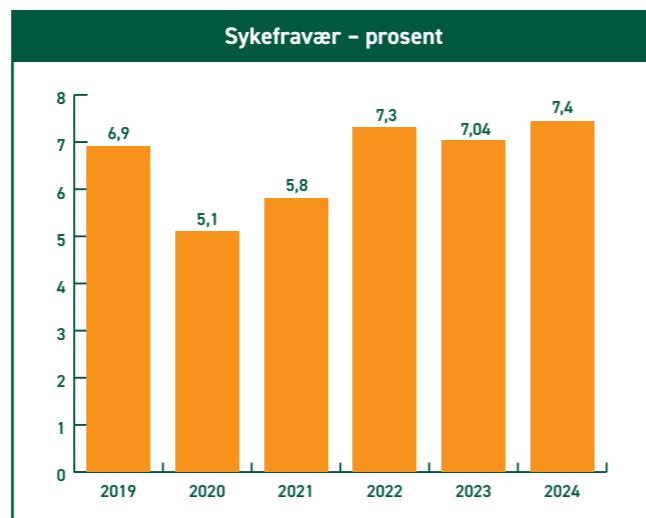
BIR jobber kontinuerlig for en skadefri arbeidsplass. Vi har over tid etablert en god rapporteringskultur for uønskede hendelser, herunder innmelding av alle typer skader. Disse er grunnlaget for rapporteringen på blant annet H-verdien, som er et tall på hyppighet av arbeidsulykker som er så alvorlige at de medfører fravær fra arbeidsplassen. Den defineres som antall arbeidsulykker med fravær per 1 000 000 arbeidede time. Tallmaterialet viser en liten reduksjon sammenlignet med 2022, men tallet er fortsatt for høyt. Selskapet følger nøye med på utviklingen i antall skader, og vil fortsette å styrke HMS-arbeidet.

Sikre mangfold og et helsefremmende arbeidsmiljø

Full likestilling mellom menn og kvinner er viktig og derfor et mål for BIR. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn eller andre forhold som etnisitet, alder, religion eller livssyn i saker som gjelder rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, karriereutvikling, forfremmelse og beskyttelse mot trakassering. BIR ønsker et størst mulig mangfold, og vi har medarbeidere med ca. tretti ulike nasjonaliteter

Etablere en felles forståelse av «ett BIR»

Kulturen i BIR handler om våre felles verdier, normer og holdninger og er av vesentlig betydning for at vi når våre mål. Vi legger vår innsats i å skape en felles kultur som kjennetegnes av god internkommunikasjon, samhandling og deling på tvers i konsernet samt jobbe for en felles forståelse av mål, verdier og normer.

Våre kjerneverdier superpålitelig, miljøpådriver, imøtekommende og lagspiller (SMIL) og slagordet «sammen for en god sak» har i en årrekke vært ryggraden i vår kultur og speiles i arbeidet ut mot våre kunder.

Alle selskapene i konsernet har jobbet med ulike tiltak for å følge opp anbefalinger fra kulturprosjektet «ett BIR».

Psykologisk trygghet

Med blant annet bakgrunn i tiltaksplanen fra kulturprosjektet har BIR startet opplæring i psykologisk trygghet for hele konsernet. Det er utarbeidet et opplegg med samlinger for alle selskapene i BIR og for ulike grupper av medarbeidere: ledergruppen i selskapet, tillitsvalgte, verneombud, mellomledere og medarbeidere. BIR Husholdning AS og BIR Bedrift AS er de første selskapene som starter på dette opplegget. Opplæringen er bygget opp rundt Bård Fyhns tre setninger om hvordan man bygger psykologisk trygghet i praksis: «Vi kjenner hverandre. Vi vet hvorfor vi er her. Vi vil hverandre vel». Vi tar utgangspunkt i at opplæringen vil være gjennomført for hele konsernet i løpet av 2025.

Fagdager

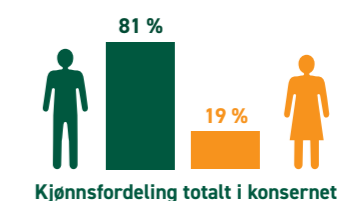
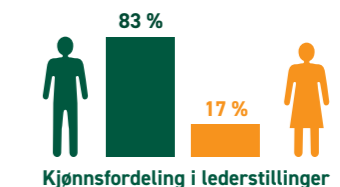
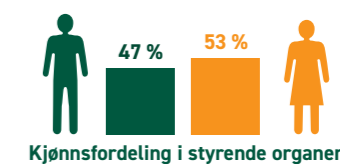
For å sikre kontinuerlig faglig utvikling og samtidig styrke samholdet i organisasjonen arrangerer flere av selskapene fagdager hvor det faglige innholdet har blitt kombinert med sosiale aktiviteter. Disse dagene har bidratt til å styrke kompetansen internt, samtidig som de har gitt medarbeidere mulighet til å bygge sterkere relasjoner på tvers av avdelinger. Aktuelle tema i 2024 har vært HMS og førstehjelp, sikker kjøring med lastebil og håndtering av kunder. Tilbakemeldingene fra medarbeiderne har vært positive, og vi ser verdien av å videreføre denne praksisen i kommende år.

Fellesaktiviteter

Fysisk aktivitet er en viktig del av en helsefremmende arbeidsplass. Ved å tilrettelegge for ulike treningsmuligheter og initiativ, har vi oppmuntret ansatte til å delta i aktiviteter som fremmer god helse og velvære. Vi har arrangert fellestreninger og påmelding til Stoltzeleiven Opp, Bergen City Marathon samt felles deltakelse i Ti på topp, som er et lavterskeltilbud fra bedriftsidrettskretsen for å få medarbeidere ut på tur. BIR Bedrift har i mange år hatt samarbeidsavtale med TIF Viking, som arrangerer blant annet Bergen City Marathon, hvor man kan løpe stafett, halvmaraton eller maraton. BIR har, i likhet med mange andre bedrifter, laget en tradisjon med å løpe stafetten. Her samles de som vil løpe fra hele BIR-konsernet, og det skapes relasjoner på tvers. I etterkant arrangerer vi gjerne en sosial samling. Vi vil fortsette å prioritere fysisk aktivitet som en integrert del av vår bedriftskultur.

Kontinuerlig utvikling av kompetanse

Strategisk kompetanseutvikling er et satsingsområde for hele konsernet. Flere av selskapene har i 2024 jobbet med utarbeiding av kompetanseplaner og oppdatering av opplæringsmateriell som er tilpasset driften i selskapet. Vi legger til rette for at medarbeiderne skal kunne tilegne seg og ta i bruk ny kompetanse og kunne søke nye utfordringer uten å skifte arbeidsplass. Dette innebærer også å bygge den kompetansen BIR trenger og øke det generelle kompetansenivået innen bærekraft på tvers av konsernet. Vi har derfor etablert en

intern bærekraftsskole som skal bidra til å sikre kompetanseøkning i bærekraft for alle medarbeidere.

Grunnleggende kurs i bærekraft

Det er utviklet et digitalt kurs i grunnleggende bærekraft som tilbys alle medarbeidere i konsernet, med gjennomgang av sentrale bærekraftstemaer, kommende krav og forventinger, klimapåvirkning og klimarisiko.

Nanolæring

Nanolæringskurs er et smart og effektivt tiltak som gir ansatte nødvendig kunnskap på en rask og tilgjengelig måte. Flere av selskapene har oppdatert og utviklet nye kurs som handler om driftsrelaterte rutiner og retningslinjer. Ved å benytte denne typen opplæring kan virksomheter skape en sikrere arbeidsplass, redusere risiko og sikre bedre etterlevelse av HMS-krav.

Traineer

I 2024 har vi hatt tre traineer rekruttert gjennom traineeprogrammet til Bergen Næringsråd. Disse hadde sitt engasjement i BIR Infrastruktur AS, BIR Ressurs AS og BIR Bedrift AS.

REdu

REdu er avfalls- og gjenvinningsbransjens felles rekrutteringsprogram og arbeider aktivt for å styrke fagtilbudet i høyere utdanning og synliggjøre bransjens muligheter for studenter gjennom blant annet å satse på kompetanseutvikling, innovasjon og forskning. BIR er med og finansierer REdu, og deltar i både styrings- og referansegruppen. Gjennom REdu gir vi muligheter for «summer internships», og sommeren 2024 engasjerte vi totalt tre studenter. Alle hadde sitt engasjement i selskapet BIR Nyverdi AS.

Kommunalt Avfall Vestlandet (KAV) har en ordning som muliggjør hospitering for medarbeidere i KAVs medlemsbedrifter. Det betyr at medarbeidere som arbeider i BIR kan søke om å hospitere ved andre KAV-bedrifter, og andre kan søke om å hospitere ved BIR. Det er utarbeidet en brosjyre som beskriver ordningen. All hospitering skjer etter nærmere avtale, og innenfor hva som er mulig i den enkelte bedrift. Målet for ordningen er å lære beste praksis av hverandre, og dele og øke den kompetansen som finnes innad i KAV. Samtidig vil den enkelte medarbeider få økt sin kompetanse og utvidet sitt nettverk, og dette vil igjen styrke samarbeidet mellom KAVs medlemsbedrifter.

Fagopplæring i BIR

BIR satser på fagopplæring både ved å ta inn lærlinger og ved å tilrettelegge for undervisning som fører frem til teorieksamen og fagprøve. BIRs medarbeidere bidrar også som sensorer i ulike fag. Høsten 2024 startet til sammen 18 medarbeidere teoriundervisning i gjenvinningsfaget i et samarbeid med andre kommunale avfallsbedrifter. Det er mulig vi senere vil tilby flere fag finansiert av bransjeprogrammet.

Fagbrev på jobb

Fagbrev på jobb er en relativt ny ordning som ikke har kommet godt i gang i Vestland fylke på grunn av manglende finansiering. Ordningen legger opp til at medarbeidere i en bedrift kan inngå lærekontrakt med sin arbeidsgiver. Det er krav om minimum to års relevant yrkeserfaring.

Praksiskandidater

Medarbeidere som kan dokumentere fem år med allsidig erfaring

fra yrket og dokumentere bestått teorieksamen i lærefaget, kan ta fagbrev som praksiskandidat. Med bestått eksamen og relevant praksis fra yrket, kan medarbeideren ta fagprøven. Våren 2024 tok syv medarbeidere den teoretiske eksamen som leder til praktisk eksamen senere.

Lærlinger

Den mest kjente ordningen er lærlingordningen, der en som har fullført videregående søker seg læreplass i en bedrift. Et vanlig læreløp er to år på skole og to år i lære, men det finnes også andre varianter, samt muligheter for kryssløp. En lærling følger en opplæringsplan i sitt fag, og læretiden avsluttes med en praktisk fagprøve. Per 31. desember 2024 hadde vi ni lærlinger innen følgende fagområder: IT-drift, gjenvinning, yrkessjåfør, kjemi/prosess og salg. Det er viktig å skape samhold, og vi tilrettelegger for at lærlingene blir kjent med hverandre og andre avdelinger og selskaper.

Lærekandidater

En lærekandidat er en som følger et individuelt tilrettelagt opplegg, og det er ikke mål om å dekke alle kompetansemålene i læreplanen. Læretiden for lærekandidater avsluttes også med en praktisk prøve, men kun i utvalgte kompetansemål. Noen lærekandidater tar senere prøver i resterende kompetansemål, og oppnår dermed fagbrev etter hvert.

Arbeidstrening

BIR jobber aktivt med å tilby praksisplasser i samarbeid med NAV og andre eksterne parter. Gjennom et samarbeid med Etat for inkludering i Bergen kommune har flyktninger vært på arbeidstrening i prosjektet Tjenesteutvikling Utsortering. Dette har gitt dem arbeidserfaring og en mulighet til å forbedre sine norskkunnskaper. BIR tilbyr også praksisplasser i miljøparkene og har hatt seks kandidater inne i løpet av 2024.

Mål og resultater

BIR har i 2024 arbeidet etter følgende mål og indikatorer i samsvar med handlingsplanen for bærekraft:

Resultatmål	Indikator	Resultat 2023	Resultat 2024
BIR skal ha et mangfoldig arbeidsmiljø	Antall personer på arbeidstrening/sosial inkludering	11	20
	Andel kvinner i lederstillinger	12 %	23 %
	Andel kvinner totalt i konsernet	21 %	19 %
Sikre kompetanseutvikling i tråd med BIRs behov	Antall selskaper som har utarbeidet strategiske kompetanseplaner	5 av 7	5 av 7
	Andel med fagbrev eller høyere utdanning	45 %	45 %
Alle selskapene i BIR tilbyr lærlingplasser (gjelder selskap med mer enn 40 ansatte)	Lærlingplasser BIR AS	1	1
	Lærlingplasser BIR Nyverdi	3	3
	Lærlingplasser BIR Husholdning	2	4
	Lærlingplasser BIR Ressurs	0	1
	Lærlingplasser BIR Bedrift	3	2
Alle medarbeidere skal ha innsikt i BIRs bærekraftsstrategi, mål, tiltak og grad av måloppnåelse	Andel medarbeidere som har gjennomført internt kurs i bærekraft	10 %	87 %
	Kjennskap til BIRs bærekraftsstrategi	2 av 3	2 av 3
	Kjennskap til BIRs bærekraftsambisjon	3 av 4	3 av 4

SIKRE BÆREKRAFTIGE VERDIKJEDER (ESRS S2)

Dette delkapittelet handler om vårt arbeid med bærekraftige verdikjeder. Rapporten er basert på den europeiske standarden for bærekraftsrapportering ESRS S2, som handler om arbeidere i verdikjeden. Vi beskriver BIRs strategi og tilnærming til arbeidet, tiltak som er gjennomført i 2024 og konkrete mål og resultater.

Vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter

I analysen av dobbel vesentlighet ble det identifisert vesentlige påvirkninger og risikoer knyttet til arbeidstakere i BIRs verdikjede. Realisering av FN's bærekraftsmål fordrer at virksomheter tar ansvar for å sikre bærekraftige forhold i egen verdikjede.

Sikre bærekraftige verdikjeder

BIR skal være en ansvarlig aktør som stiller klare krav til egne leverandører knyttet til både sosiale forhold, klima og miljø, samt virksomhetsstyring. Dette innebærer også revidering av om krav oppfylles, bistand til oppfyllelse av krav og iverksettelse av konsekvenser ved brudd på krav.

Tilnærming og strategi

1. juli 2022 trådte åpenhetsloven i kraft. Loven blir gjerne kalt for næringslivets menneskerettighetslov, og den krever at norske selskaper skaffer seg kunnskap om hvor de har eller kan ha negativ påvirkning på menneskers rettigheter og jobbe for å stanse slik påvirkning. Loven gjelder for alle større virksomheter i Norge. For BIR, som er et stort konsern, betyr dette at loven gjelder for morselskapet, BIR AS, og de tilhørende seks heleide datterselskapene.

Tiltak

BIR arbeider med å gjennomføre tiltak og aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven. En aktsomhetsvurdering er en prosess der selskapet skal kartlegge, forebygge, begrense, reparere og gjøre rede for hvordan de håndterer eksisterende og potensielle negative konsekvenser av sin virksomhet. I arbeidet med åpenhetsloven har BIR basert seg på OECDs veileder for aktsomhetsvurdering for ansvarlig næringsliv. Arbeidet starter med kartlegging og risikovurdering av

De åtte trinnene i konsernets aktsomhetsvurdering	
1	Forankre ansvarlighet hos styret og ledelsen
2	Forankre ansvarlighet i styrende dokumenter
3	Kartlegge egen virksomhet og dens faktiske og potensielle negative konsekvenser
4	Kartlegge leverandørkjeden, og gjøre prioriteringer ut fra risikovurderinger
5	Iverksette tiltak
6	Følge opp tiltak
7	Kommunisere
8	Gjenopprette

leverandørkjeden. Konsernet har utarbeidet egne retningslinjer for implementeringen av åpenhetsloven i et årshjul som ivaretar kravene til aktsomhetsvurderingene, der roller og ansvar er plassert.

Konsernet har utarbeidet en årshjulsplan i åtte trinn. Planen adresserer oppgaver, roller og ansvar og oppfyller kravene til aktsomhetsvurderinger. Det stilles krav til dokumentasjon og systematikk i arbeidet, som vil danne grunnlag for utarbeidelse av den årlige redegjørelsen.

Vi har også lagt til spørsmål om åpenhetsloven i sjekklister som brukes i førstegangs- og oppfølgingsevalueringer av leverandører. Disse er i bruk. Det er også gjort et kartleggingsarbeid av hva slags bransjer vi må være særskilt oppmerksomme på.

I 2024 har BIR signert FUTURE-PROOF-plakaten. FUTURE-PROOF er Bergen Næringsråd og Raftostiftelsens samarbeidsplattform for næringsliv og menneskerettigheter, som hjelper næringslivet til å etterleve sitt menneskerettighetsansvar.

Etiske retningslinjer – Code of Conduct

BIRs rolle og samfunnsmandatet krever en utvidet aktsomhet hos styremedlemmer og ledere når det gjelder rolleforståelse og etisk adferd. Det er derfor utarbeidet verdier og etiske prinsipper for utøvelse av lederskap i BIR, som tydeliggjør krav til styre- og ledelsesadferd i våre selskaper.

Etiske retningslinjer – Code of Conduct – ble vedtatt i konsernstyret 25. april 2024 og handler om våre verdier og etiske prinsipper for utøvelse av lederskap i BIR, og tydeliggjør krav til styre- og ledelsesadferd. Vi gjør våre etiske retningslinjer og krav til styre- og ledelsesadferd kjent for våre leverandører og samarbeidspartnere, og forventer at de respekterer disse.

BIR har også etiske retningslinjer som tydeliggjør de holdningene og den atferden som forventes av medarbeiderne med hensyn til respekt, integritet og lojalitet, og som kan fremme en organisasjonskultur som gjenspeiler BIRs visjon. Som en del av ansettelsesprosessen i BIR, forventes det at alle medarbeidere blir kjent med innholdet i personalhåndboken og konsernets etiske retningslinjer, herunder etiske problemstillinger som korrupsjon og gaver.

Varsling

BIR har etablert retningslinjer for varsling. Rutinen beskriver hvordan medarbeiderne kan varsle samt hvordan arbeidsgiver skal følge opp og undersøke et varsel. Vesentlige punkter som inngår i varslingsreglene er diskriminering, korrupsjon, forretningsmoral samt plikt og rett til å si fra om lovovertridelser og brudd på BIRs etiske retningslinjer. Den enkelte medarbeider skal føle trygghet for å si fra dersom hen opplever uregelmessigheter. I BIRs etiske retningslinjer er det nedfelt at det ikke aksepteres noen form for trakassering eller diskriminering. Det er registrert to varslingssaker i 2024, og begge sakene er ferdig behandlet og lukket.

Korrupsjon

For å forebygge korrupsjon, er det forbud mot å gi eller motta bestikklser når hensikten er å påvirke eller oppnå personlige eller forretningsmessige fordeler. Bestikkelsene kan være i form av penger, gaver eller ytelser knyttet til bedrift, person, familie, venner eller nær bekjentskapskrets.

Tilbud om deltagelse på ulike arrangementer og middager kan bli en gråson. Invitasjoner skal alltid vurderes i henhold til om det ligger en forventet gjenytelse bak, og om invitasjonen er i full åpenhet. Som hovedregel skal BIR betale for arrangementer medarbeiderne deltar på. Beslutning om å motta eller gi noe av verdi må alltid kunne forsvares offentlig. Ingen medarbeidere skal misbruke sin innflytelse for å oppnå personlig gevinst.

Gaver

Det slås fast i BIRs personalhåndbok at medarbeidere i BIR-konsernet i utgangspunktet ikke skal ta imot noen gaver fra kunder, leverandører eller andre. Det vil i noen tilfeller likevel være riktig å akseptere en slik oppmerksomhet, for eksempel når dette skjer i formelle situasjoner og ved representasjon. En slik gave skal i så tilfelle være en ting og ikke penger eller økonomiske vederlag. Gaven skal på ingen måte være egnet til å påvirke BIR-medarbeideren sitt forhold til giver. Mottaker av slik gave må alltid informere sin nærmeste overordnede om dette.

Mål og resultater

Leverandørrevisjoner gjennomføres som et viktig ledd i virksomhetens ansvar for å sikre etterlevelse av åpenhetsloven og påseplikten. Disse revisjonene bidrar til å kartlegge, forebygge og redusere risikoen for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden.

Resultatmål	Indikator	Resultat 2023	Resultat 20234
Gjennomføre leverandørrevisjoner som følger opp identifiserte risikoen i verdikjeden	Antall leverandørrevisjoner gjennomført i forbindelse med påseplikten	5	2
	Antall leverandørrevisjoner gjennomført i forbindelse med åpenhetsloven	0	4

**BIR skal være
en attraktiv
arbeidsplass**

Forretningsatferd

BIR skal være en troverdig aktør i samfunnet. Det innebærer at BIR opprettholder samfunnskritisk og -nødvendig drift, og sikrer at både egen virksomhet og verdikjede opererer i tråd med etiske standarder og myndighetskrav.

VESENTLIGE BÆREKRAFTSTEMAER

Overholdelse av krav fra myndigheter og sentrale interessenter

Opprettholde samfunnskritisk og nødvendig drift

RELEVANTE BÆREKRAFTSMÅL

BIR har i 2024 arbeidet etter følgende mål og indikatorer i samsvar med handlingsplanen for bærekraft:

FORRETNINGSATFERD (ESRS G1)

Dette delkapittelet handler om vårt arbeid for å sikre ansvarlig styring og drift. Vi beskriver BIRs strategi og tilnærming til arbeidet, tiltak som er gjennomført i 2024 og konkrete mål og resultater.

Vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter

På bakgrunn av kartlagte påvirkninger og risikoer har vi identifisert to vesentlige temaer for vår forretningsvirksomhet. Temaene ligger utenfor opplysningskravene i ESRS-standard for forretningsskikk, men vi velger å rapportere frivillig på disse under denne standarden. De definerte temaene handler om overholdelse av krav fra myndigheter og sentrale interessenter og opprettholdelse av samfunnskritisk og -nødvendig drift.

Overholdelse av krav fra myndigheter og sentrale interessenter

Gjeldende krav og nye lover og reguleringer stiller økte krav til virksomhetens bærekraftsarbeid og -rapportering. BIR arbeider med å opparbeide god innsikt i hvilke krav virksomheten står overfor og skal være proaktiv i møte med disse.

I BIR er det viktig å ha gode relasjoner til eiere og sentrale interessenter. Virksomhetens eierstyring og selskapsledelse spiller en avgjørende rolle i å påvirke kulturen, prioriteringene, effektiviteten, risikohåndteringen og grad av måloppnåelse.

Opprettholde samfunnskritisk og nødvendig drift

Det er strenge krav og høye forventninger til at tjenester som vurderes som samfunnskritiske er rigget for å kunne opprettholde drift tilnærmet uavhengig av hva som inntreffer av hendelser. BIRs mål er å ha kontinuerlig oversikt over faktorer som utgjør risiko for brudd på kontinuerlig drift og iverksette tiltak som reduserer risiko. Dette innebærer også inkludering av klima- og miljørisiko.

Tilnærming og strategi

BIR ønsker å etablere gode relasjoner til eiere og sentrale interessenter. For å sikre god oppfølging av bærekraftsarbeidet er det også viktig å etablere gode strukturer for styring, rapportering og risikostyring.

BIRs styringsmodell

BIRs virksomhet innrettes slik at

- Husholdningskundene sikres like tjenester, lik pris og lik behandling
- BIRs eiere likebehandles

Den lovpålagte virksomheten i BIR skal drives til selvkost. Det

innebærer at alle kostnader tilknyttet avfallshåndtering skal dekkes av renovasjonsgebyret. Øvrig virksomhet skal drives etter alminnelige forretningsmessige prinsipper, i tråd med BIRs kjerneverdier.

Tiltak

Beredskap

BIR har et selvstendig ansvar for å etablere beredskap for å håndtere den risiko som egen virksomhet kan medføre; ulykke, akutt livstruende sykdom, kriminell handling, akutt forurensning, brann, driftsstans og/eller uregelmessige forretningsmessige forhold. Derfor er det utarbeidet virksomhetsspesifikke beredskapsplaner samt en overordnet beredskapsplan.

I 2024 har helheten i beredskapsarbeidet i konsernet vært vurdert og revidert. Det er gjennomført kurs i beredskapsledelse for flere av selskapenes beredskapsgrupper. Målet med kursene har vært å øke kunnskapen om organisering av beredskap, metodikk og roller og ansvar. I etterkant av kursene gjennomføres det en årlig øvelse per virksomhet med bistand fra ekstern konsulent.

BIR Nyverdis miljøpark på Os har i flere år samarbeidet med Bjørnafjorden brann og redning om å gjennomføre beredskapsøvelser. Dette er en vinn-vinn-situasjon for både BIR og brannvesenet. Gjennom praktiske øvelser blir brannvesenet bedre kjent med miljøparken og potensialet for hvilke alvorlige hendelser som kan skje her. I 2024 ble det gjennomført en øvelse som omhandlet brann på mottak for farlig avfall og behov for evakuering av en savnet medarbeider.

Brannforebyggende arbeid

Avfallsbransjen har de senere årene hatt et betydelig antall branner og branntilfeller. Brannrisiko har vært, og vil fortsette å være, et fokusområde for BIR. Det er utarbeidet tiltakskort og rutiner for spesifikke hendelser og gjennomført øvelser. Parallelt gjennomføres det kontinuerlige kontroller og brannforebyggende arbeid.

I 2024 ble registreringen av avvik endret, og det ble etablert en egen kategori for brann og branntilfeller. Det er registrert ti branntilfeller, herav tre med høy alvorlighetsgrad.

Mål og resultater

I 2024 ble det ikke fastsatt konkrete konsernmål for forretningsarbeid. Likevel er dette et høyt prioritert område som følges tett, blant annet gjennom løpende rapportering til myndighetene.

Tilsyn fra myndighetene

De enkelte anleggene i BIR-konsernet følges opp av ulike tilsynsmyndigheter, og det er gjennomført en rekke tilsyn i løpet av året.

Under tilsyn fra Næringslivets sikkerhetsorganisasjon ble det funnet avvik hos BIR Voss Hardanger. Avvikene knytter seg til forskrift om industrivern og handlet om manglende dokumentasjon på risikovurderinger, øvelser, kvalifikasjoner samt avvik på personlig verneutstyr og førstehjelpsutstyr. Avvikene er nå rettet opp og lukket.

Statsforvalteren kom på uanmeldt tilsyn til BIR Bedrift 5. november. Tilsyn fra statsforvalteren har til hensikt å avdekke om vi har samsvar mellom drift og tillatelse for sorteringsanlegget. Det ble funnet avvik knyttet til mangler ved selskapets internkontroll og manglende merking av lagret farlig avfall. Begge avvikene ble lukket innen frist.

Kundeklager

Det ble registrert 7 399 kundeklager fra husholdningene i 2024, en økning fra 5 341 i 2023. De fleste henvendelsene gjelder manglende tømming av beholdere.

En medvirkende årsak til økningen i antall kundeklager skyldes at det i fjor ble tatt i bruk en robot til å håndtere klager på "ikke-tømte beholdere". Nå blir det registrert som en kundeklage hver gang en kunde melder "ikke-tømt" på nettsiden, i motsetning til før da dette ble gjort manuelt og noen meldinger ble filtrert bort hvis de var purringer.

Totalt tømmes rundt 3,66 millioner avfallsbeholdere og containere i løpet av et år. Sett i lys av dette utgjør klagen 0,21 prosent av antall tømminger, noe som viser at andelen klager fortsatt er lav.

Skader påført tredjepart

Antall materielle skader påført tredjeparts eiendeler endte på 30 i 2024. Tilsvarende tall i 2023 var 24. Kostnadene forbundet med disse skadene er 2,25 millioner kroner mot 1,66 millioner kroner i 2023.

Industrivern

BIR Bedrift, BIR Voss Hardanger og forbrenningsanlegget til BIR Ressurs er underlagt forskrift om industrivern.

Industrivernet i BIR Bedrift har deltatt i flere reelle hendelser i løpet av fjoråret og forhindret minst fire større branner. De fleste branntilløpene skjer ved kverning av avfall som inneholder batterier, hvilket viser viktigheten av å sortere ut batterier som farlig avfall tidligere i avfallskjeden. Derfor øver industrivernet på utrulling av slanger jevnlig. De setter sin ære i å være raske. Det ble gjennomført en trenings- og øvelsesdag 30. november for alle i industrivernet. Det ble gjennomført evaluering av innsatsen etter hver trening og øving, og dette gjennomføres også ved reelle hendelser.

Vi har hatt en hendelse der det var nødvendig med debrief – dette var da brannslukkeanlegget ble utløst ved en feil grunnet feiltolket varme fra maskin. En feildimensjonert ventil ble sprengt og traff nesten en medarbeider. Store deler av papiranlegget ble skumlagt. Hendelsen var skremmende, og industrivernet snakket sammen på plassen like etterpå for å få unngå at opplevelsen gir medarbeiderne psykiske problemer senere.

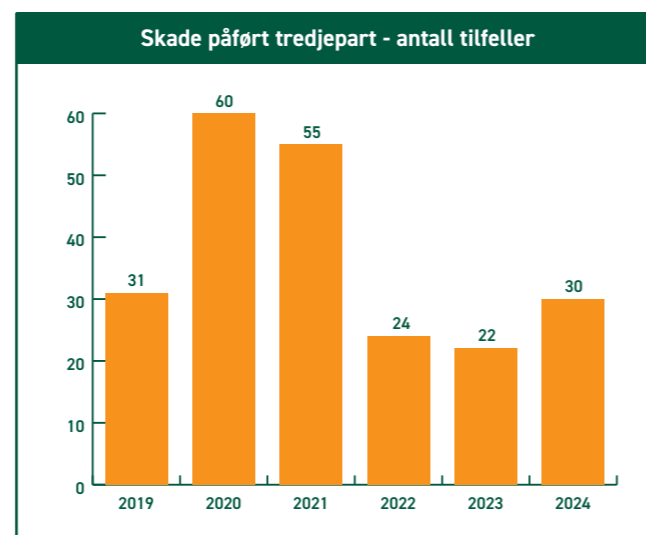
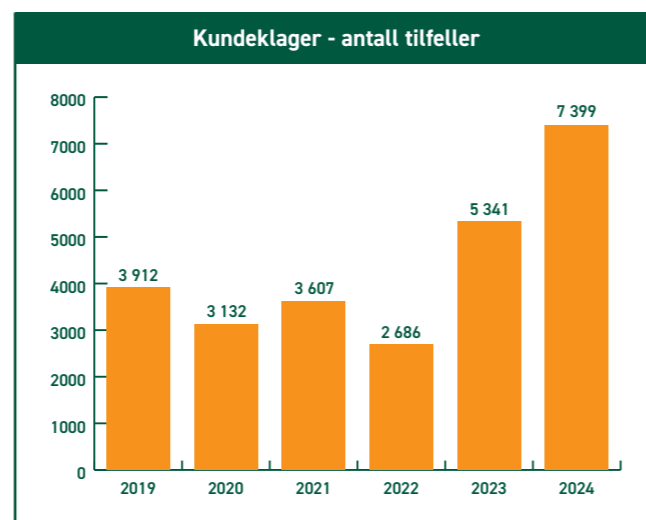
På forbrenningsanlegget er det gjennomført fire industrivernøvelser i 2024 som omhandlet brann, førstehjelp og skade i forbindelse med bruk av maskiner, i tillegg til en diskusjonsøvelse hvor ulike scenarier ble gjennomgått.

Beredskapsøvelse ble gjennomført både på deponiet på Mjelstad og på forbrenningsanlegget. På deponiet var temaet stopp i sigevannspumper, og forbrenningsanlegget hadde ulike temaer i forbindelse med beredskapsopplæring.

Datasikkerhet

God datasikkerhet handler om å beskytte sensitiv og/eller konfidensiell informasjon som kan føre til skade ved eventuell offentliggjøring. BIR jobber kontinuerlig med gode rutiner for personvern og datasikkerhet.

I 2024 ble det registrert fem hendelser av sikkerhetsmessig karakter. Hendelsene ble varslet og håndtert i tråd med rutine, og skadebegrensende tiltak ble umiddelbart iverksatt. Både privatpersoner og virksomheter er stadig oftere utsatt for sosial manipulering og svindel, så det er viktig å skape bevissthet og gi kunnskap for at vi skal bli mindre sårbare. Vi gjennomfører derfor jevnlig testing og kartlegging av status for å øke bevisstheten rundt IT-sikkerhet.

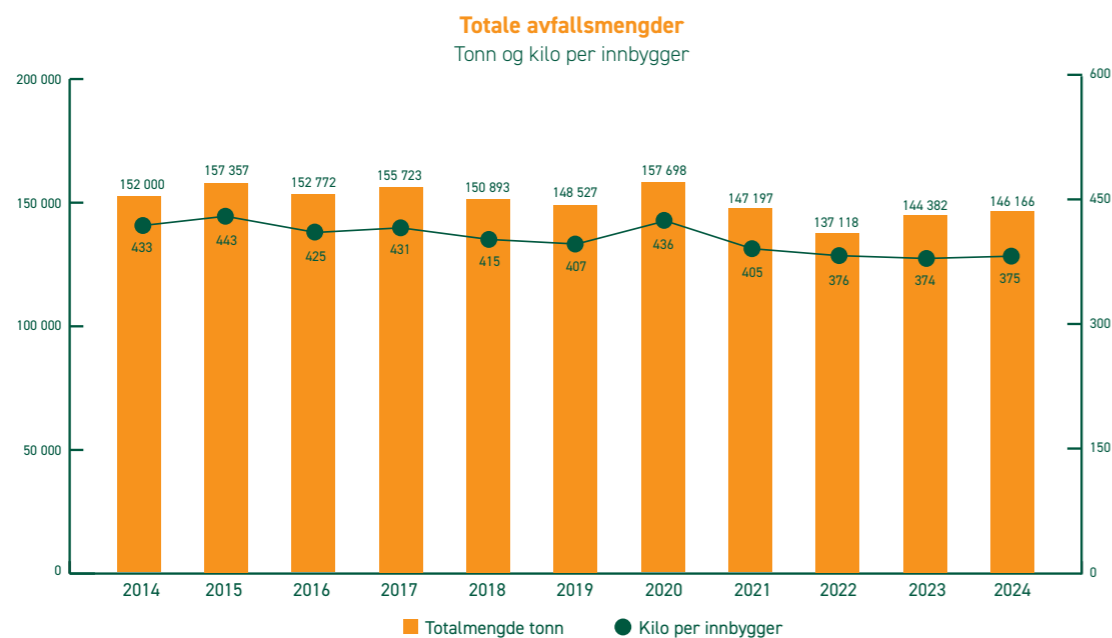

Anfallsstatistik

Avfallsstatistikk

Det ble samlet inn og håndtert 146 166 tonn avfall fra innbyggerne i BIR-kommunene i 2024. Det omfatter både avfall som ble hentet på rute av BIRs renovatører, og avfall som kundene leverte til miljøparkene. Husholdningsavfall utgjorde klart den største mengden, men den omfatter også noe næringsavfall som ble levert til våre miljøparker.

Fordelt på antall innbyggere, utgjorde total innsamlet mengde 375 kilo avfall per innbygger, en økning på 0,3 prosent sammenlignet med 2023. Avfallsmengden per innbygger har vært relativt stabil de tre siste årene og ligger på et lavere nivå enn tidligere.

Utsortering

Den totale avfallsmengden var stabil, men i 2024 var 52,8 prosent av den innsamlede mengden avfall kildesortert – en økning fra 51,0 prosent i 2023. Det betyr at innbyggerne i BIR-kommunene har blitt flinkere til å sortere avfallet sitt.

På rute falt restavfallsmengden noe, mens mengden plast- og matavfall økte fra 2023 til 2024. Glass- og metallemballasje, samt papp og papir, gikk ned.

Miljøparkene hadde en liten avfallsøkning fra 2023 til 2024. Samtidig var det en bedring i sorteringen også her, med en reduksjon i restavfall på 3,2 prosent. I 2023 startet BIR utsortering av hardplast i Espehaugen miljøpark, og i løpet av 2024 er dette også innført på Askøy, i Salhus og i Møllendalsveien. Ettersom mesteparten av det som nå sorteres til hardplast tidligere ville gått i restavfallet, er utsortering av hardplast en viktig forklaring på reduksjonen i restavfall. Samtidig arbeides det målrettet med å forbedre utsorteringen i BIRs miljøparker.

Materialgjenvinning

I 2024 oppnådde BIR en materialgjenvinningsgrad på 29,3 prosent, en økning fra 28,1 prosent i 2023. BIR sender i dag matavfall, papp og papir, metall, park- og hageavfall, glass- og metallemballasje, EE-avfall, plastemballasje, gips, dekk uten felg, batterier og hardplast til materialgjenvinning. BIR tok ut i overkant av 2 000 tonn metaller (andelen fra husholdningskundene) fra bunnasken etter forbrenningsprosessen. Dette metallet går direkte til materialgjenvinning.

Ombruk

BIR Nyverdi har jobbet aktivt med å øke omsetningen av ombruksvarer til kunder og samarbeidspartnere. Ved enkelte miljøparker har det blitt testet ut prissetting av ombruksvarer, mens kundene i de øvrige miljøparkene har kunnet hente med seg ombruksvarer gratis. BIR har også levert hvitevarer til firmaet Elektrotec, som utfører service og reparasjon av forbrukerelektronikk. Disse hvitevarene er levert inn som EE-avfall til våre miljøparker. I 2024 reddet Elektrotec 212 hvitevarer som var levert til BIRs miljøparker. Ombruksmarkedet i Møllendalsveien 40 har holdt åpent gjennom hele 2024 og samtidig fungert som et knutepunkt for tredjepartssamarbeid for ombruk.

Omsatt ombruk 2024	Tonn
Ombruksvarer fra miljøparkene	963,6
Leverert til Elektrotec for reparasjon	12,7
Solgt via ombruksmarkedet i Møllendalsveien 40	66,6
Leverert til tredjepartssamarbeid via Møllendalsveien 40	5,1
Totalt	1 048,0

Matavfall

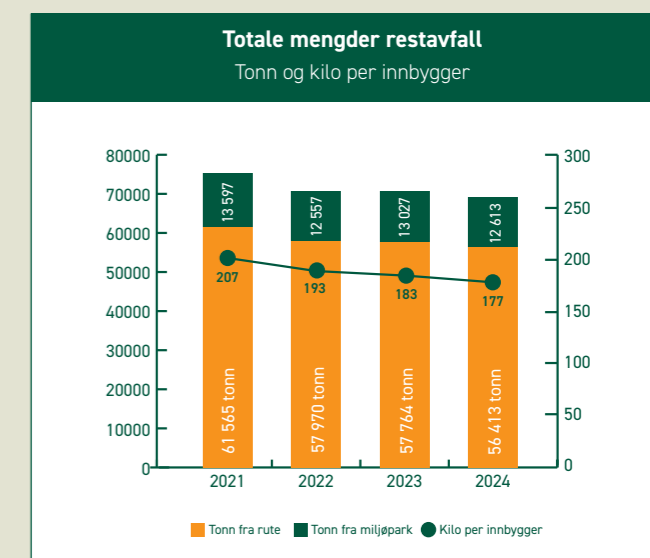
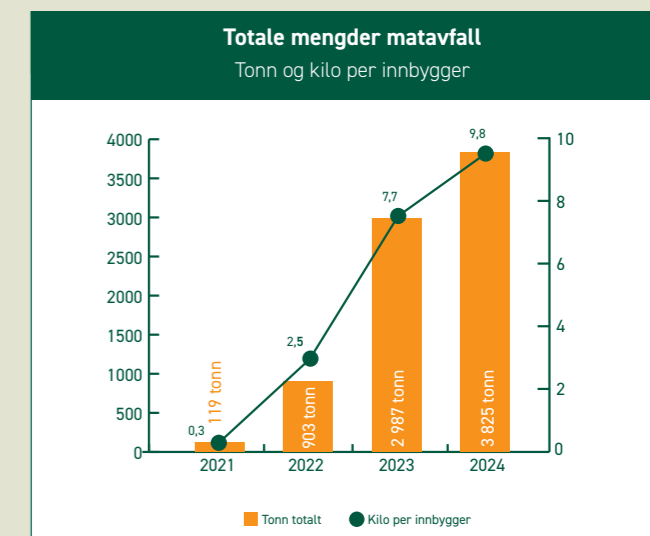
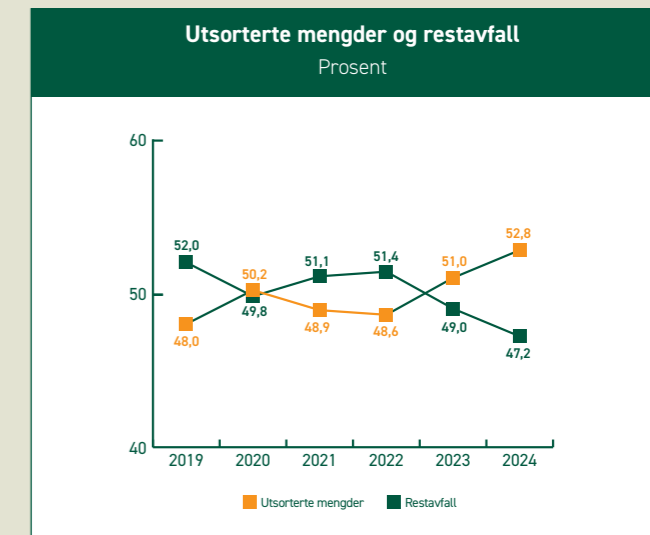
Utrullingen av matavfallsinnsamling fortsetter, og matavfallsmengden i 2024 økte med 28 prosent sammenlignet med 2023. Det tilsvarer 9,8 kilo matavfall per innbygger. I kommunene som inngår i BIR Voss Hardanger, hvor matavfall har blitt samlet inn i mange år, ble det i 2024 samlet inn 705 tonn matavfall. Det utgjør 38 kilo matavfall per innbygger.

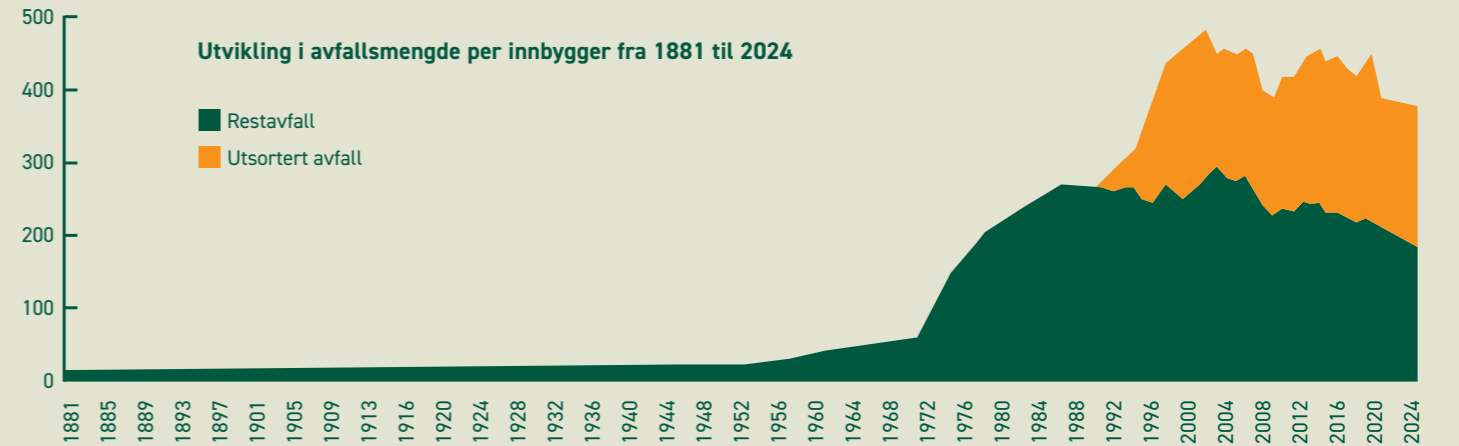
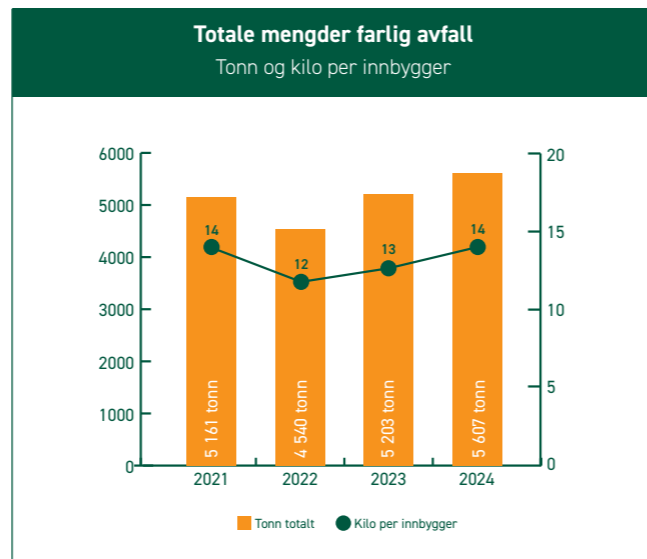
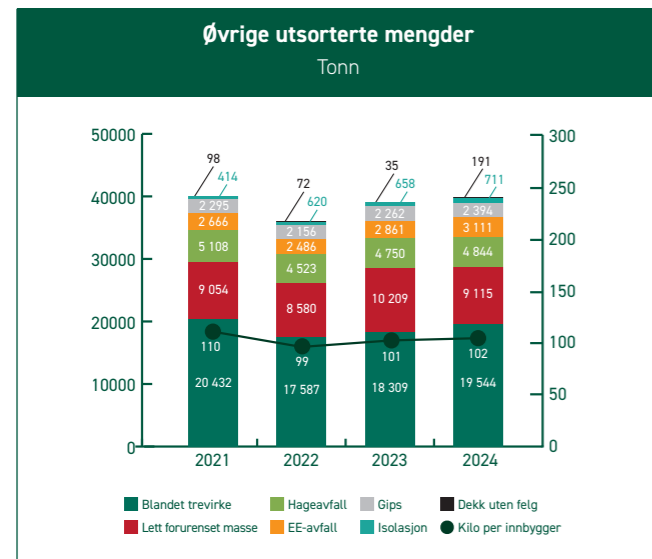
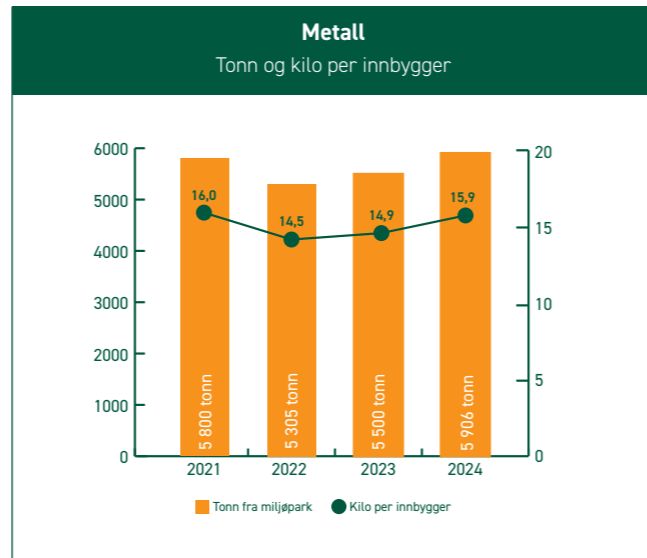
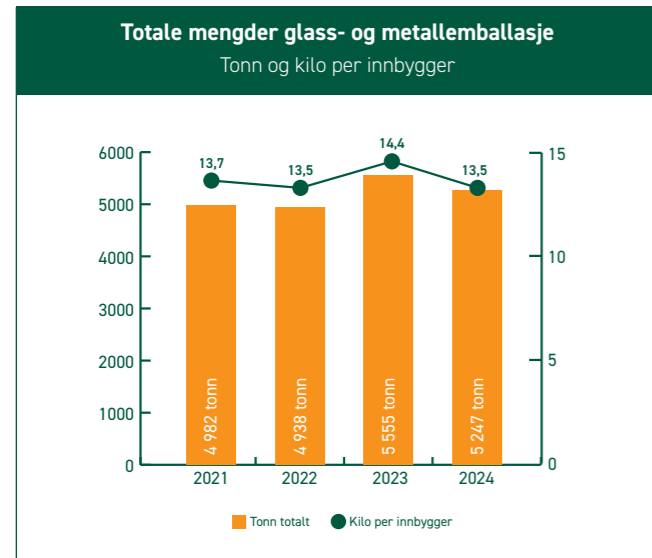
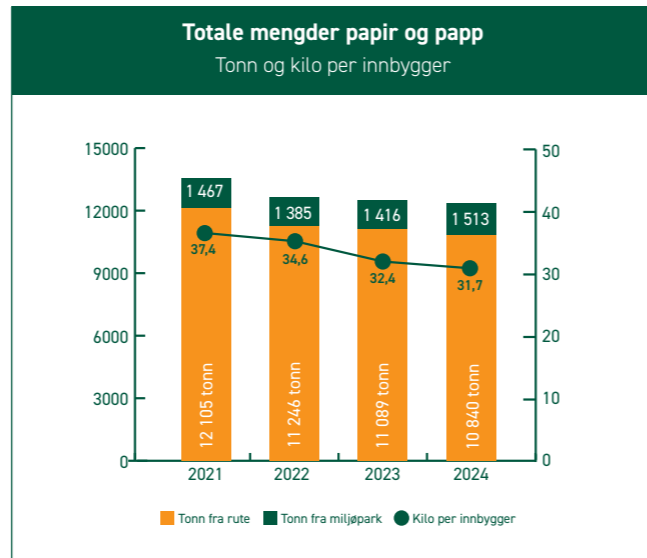
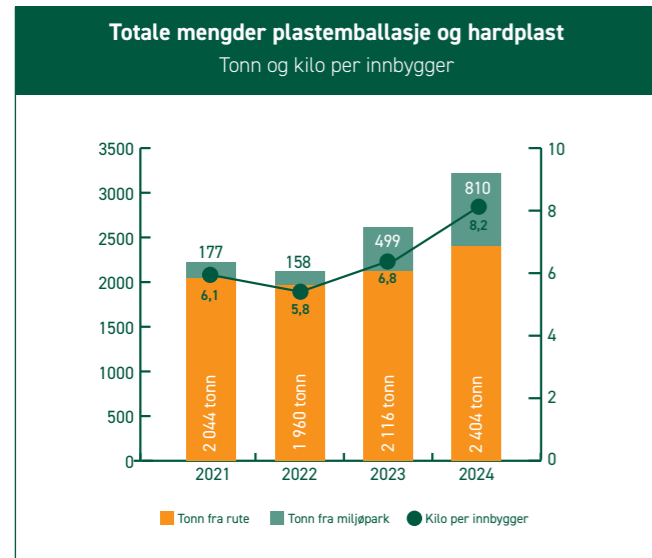
Restavfall

Utviklingen i restavfallsmengden fra 2023 til 2024 viser en nedgang på 2,5 prosent i total avfallsmengde. Reduksjonen kommer både fra restavfall på rute og fra miljøparkene. Reduksjonen i restavfallsmengde på rute henger sammen med økningen i mat- og plastemballasje samlet inn på rute, mens reduksjonen i restavfall fra miljøparkene i stor grad skyldes utsorteringen av hardplast.

Plast

Det har vært en økning i innsamlet mengde plast fra 2023 til 2024 på 23 prosent per innbygger. Økningen kommer både fra plastemballasje som ble innsamlet på rute og at BIR startet med utsortering av hardplast. BIR startet med utsortering av hardplast i Espehaugen miljøpark i 2023. I 2024 ble ordningen utvidet til miljøparkene Askøy, Møllendalsveien og Salhus. I 2025 planlegger BIR å tilby av mottak for hardplast i alle miljøparkene.

Utvikling i avfallsmenge

I avfallsstatistikken benyttes noen sammenligningsdata fra Statistisk sentralbyrå (SSB) for å illustrere utvikling i avfallsmenge i BIR-kommunene sammenlignet med gjennomsnittet i landet og de andre storbyene. Vår vurdering er at det er noen svakheter knyttet til SSB sine data, blant annet hvordan avfallsmengder fra interkommunale selskaper fordeles ut på kommunenivå. Likevel vurderer vi at dataene gir oss et bilde på overordnede trender som er interessant å ha med.

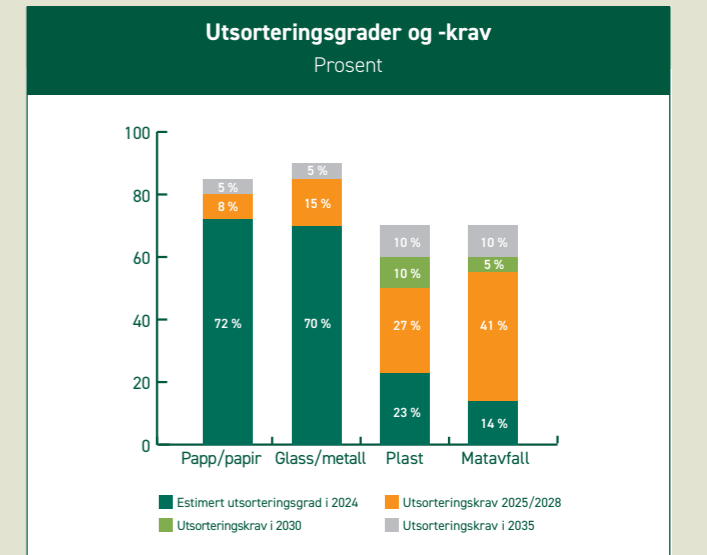
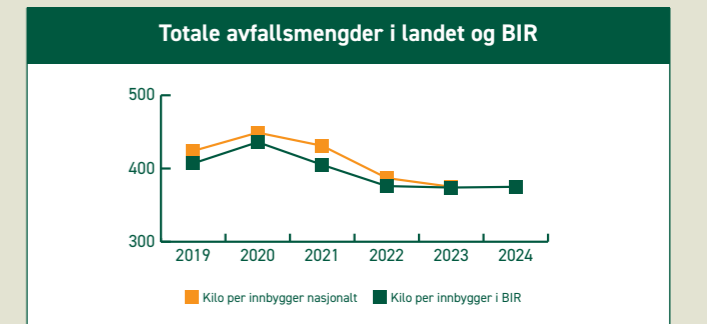
BIR-kommunene følger i stor grad den samme utviklingen som landet for øvrig når det gjelder avfall per innbygger. Basert på data fra Statistisk sentralbyrå¹, har BIRs kunder lavere avfallsmenge enn landsgjennomsnittet i perioden 2018–2022. For 2023 er avfallsmengden til en gjennomsnittlig innbygger i BIR og i resten av landet relativt lik. Nasjonale tall for 2024 er ikke offentliggjort ennå.

Utsorteringsgrader og -krav

Avfallsforskriften setter spesifikke krav til kommunene om utsorteringsgrad fra husholdningene. Fra 2025 skal 55 prosent av matavfallet sorteres ut. Videre er det forskriftsfestet krav fra 2028 om at 80 prosent av papp- og papiravfallet skal sorteres ut, 85 prosent av glass- og metallemballasjen, samt 50 prosent av plastemballasjen. Kravene øker ytterligere fra henholdsvis 2030 og 2035. Utsorteringskravene er et virkemiddel for å bidra til at Norge når EUs materialgjenvinningsmål.

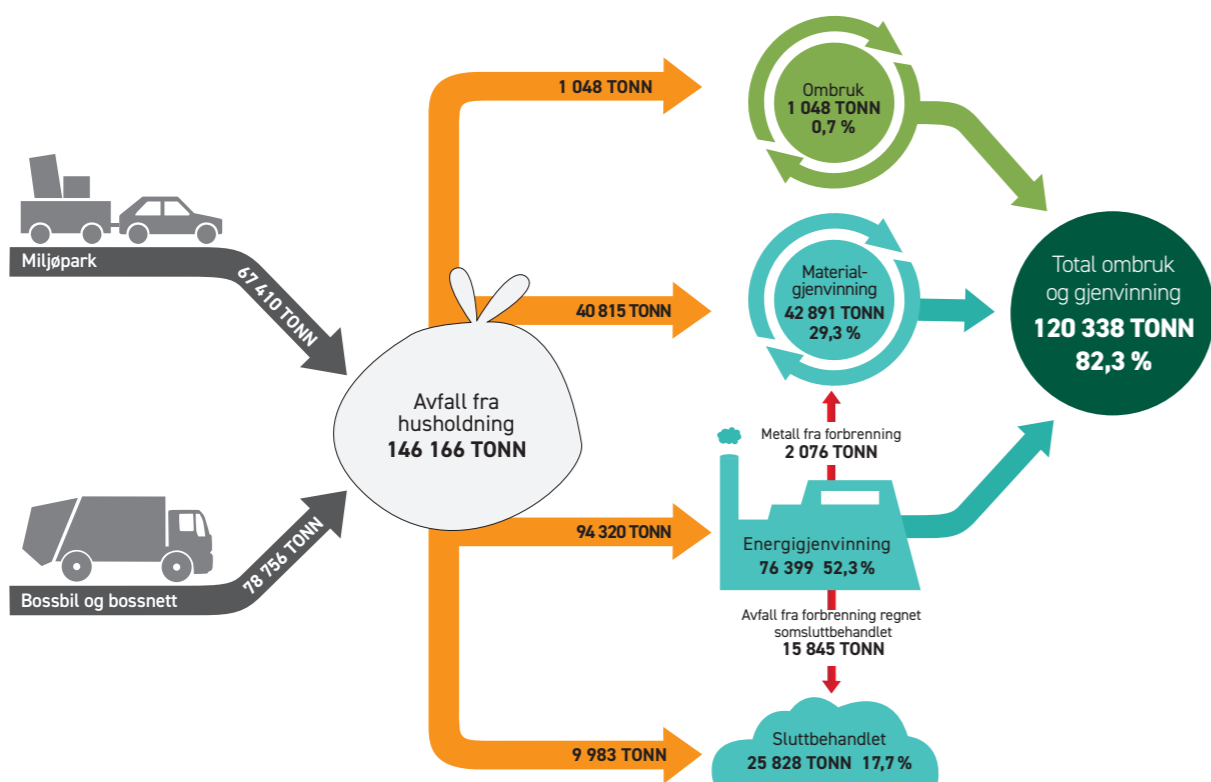
BIR har estimert utsorteringsgrad for avfallstypene som vil få krav til utsortering de kommende årene. Disse beregningene bygger på eldre plukkanalyser. Beregning av dagens utsorteringsgrad er derfor en kombinasjon av faktiske mengder som er kildesortert og resultatene fra eldre plukkanalyser. Plukkanalyse som metode har også en del svakheter. Det er derfor stor usikkerhet knyttet til hvor nøyaktige disse tallene er. Likevel gir det et grovt anslag på hvordan BIR-kommunene ligger an i henhold til utsorteringskravene.

Figuren viser estimert utsorteringsgrad i 2024 for avfallstypene papp og papir, glass- og metallemballasje, plastemballasje og matavfall opp

mot kommende utsorteringskrav. Våre analyser indikerer at rundt 70 prosent av papp og papir og glass- og metallemballasje ble sortert ut av husholdningene i 2024. Videre indikerer tabellen at 23 prosent av plastemballasjen ble utsortert, mens kun 14 prosent av matavfallet ble utsortert. Det er innenfor matavfall at BIR-kommunene har størst sprik mellom det som blir utsortert i dag og kommende krav.

¹ Tallene for landet er hentet fra SSB sin database, mens BIR sine tall er fra egen statistikk.

Materialstrøm

Total mengde husholdningsavfall håndtert av BIR i 2024 var 146 166 tonn. I figuren over gjengis hovedstrømmene for husholdningsavfallet.

I 2024 ble 1 048 tonn avfall levert til ombruk, 42 891 tonn ble sendt til materialgjenvinning, mens ca. 76 399 tonn ble energigjenvunnet. Summen av ombruk, materialgjenvinning og energiutnyttelse av avfall gir en total gjenvinningsgrad på 82,3 prosent for 2024, en liten økning fra 81,1 prosent i 2023.

Totalt ble nesten 25 828 tonn sluttbehandlet, det vil si lagt på deponi, i 2024. Etter å ha vært gjennom metallsorteringsanlegget, fikk vi tatt ut i overkant av 2 000 tonn metall fra bunnasken etter forbrenningen av BIRs husholdningsavfall. Det er sendt til materialgjenvinning.

Begrepsforklaringer

Husholdningsavfall er alt avfall som BIR mottar fra sine husholdningskunder.

Miljøpark er et betjent mottak hvor kunden mot betaling kan levere sortert grovavfall som for eksempel trevirke, hageavfall og metall til gjenvinning. Farlig avfall, elektronisk/elektrisk avfall, papir, papp, drikkekartong, glass-, metall- og plastemballasje samt brukbare gjenstander til ombruk kan leveres gratis.

Bosbil kjører i rute og henter kildesortert avfall fra returpunkt og restavfall og kildesortert avfall hjemme hos kundene. I Bergen sentrum leverer en stor del av kundene avfall til bosnettet. Avfallet suges til større containere i en av BIRs terminaler og derfra blir det transportert til mottakssted.

Ombruk er produkter eller materialer som brukes på nytt til samme formål som før, uten særlig bearbeiding.

Materialgjenvinning betyr at materialene i avfallet blir råstoff til nye produkter.

Energigjenvinning er prosessen som skjer i BIRs forbrenningsanlegg. Den oppgis i prosentvis andel av energien fra forbrenningsprosessen som utnyttes til produksjon av strøm og fjernvarme (anleggets utnyttelsesgrad).

Sluttbehandlet avfall er det avfallet som ikke blir utnyttet til hverken material- eller energigjenvinning, men legges på deponi.

Total gjenvinning er summen av material- og energigjenvunnet avfall.

Styrets beretning

Styrets beretning

BIRs kjerneoppgave er å skape verdi for våre eiere og kunder gjennom å levere effektive, pålitelige og bærekraftige renovasjonstjenester. BIR har elleve eierkommuner og håndterer avfallet til 389 743 innbyggere i ti kommuner. I 2024 håndterte BIR 146 166 tonn husholdningsavfall, en økning på 1,2 prosent fra året før. Gjenvinningsgraden, inkludert energigjenvinning, var på 82,3 prosent. Mengden innsamlet matavfall fra husholdningskunder økte med 28 prosent sammenlignet med 2023. Konsernets konkurranseutsatte virksomhet håndterte til sammen 62 632 tonn næringsavfall med 95 prosent total gjenvinningsgrad. Sammen gir vi bosset ny verdi.

2024 KORT OPPSUMMERT

Driftsresultatet ble redusert fra 145,0 mill. kroner i 2023 til 128,1 mill. kroner i 2024.

I Askøy kommune gjennomfører vi fra høsten 2024 et pilotprosjekt for ny renovasjonsordning.

BIR vedtok konsernstrategi for 2025–2030 med visjonen «sammen gir vi bosset ny verdi».

Årsresultat før skatt ga et overskudd på 11,9 mill. kroner mot 53,4 mill. kroner i 2023.

Rundt 30 prosent av renovasjonsbilene våre er utslippsfrie i 2024.

BIR solgte og ga bort 1 048 tonn ombruksvarer fra miljøparkene og ombruksmarkedene.

Total mengde husholdningsavfall i 2024 var 146 166 tonn, 0,3 prosent økning fra 2023.

Bygging av biogassanlegget på Voss er godt i gang og skal ferdigstilles i fjerde kvartal 2025.

BIR ga nytt liv til 12,7 tonn hvitevarer gjennom ombruk hos samarbeidspartner.

Matavfall fra husholdningskunder økte med 28 prosent fra 2023 til 9,8 kilo per innbygger.

BIR jobber fortsatt for å få på plass finansiering til å etablere karbonfangstanlegg i Rådalen.

BIR har vokst fra 596 til 611 medarbeidere, med nedgang i administrasjon og økning i driftspersonell.

Strengere nasjonale lovkrav førte til flere tiltak for å øke kilde-sortering og bevare ressurser.

BIR fikk grønt lys for utvidelse av deponiet på Mjelstad og er sikret videre drift i mange år.

Kvinneandel i BIR-konsernet er 19,8 prosent, og det er 25 prosent kvinner i konsernledelsen.

TAKK TIL MEDARBEIDERNE

Styret ønsker å rette en stor takk til alle medarbeidere i BIR for deres solide innsats gjennom 2024. Vi ser og verdsetter arbeidet dere legger ned hver eneste dag – enten det er i krevende vinterforhold med glatte veier og tunge tak, eller på de dagene solen skinner og gir oss litt ekstra energi. Gjennom våre besøk ute i driften og på kontorene har vi møtt engasjerte medarbeidere som alle bidrar til at avfallshåndteringen fungerer på en utmerket måte. Vi har sett renovatører og kundeveiledere som står på for å holde hjulene i gang, og vi har møtt administrativt ansatte som bidrar til å utvikle og forbedre tjenestene våre. Vi opplever samhold og en stolthet over jobben som gjøres – en holdning som er avgjørende for at BIR kan opprettholde sin posisjon som en ledende aktør innen bærekraftig avfallshåndtering. Fra hjertet til dere alle: Takk for engasjementet, innsatsvilje og riktig lykke til til dere alle i året som kommer.

OM VIRKSOMHETEN

BIR er Norges eneste renovasjons- og ressurskonsern som har selskaper i hele avfallens verdikjede. Vi eies av elleve kommuner i bergensregionen: Askøy, Bergen, Bjørnafjorden, Eidfjord, Kvam, Osterøy, Samnanger, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden. Selskapet håndterer avfall fra 389 743 innbyggere i ti av disse kommunene.

BIR er et kommunalt eid aksjeselskap organisert som et konsern, der kjerneprinsippet er å tilby likeverdige tjenester og like priser til alle eierkommunene. Vi tror på kraften i samarbeid og at vi sammen oppnår mer enn kommunene kunne gjort hver for seg.

BIR AS er morselskapet og har flere heleide datterselskaper som dekker innsamling av avfall, mottak, sortering, materialgjenvinning og behandling av avfall. Vår hovedoppgave er å levere effektive, pålitelige og bærekraftige renovasjonstjenester til eierkommunene. I tillegg deltar vi i flere innovative prosjekter innen sirkulær økonomi og digitale tjenester, både nasjonalt og internasjonalt.

I 2024 utviklet BIR en ny konsernstrategi for 2025–2030. Vår nye visjon er «sammen gir vi bosset ny verdi». Vi har en tydelig ambisjon om å være en pådriver for et sirkulært samfunn, der vi tilrettelegger for ombruk, gjenvinner ressurser og sikrer riktig håndtering av avfall. Vi skal skape bærekraftig vekst og ta karbonansvar, både i egen drift og gjennom påvirkning i hele verdikjeden.

Som vestlendingenes egen miljøbedrift forplikter vi oss til å skape verdi for kunder, eiere og samarbeidspartnere. Vi spiller på lag med våre kunder for å forstå deres behov og videreutvikler våre tjenester slik at det blir enkelt å bidra til omstillingen. For å lykkes med strategien må vi ha kompetente medarbeidere, digital modenhet og ansvarlig styring og drift.

Bærekraft er en integrert del av konsernstrategien og forankret i de tre dimensjonene innen ESG (Environmental, Social and Governance): klima og miljø, sosiale forhold og god styring.

Våre kjerneverdier – superpålitelig, miljøpådriver, imøtekommende og lagspiller (SMIL) er fortsatt et solid fundament i alt vi gjør.

VIKTIGE HENDELSER I 2024

2024 har vært et økonomisk krevende år for BIR, preget av økte kostnader knyttet til forbrenningsavgift, høye renteutgifter og lavere energipriser. Som følge av dette måtte vi øke renovasjonsgebyrene med 35 prosent fra 2025, samtidig som vi økte prisene i miljøparkene for første gang siden 2005. Til tross for effektiviseringstiltak og ansettelsesstopp i administrative og ledende stillinger, har endrede rammebetingelser og generell prisstigning gjort det nødvendig å justere prisnivået for å sikre bærekraftig drift.

Økte krav om utsortering

Fra 2025 er det nye krav til utsortering av matavfall, glass- og metallemballasje samt tekstiler. For å imøtekomme dette har vi i 2024 lagt til rette for hjemmenær henting av matavfall og glass- og

metallemballasje der det er mulig, samt at vi sammen med Bergen kommune planlegger etablering av flere fellesløsninger. Når det gjelder tekstiler, oppfordrer vi til gjenbruk og materialgjenvinning gjennom eksisterende innsamlingsordninger, men ser behov for videre utvikling av løsninger. Målet er å gjøre kildesortering enkelt og tilgjengelig, slik at vi sammen kan øke materialgjenvinningen og redusere avfallsmengden.

Pilot på Askøy for å sikre økt utsortering

Etter vedtak i Askøy kommune, startet BIR i 2024 et pilotprosjekt på Askøy med mål om å oppnå økt utsortering av avfall. Alle husholdninger fikk egne spann til både matavfall og glass- og metallemballasje og hentefrekvens for restavfall ble redusert fra hver uke til hver fjerde uke. Piloten innebærer også endret gebyrutforming med mål om å gi insentiver til økt utsortering. Piloten videreføres i 2025.

Grunnsteinsnedleggelse for biogassanlegget

Byggingen av biogassanlegget på Voss er godt i gang og følger planen både økonomisk og tidsmessig, med ferdigstillelse i fjerde kvartal 2025. Anlegget vil bidra til sirkulærøkonomien ved å omdanne matavfall og kumøkk til biogass og høykvalitets biorest til gjødsel. Vi samarbeider tett med Voss herad og jobber for å etablere en biopark rundt anlegget, hvor flere sirkulære virksomheter kan etablere seg. Matavfall leveres i papirposer for å sikre en plastfri biorest, slik at ressursene utnyttes på en bærekraftig måte.

Grønt lys for utvidelse av Mjelstad Miljø

BIR fikk i mai enstemmig vedtak fra heradsstyret på Osterøy for utvidelse av avfallsdeponiet på Mjelstad. Utvidelsen på nesten 900 000 tonn sikrer videre utvikling av metallsorteringsanlegget og deponiet i mange år fremover. Prosessen har vært grundig, med flere politiske behandlinger og justeringer for å minimere naturpåvirkning. Lokalpolitikere har gitt ros for planprosessen, og befaringen på Mjelstad bidro til økt forståelse for anleggets drift. BIR har hatt god dialog med politikerne gjennom hele prosessen, noe som har resultert i en løsning som alle parter er fornøyde med.

Videre arbeid med karbonfangstanlegg

Arbeidet med å etablere et karbonfangstanlegg i Rådalen har fortsatt gjennom året, og vi har blitt tildelt inntil 28,5 millioner kroner i ENOVA-støtte til et forprosjekt. Målet er å fange 100 000 tonn CO₂ årlig, noe som vil gjøre anlegget karbonnøytralt og bidra til at Bergen når sine klimamål for 2030. Videre fremdrift avhenger av statlig finansiering, som vi fortsatt venter avklaringer på. Samtidig har forbrenningsavgiften på 104 millioner kroner i 2024 redusert våre muligheter til egenfinansiering av anlegget.

Økt ombrukssatsing

Flere brukthaller ble oppgradert og ombygd, og som en del av lanseringen ble gjenvinningsstasjonene omdøpt til miljøparker og mobil gjenvinningsstasjon fikk navnet miljøbuss. Gratis innlevering av ombruksvarer ble innført ved alle miljøparker, og det ble innført verdisetting av ombruksvarer ved miljøparkene på Askøy og i Kvam. BIR Nyverdi har gjennomført et vellykket ombruksprosjekt i Møllendalsveien, som danner grunnlag for videre satsing på ombruk i miljøparkene. Vi har også hatt gode samarbeider med tredjepartsaktører for å fremme ombruk. Slike initiativ vil være viktige i vårt videre arbeid med sirkulære løsninger.

Digital transformasjon

I 2024 startet BIR et omfattende prosjekt for å omstille seg til en mer digital drift. BIR har behov for å utvikle seg digitalt. Dette gjelder både organisasjonen samlet og medarbeidere. Det ble i 2024 derfor arbeidet med å oppdatere den teknologiske infrastrukturen, fornye systemer og å sikre god og sikker tilgang til korrekte digitale verktøy for alle medarbeidere. Det ble også arbeidet med sikkerhet knyttet til alle systemer. Arbeidet med utvikling av den teknologiske infrastrukturen, fornyelse av systemer, sikkerhet og bedre bruk av digitale systemer vil fortsette også i 2025.

ÅRSRESULTAT OG RESULTATDISPONERING

Konsernet består, i tillegg til BIR AS, av følgende datterselskaper:

Direkte eie	Andel
BIR Bedrift AS	100 prosent
BIR Husholdning AS	100 prosent
BIR Infrastruktur AS	100 prosent
BIR Nyverdi AS	100 prosent
BIR Ressurs AS	100 prosent
BIR Voss Hardanger AS	100 prosent
Biosirkel Vestland AS	100 prosent
Fleslandsveien 67 AS	100 prosent
Lønningen Tomteselskap AS	100 prosent
Møllendalsveien 31 AS	100 prosent
Møllendalsveien 40 AS	100 prosent

Indirekte eie (selskaper eid av BIR Bedrift AS)	Andel
Bossug AS	100 prosent
Brødr Salomonsen AS	100 prosent
Lønningshaugen 6 AS	100 prosent
Ommat Matressurs AS	100 prosent
Norsk Riving AS	87 prosent
Retura Vest AS	80 prosent
Alværvik Cotainerservice AS	60 prosent

Konsernet har investeringer i følgende selskap:	Andel
BIR Bedrift Energi AS	50 prosent
Eviny Termo AS	49 prosent
Carrot AS	35 prosent
Retura Sogn- og Fjordane AS	36 prosent
Invertapro AS	25 prosent
Retura Norge AS	20 prosent
Greentech Innovators AS	16 prosent
Bergen Carbon Solutions AS	5 prosent

Resultatregnskap

Fortsatt drift

Styret bekrefter at forutsetningene for fortsatt drift er til stede, og at dette er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet.

Om konsernregnskapet – aksjonærsynet og selvkost

BIR-konsernet driver både lovpålagt aktivitet etter selvkostregelverket og konkurranseutsatt virksomhet, men konsernregnskapet er utarbeidet etter aksjonærsynet og viser derfor aksjonærenes resultat (tilsvarende konkurranseutsatt virksomhet). Prinsippet som er fulgt i konsernregnskapet er at man viser konsernets samlede bruttoinntekter, både for selvkost og konkurranse. Underskudd på selvkost vises som en opptjent selvkostinntekt i resultatregnskapet, mens et overskudd på selvkost vil være en negativ opptjent inntekt. Det vises til note 4 for selvkostresultatet. Tilsvarende prinsipp gjelder for morselskapet BIR AS.

Driftsinntekter

BIR-konsernet hadde i 2024 en omsetning på 1 422,2 mill. kroner mot 1 310,3 mill. kroner i 2023. Det er en omsetningsøkning på 111,9 mill. kroner (8,5 prosent) i forhold til året før. Opptjent selvkostinntekt reflekterer at konsernet hadde større kostnader enn de har fått inn på lovpålagte inntekter i året. Holder man dette utenfor, var økningen i inntekter 3,5 prosent. Endringen gjenspeiler hovedsakelig at konsernet hadde en 5 prosent økning på renovasjonsgebyret, men har samtidig fått reduserte energiinntekter relativt til året før. I tillegg har man ikke fullt ut klart å innhente endringen i CO₂-avgiften ved de samlede behandlingsinntektene på forbrenningsanlegget.

I BIR AS økte driftsinntektene fra 834,0 mill. kroner i 2023 til 940,0 mill. kroner i 2024. Opptjent selvkostinntekt økte med 57,2 mill. kroner og reflekterer at gebyrinntektene var lavere enn kostnadene på selvkost for året. Holder man dette utenfor, var økningen på 7,0 prosent. Forklaring på økningen kommer fra en økning i gebyrinntekter på 5 prosent samt noe økte inntekter på fellestjenester og leieinntekter fra datterselskaper for å absorbere et høyere kostnadsnivå i takt med inflasjonsutvikling, selvkostrente og økt tjenestetilbud.

Driftskostnader

Driftskostnadene i konsernet økte med 128,8 mill. kroner, fra 1 165,3 mill. kroner i 2023 til 1 294,1 mill. kroner i 2024.

Økningen i driftskostnader forklares med utgangspunkt i flere forhold. For det første har konsernet de siste årene investert i en dyrere elektrisk anleggsmiddelpark for å møte nye miljøkrav, og et fullt år med avskrivning av grønt bossnett gir økte avskrivninger. Videre har CO₂-avgiften økt fra 131 kroner til 485 kroner per tonn behandlet avfall – en økning på 270 prosent. Denne økningen i forbrenningsavgiften har blant annet bidratt til at konsernet også har hatt et større forprosjekt på karbonfangst gjennom 2024. Et sterkt lønnsoppgjør for 2024 – spesielt for renovatører, samt økning i tjenestetilbudet har bidratt til å øke konsernets lønnskostnader med 7,9 prosent.

Driftskostnadene i BIR AS ble økt fra 749,0 mill. kroner i 2023 til 844,0 mill. kroner i 2024, en økning på 95,0 mill. kroner. Årsaken

til økningen reflekterer i hovedsak de økte kostnadene med å drive lovpålagt virksomhet i datterselskapene som nevnt i avsnittet over.

Driftsresultat

Driftsresultatet for konsernet ble redusert med 16,8 mill. kroner, fra 145,0 mill. kroner i 2023 til 128,4 mill. kroner i 2024.

Driftsresultatet i morselskapet økte med 10,9 mill. kroner fra 85,0 mill. kroner i 2023 til 96,0 mill. kroner i 2024.

Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskaper

Resultatandelen fra Eviny Termo AS var 2,0 mill. kroner i 2024, mot 5,1 mill. kroner i 2023. Egenkapitalmetoden er benyttet for å beregne BIR-konsernets andel. I selskapsregnskapet ligger investeringen ført til kostpris.

Netto finanskostnader

Netto finanskostnad økte med 24,7 mill. kroner i 2024, fra -91,5 mill. kroner i 2023 til -116,2 mill. kroner i 2024. Endringen relaterer seg i hovedsak til noe høyere rente og tilhørende belåning i 2024 enn foregående år. Høyere belåning har vært nødvendig for å finansiere utbygging av biogassanlegg og underskuddet på selvkost i 2024.

For BIR AS er netto finansposter endret med 36,6 mill. kroner, fra -26,1 mill. kroner i 2023 til -62,7 mill. kroner i 2024. Endringen relaterer seg i hovedsak til at man ikke har mottatt utbytter fra datterselskaper i 2024, samt høyere belåning slik som nevnt over.

Årsresultat og resultatdisponering

Årsresultatet etter skatt for konsernet viser et overskudd på 8,7 mill. kroner i 2024, mot 33,8 mill. kroner i 2023. Overskuddet i BIR AS ble redusert fra 53,3 mill. kroner i 2023 til 28,5 mill. kroner i 2023, en endring på 24,8 mill. kroner.

Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen var ved årsskiftet for henholdsvis BIR Konsern og BIR AS 16,8 og 16,3 prosent. Tilsvarende tall for 2023 var 17,7 og 16,0 prosent.

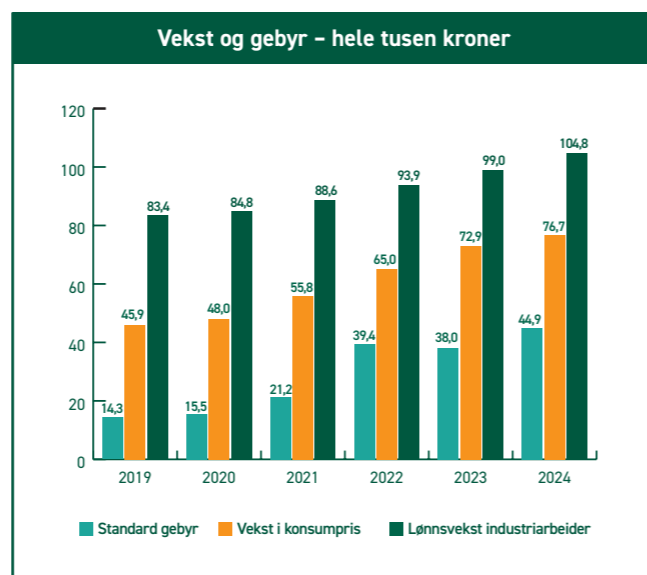
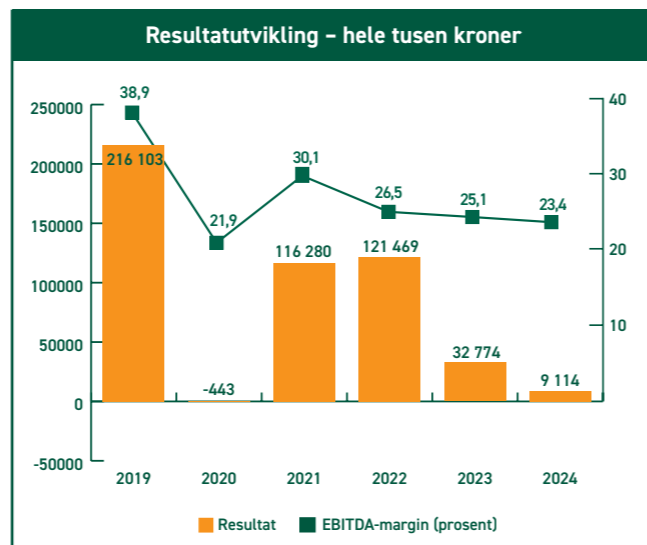
Disponering av årets resultat

Av overskudd i BIR AS på 28,5 mill. kroner, anbefales 24,1 mill. kroner overført til annen egenkapital og 4,4 mill. kroner utbetalt som ordinært utbytte.

Kontantstrøm

I 2024 hadde konsernet en netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på 209,0 millioner kroner, en nedgang fra 237,8 mill. kroner i 2023. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var -294,9 mill. kroner, som er en reduksjon i negativ kontantstrøm sammenlignet med -395,3 mill. kroner året før. Finansieringsaktivitetene ga en netto kontantstrøm på 102,2 mill. kroner, mot 192,0 mill. kroner i 2023.

Samlet ga dette en positiv netto endring i kantar og kontantekvivalenter i konsernet på 16,3 mill. kroner i 2024, mot 34,6 mill. kroner i 2023. For morselskapet BIR AS var netto endring i kantar og kontantekvivalenter 33,1 millioner kroner i 2024, sammenlignet med 12,3 mill. kroner året før.

Konsernet og morselskapet finansierer mye av investeringene ved opptak av lånefinansiering. Dette må blant annet ses i sammenheng med at de varige driftsmidlene har lange levetider og selvkostfondet skal balansere over en kortere horisont enn de varige driftsmidlenes gjennomsnittlige levetid.

Investeringer, balanse og likviditet

Investering i aksjer

BIR-konsernet har kjøpt majoritetsandel (60 prosent) i Alværvik Containerservice AS i mars 2024. I november 2024 ble det foretatt en emisjon i Retura Sogn- og Fjordane AS hvor BIR ikke deltok, noe som resulterte i at eierandel ble redusert fra 66,6 prosent til 36,1 prosent og er ved utgangen av året et tilknyttet selskap. Ved inngangen til året realiserte konsernet det tilknyttede selskapet Eviny Energiservice AS.

Investeringer i varige driftsmidler

I løpet av 2024 investerte BIR-konsernet 330,0 mill. kroner i varige driftsmidler, mot 416,9 mill. kroner i 2023. BIR AS foretok tilsvarende investeringer på 123,1 mill. kroner i 2024, mot 146,1 mill. kroner i 2023.

Balanse

Konsernets samlede eiendeler utgjorde 4 086,3 mill. kroner ved utgangen av 2024, en økning fra 3 848,5 mill. kroner året før. Veksten er i hovedsak knyttet til økte investeringer i varige driftsmidler, som steg til 3 189,5 mill. kroner fra 3 117,1 mill. kroner året før. Finansielle anleggsmidler økte betydelig til 547,0 mill. kroner, mot 333,5 mill. kroner i 2023, som følge av blant annet stort underskudd på selvkost som øker langsiktige fordringer på innbyggerne.

Omløpsmidlene var samlet 339,5 mill. kroner ved utgangen av året, ned fra 388,3 mill. kroner i 2023. Reduksjonen skyldes hovedsakelig lavere kundefordringer og andre kortsiktige fordringer.

Egenkapitalen i konsernet var 685,7 mill. kroner ved årsslutt, opp fra 681,5 mill. kroner året før. Økningen skyldes i hovedsak positivt årsresultat.

Samlet gjeld utgjorde 3 400,6 mill. kroner, en økning fra 3 167,0 mill. kroner året før. Økningen er i hovedsak relatert til økt opptak av langsiktig gjeld som følge av investeringer i driftsmidler og finansiering av underskudd på selvkost.

For morselskapet BIR AS var balansesummen 3 489,4 mill. kroner per 31. desember 2024, sammenlignet med 3 387,1 mill. kroner året før. Økningen gjenspeiler høyere utlån og investeringer i datterselskaper, samt økte fordringer mot konsernselskaper. Egenkapitalen i BIR AS utgjorde 567,9 mill. kroner, mens gjelden utgjorde 2 921,5 mill. kroner ved årsslutt.

Likviditet

Konsernets likviditetsposisjon var god ved utgangen av 2024, med en økning i kantar og bankinnskudd fra 115,0 mill. kroner i 2023 til 131,3 mill. kroner i 2024. For morselskapet BIR AS var likviditeten også styrket sammenlignet med foregående år, med kontantbeholdningen økt fra 39,7 mill. kroner til 72,7 mill. kroner. Utover dette har morselskapet og konsernet ubenyttede trekkmuligheter for likviditet.

Feil i tidligere års regnskap

BIR har for regnskapsåret 2024 hatt en gjennomgang av praksis for beregning av skatt i konsernet og har i denne forbindelse lagt om metoden noe – som også omfatter årene 2022 og 2023. Under denne gjennomgangen ble det avdekket en feil i selvkostberegningen for de samme årene. Som en følge av endret beregning av skatt og feil i selvkostfordeling er tidligere års sammenligningstall korrigert. Se mer utdypende informasjon i note 17.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Fjernvarme er en viktig del av energiforsyningen, men den har ikke vært inkludert i Regjeringens strømstøtteordning i 2024. Dette skaper en skjevhet som må rettes opp for å sikre rettferdig konkurranse. Den 10. mars 2025 la Regjeringen frem et forslag om Norgespris. Forslaget legger opp til likebehandling av fjernvarmekunder, noe som kan styrke rammebetingelsene for avfallsforbrenning og fjernvarmeproduksjon. Dersom forslaget blir vedtatt, vil det bidra til økt energiproduksjon, avlastning av strømmettet og bedre beredskap i energiforsyningen.

I forbindelse med restrukturering av Norsk Riving på nyåret, er nå BIR Bedrift eneste eier i selskapet.

RISIKOSTYRING

BIR håndterer risiko på flere områder for å sikre stabil drift og måloppnåelse. Konsernet jobber systematisk med risikovurderinger innen beredskap, HMS, drift, bærekraft og strategi, og datterselskapene rapporterer jevnlig om risikostyring i sin virksomhet. Konsernets likviditetsrisiko håndteres ved å ha løpetider på lån som er tilpasset konsernets aktivside. Ved å drive i hovedsak lovpålagt virksomhet er konsernet en attraktiv aktør for kreditstinusjoner, noe som reduserer likviditetsrisiko betydelig og kapitaltilgangen oppleves som god. Finansiell risiko håndteres gjennom rentebytteavtaler og god oppfølging av kredittrisiko, mens strategisk og markedsmessig risiko knytter seg til konjunktursvingninger, regelverksendringer og langsiktige energikontrakter. Statlige endringer i rammebetingelser påvirker avfallsbransjen og kan ha konsekvenser for konsernets virksomhet, særlig innen rammebetingelser knyttet til avfallsforbrenning og fjernvarmeutbygging.

Fjernvarme fra avfallsforbrenning spiller en viktig rolle i forsyningsikkerhet og utslippsreduksjon, men står overfor betydelige utfordringer knyttet til rammebetingelser. Forbrenningsavgiften svekker konkurransekraften og kan føre til økt eksport av avfall til Sverige, mens manglende insentiver for karbonfangst kan true anleggets videre drift. Økt elektrisitetsbruk belaster kraftnettet og kan gi høyere strømpriser, noe som påvirker industriutvikling og energisikkerhet. Forutsigbare rammevilkår, tilpassede avgiftsmodeller og finansiering av karbonfangst er avgjørende for å sikre fjernvarmens fremtidige rolle i et bærekraftig energisystem.

Økningen i forbrenningsavgiften fra 26,4 millioner kroner i 2023 til 88 millioner kroner i 2024 representerer en betydelig økonomisk belastning.

Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Gjennom arbeidet med åpenhetsloven, kartlegges konsernets potensielle og faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Detaljert redegjørelse er publisert på www.bir.no.

ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

BIR jobber aktivt for et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø og har et tett samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Gjennom behandlingsforsikring får medarbeidere støtte ved sykdom eller skade, inkludert tilgang til spesialisthelsetjenester og psykologisk førstehjelp.

Konsernstrategien understreker at vi trenger kompetente medarbeidere for at vi sammen skal skape ny verdi av bosset. BIR skal være en attraktiv arbeidsplass og tiltrekke oss riktig kompetanse. Vi skal ta vare på og utvikle medarbeiderne. Dette skal vi gjøre ved å bygge kultur for felleskap, mangfold og samhandling på tvers. BIR skal spesielt satse på kompetanseheving og jobbe for å skape en kultur for kontinuerlig læring og samarbeid. Dette for å kunne omstille organisasjonen og tilrettelegge for intern mobilitet.

Medarbeidere

BIR hadde ved utgangen av 2024 totalt 611 ansatte. Gjennomsnittsalderen er 43,9 år, mens den i 2023 var 44,7 år.

Mangfold og likestilling

BIR har som mål å skape et trygt og inkluderende arbeidsmiljø der alle verdsettes for sine ulike kompetanser og blir anerkjent for sine talenter. BIR har tro på at representasjon av kjønn, forskjellige etniske grupper, aldersgrupper og funksjonsnedsettelse bidrar til et godt arbeidsmiljø, positive resultater og innovasjon.

I konsernstyret (BIR AS) er det 50 prosent kvinner. I styrene i datterselskapene fordeler kvinneandelen seg som følger: BIR Ressurs 50 prosent, BIR Bedrift 50 prosent (inkludert døtrene Retura Vest og Norsk Riving), BIR Nyverdi 40 prosent, BIR Infrastruktur 75 prosent, BIR Husholdning 60 prosent. I hele BIR-konsernet er kvinneandelen på 19,8 prosent, og 22,7 prosent av ledere med personalansvar er kvinner. Konsernledelsen består av 25 prosent kvinner. En jevn fordeling av kvinner og menn i arbeidsstyrken er et mål vi arbeider mot også når det gjelder kvinner i ledende stillinger. Redegjørelse om likestilling og oppfyllelse av aktivitetsplikten er offentlig tilgjengelig på selskapets hjemmeside www.bir.no.

Sykefraværet

Sykefraværet var på 7,43 prosent, hvorav 4,73 prosent var langtidfravær og 2,69 prosent korttidfravær, en oppgang på 0,39 prosentpoeng fra 2023.

Skader og uhell

Det ble totalt registrert 1 858 saker i forbedringssystemet i 2024. Av disse er 341 av sakene forbedringsforslag, mens 1 541 av sakene er relatert til avvik. Samlet representerer antall saker i forbedringssystemet en økning på 36,4 prosent sammenlignet med 2023.

I 2023 hadde konsernet 13 arbeidsulykker med fravær, en nedgang på fem sammenlignet med 2023. Antall materielle skader påført tredjepersons eiendeler endte på 30 i 2024, en økning på 6 skader sammenlignet med 2023. Kostnadene forbundet med disse skadene er 2,25 millioner kroner. Tilsvarende beløp i 2023 var 1,66 millioner kroner.

Arbeidstakerorganisasjoner og AMU

BIR har et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene og gjennomfører drøftinger på både konsern- og selskapsnivå. Arbeidsmiljøutvalg (AMU) er etablert i samtlige selskaper der dette er påkrevd, og samarbeidet anses som velfungerende.

Kompetansebedrift

BIR er en godkjent lærebedrift innen flere fagområder og hadde ved årsskiftet åtte lærlinger fordelt på IT-driftsfaget, yrkessjåfør-faget, salg-faget, gjenvinningsfaget og logistikk- og reservedelsfaget. Vi har også samarbeidet med Tuft Transportskole for yrkessjåfør-opplæring. BIR deltar aktivt i Trainee Vest og REdu-programmet for å tiltrekke seg unge talenter og styrke bransjens kompetanseutvikling. I løpet av året har vi også jobbet målrettet med organisasjonskultur for å styrke samholdet i konsernet og håndtere spesifikke utfordringer i enkelte selskaper.

BIR-konsernet fullførte det fjerde kullet av sitt lederutviklingsprogram med 19 deltakere fra alle selskapene.

Bærekraft og samfunnsansvar

BIR er en sentral samfunnsaktør som håndterer store mengder avfallsressurser på en ansvarlig og bærekraftig måte. Vi stiller tydelige krav til bærekraft i hele verdikjeden, både i egen drift og hos samarbeidspartnere og leverandører. BIRs nye konsernstrategi har fått et tydelig preg av at BIR skal arbeide aktivt med å redusere negativ påvirkning på klima og miljø, samt øke positive sosiale og miljømessige påvirkninger.

Det er utarbeidet en klimarisikoanalyse for konsernet som beskriver risikopunkter, med tilhørende konsekvenser for BIR og forslag til tiltak.

EUs bærekraftsdirektiv CSRD er implementert i norsk regelverk, og BIR vil etter gjeldende regelverk bli pliktig å rapportere bærekraftsinformasjon i henhold til regnskapsloven og European Sustainability Reporting Standards (ESRS) for regnskapsåret 2025. EU har foreslått endringer i gjeldende regelverk, og BIR følger utviklingen tett og vurderer hvilke konsekvenser forslaget vil få.

For å sikre ansvarlige innkjøp har vi utarbeidet en veileder for bærekraftige anskaffelser der alle våre konkurranser vurderes med hensyn til miljø.

Holdningsskapende arbeid

BIR har gjennom 2024 arbeidet aktivt med holdningsskapende tiltak for å øke bevisstheten om gjenbruk, avfallshåndtering og bærekraft. Vi arrangerte ombruksjulemarked som en del av Gjenbruksuken og en gjenbruksfestival for studenter i samarbeid med Sammen, og vi har deltatt på ulike stands og arrangementer som Om i morgen, Trafikksikkerhetsdagen, utdanningsmesser og 4H-landsleir. BIR tilbyr undervisning og omvisninger for å engasjere barn og unge i miljøspørsmål. I samarbeid med VilVite har vi jobbet med formidling av bærekraftige løsninger, og gjennom installasjonen Bossbanken vises hvordan ulike typer

avfall skal håndteres slik at vi utnytter ressursene i det vi ikke lenger har bruk for. Vi har også vært aktive i sosiale medier for å spre informasjon og skape engasjement rundt avfallsreduksjon og sirkulær økonomi.

Dialog med eiere og politikere

BIR er opptatt av å ha en ærlig og god dialog med våre eierkommuner, interessenter og sentrale politikere. Gjennom 2024 BIR har vi hatt møter der vi har informert om en svekket økonomisk situasjon som følge av økte kostnader, endrede rammebetingelser og fall i energipriser. I tråd med nye utsorteringskrav fra 2025 må kommunene innføre henteordninger for matavfall, plastemballasje, papp og papir samt glass- og metallemballasje.

På agendaen har vi også hatt temaer som justering av renovasjonsgebyrene for 2025 for å dekke økte krav til utsortering og tjenesteutvikling. Vi har vist til at forbrenningsavgiften og høyere CO₂-avgifter påvirker økonomien betydelig, og at vi fortsetter arbeidet for å få på plass finansiering for karbonfangstanlegget i Rådalen. Videre jobber BIR med effektiviseringstiltak for både lovpålagte og konkurranseutsatte tjenester for å sikre en bærekraftig økonomi.

Kundetilfredshet

BIR gjennomfører jevnlig kundeundersøkelser for å videreutvikle tjenestene og evaluere kundetilfredshet.

I forkant av pilotprosjektet på Askøy, som tester utvidet kildesortering og ny gebyrmodell, viste undersøkelsen at de fleste husholdninger kildesorterer, men med geografiske forskjeller. Tilliten til BIR er høyere i nord, hvor også tilfredsheten med kildesorteringsmulighetene er større. Halvparten ønsker egne spann til glass- og metallemballasje, mens behovet for større papirspann er begrenset. Valget mellom containerløsning og individuelle spann påvirket ikke andelen som kildesorterer matavfall. Pilotprosjektet skal evalueres i 2025.

Innføringen av betaling for ombruksvarer er godt mottatt, med over 80 prosent av kundene som mener prisnivået er passende. Ombruksmarkedene på Askøy og Kvam har en gjennomsnittlig vurdering på 4,7 av 5.

BIRs kundesenter for husholdningskunder måler daglig kundetilfredshet, inkludert svartid, veiledernes engasjement og generell fornøydhet. I 2024 svarte 2 232 kunder på undersøkelsen, der resultatene viser høy tilfredshet. Engasjement og kunnskap scorer 87, generell fornøydhet 84 og svartid 86. Oppklaring (79) og enkelhet (77) har noe lavere resultater, men ligger fortsatt på et akseptabelt nivå. Samlet sett viser målingene at kundesenteret leverer god service.

ETIKK, INTEGRITET OG VIRKSOMHETSSTYRING

BIR skal opprettholde en høy etisk standard og følger etiske retningslinjer og verdier i all virksomhet. Vi har forpliktet oss til å respektere menneskerettigheter gjennom FUTURE-PROOF-samarbeidet, et initiativ fra Bergen Næringsråd og Raftostiftelsen.

BIR har nulltoleranse for korrupsjon og skal alltid operere med høy integritet.

Vi jobber kontinuerlig med å forbedre våre prosesser og rutiner, sikrer opplæring og følger opp gjennom rapportering og revisjoner.

BIR har i 2024 vedtatt og implementert Code of Conduct for styremedlemmer og konsernledelsen.

Det er registrert fire varslings saker i 2024. Disse er ferdig behandlet og lukket.

YTRE MILJØ

BIR skal være en pådriver i overgangen til fremtidens lavutslippssamfunn. Dette innebærer å redusere avtrykket av egen drift og påvirke utover egen verdikjede.

BIR skal ta karbonansvar ved å arbeide for karbonfangstanlegg, produsere fossilfritt drivstoff, sikre fossilfri drift og bidra til at klimagassutslipp fra BIRs drift er null i 2030.

Avfallsforbrenning gir belastning på ytre miljø gjennom utslipp til luft og vann. Utslippene til luft og vann fra forbrenningsanlegget ligger i all hovedsak godt innenfor konsesjonsgrensene. Avfallsforbrenning gir belastning på ytre miljø gjennom utslipp til luft og vann. Vi har i 2024 hatt noen utfordringer med dioksinverdier til luft, og et nytt myndighetskrav til utslipp av metallet antimon til vann. Begge sakene er under behandling, med tiltak som delvis er gjennomført i 2024, og noen som skal gjøres i 2025.

Deponidrift er også en type virksomhet som gir belastninger på ytre miljø. Deponiet på Mjelstad er et industrideponi med sigevannopsamling som leder vannet ned til et renseanlegg i bunnen av deponiet. Der blir vannet renset før det blir sluppet ut på dypt vann i Osterfjorden. I mai vedtok et stemmige heradsstyre på Osterøy utvidelse av avfallsdeponiet på Mjelstad og sikrer anleggets drift i 35 nye år.

Tiltak for å redusere negativ miljøpåvirkning

BIR har et strategisk mål om 100 prosent fossilfri drift innen 2030. Utskiftingsplanen for renovasjonskjøretøy tilsier at vi når dette målet. I dag er ca. 30 prosent av bil- og maskinparken elektrisk. Videre jobber vi med å redusere den samlede kilometerproduksjonen gjennom effektivisering av rutestrukturer samt å være helt i tet for å teste ut og implementere innovative og miljøvennlige driftsløsninger. Energileveransen til Eviny Termo sitt fjernvarmenett gjør BIR til en viktig bidragsyter til lavere CO₂-utslipp i bergensområdet. BIR har som mål å fange og lagre CO₂ fra avfallsforbrenning. I 2024 fikk BIR støtte fra ENOVA til RÅCCS-prosjektet, et samarbeidsprosjekt med Eviny Termo om karbonfangst i Rådalen. BIR deltar også i prosjekter med academia og oppstartsselskaper innen karbonfangst, bruk og lagring, og har tett samarbeid med andre forbrenningsanlegg om temaet.

FREMTIDSUTSIKTER

Konsernstrategi 2025–2030

BIRs nye konsernstrategi for perioden 2025–2030 legger grunnlaget for en fremtidsrettet og bærekraftig utvikling av konsernet. Strategien bygger på prinsipper for effektiv tjenesteproduksjon, sirkulær økonomi og god ressursutnyttelse. BIR skal i perioden styrke vår posisjon som en ledende aktør innen avfalls- og ressursforvaltning gjennom økt digitalisering og innovasjon.

Gjennom samarbeid med bransjeaktører, forskningsmiljøer og næringsliv skal BIR finne nye løsninger for avfallsreduksjon, økt ombruk og bedre materialgjenvinning. Den nye strategien legger særlig vekt på utvikling av sirkulære forretningsmodeller, hvor avfall i enda større grad blir en verdifull ressurs i samfunnet. Dette innebærer også økt samhandling med andre sektorer for å sikre gode og bærekraftige råvarestrømmer.

Forventet økonomisk utvikling

BIRs økonomiske utvikling påvirkes av en rekke eksterne faktorer, inkludert energiinntekter, utviklingen i forbrenningsavgiften, den generelle økonomiske situasjonen og geopolitiske forhold. Særlig avgiften på forbrenning av restavfall har hatt stor betydning for økonomien i bransjen de senere årene.

I dag er avfallsforbrenning den eneste lokale kilden til beredskapsenergi, og uten denne mister vi en kritisk del av beredskap innen energiforsyning i Bergen. Dersom denne avgiften reduseres eller fjernes, vil det kunne gi BIR bedre økonomiske rammebetingelser.

Den lovpålagte delen av BIR skal fortsatt levere effektive og kostnads-effektive tjenester. Prisene på de lovpålagte tjenestene holdes på et lavt nivå, og BIR vil kontinuerlig arbeide for å optimalisere driften. Den konkurranseutsatte delen av konsernet står overfor krevende rammevilkår, og resultatene vil avhenge av markedsutviklingen og reguleringsendringer. BIR arbeider aktivt for å tilpasse seg skiftende betingelser og sikre en bærekraftig og robust økonomisk drift, blant annet gjennom innovasjon og effektiv ressursutnyttelse.

Teknologiutvikling og digital modenhet

BIR vil i samarbeid med andre aktører i bransjen de kommende årene ta viktige steg innen teknologiutvikling og digitalisering. Bransjen har tradisjonelt ligget etter andre sektorer i teknologisk modenhet. BIR vil arbeide aktivt for økt standardisering i avfallsbransjen. Digital sporing og analyse av avfallskomponenter vil være sentrale satsingsområder for å sikre at avfallsressursene kan brukes på en mest mulig hensiktsmessig måte i nye verdikjeder.

Sirkulære forretningsmodeller og samarbeid

BIR ser muligheter i å videreutvikle sirkulære forretningsmodeller i samarbeid med andre bransjer og aktører. BIR ønsker å være en aktiv pådriver for å sikre at avfall håndteres som en verdifull ressurs før det når avfallsstadiet.

Sirkulærøkonomiske løsninger krever bransjeoverskridende samarbeid. Dette inkluderer blant annet samarbeid om gjenbruksløsninger, videreføring av avfallsråvarer og etablering av innovative produksjonsprosesser basert på resirkulerte materialer.

Som en del av BIRs satsing på sirkulære løsninger og økt ressursutnyttelse, bygger konsernet et biogassanlegg på Voss som settes i drift i løpet av 2025. Dette anlegget vil produsere biogass av matavfall fra regionen og kumøkk fra bønder på Voss. Mesteparten av biogjødselen som produseres i denne prosessen vil erstatte bruk av kumøkk som gjødsel, og med dette reduseres metanutslipp fra landbruket i vesentlig grad. Biogassen kan brukes som drivstoff. Dette er et viktig steg mot en mer klimavennlig og bærekraftig avfallsbehandling.

BIR mener at avfallsbransjen har en nøkkelrolle i det grønne skiftet. Ved å kombinere teknologi, samarbeid og en tydelig strategisk retning, vil BIR bidra til en mer bærekraftig og fremtidsrettet ressursforvaltning.

STYRETS ARBEID

Om styret

Styret i BIR AS består av åtte medlemmer, hvorav seks velges av BIRs bedriftsforsamling. Av disse seks medlemmene skal Bergen kommune ha fire medlemmer og de øvrige kommunene skal ha to medlemmer, de siste to tiår representert ved Bjørnafjorden og Osterøy. To av styrets medlemmer velges av og blant de konsernansatte.

Ansattes representasjon i datterstyrer

Konsernets ansatte er representert i alle våre driftsselskaper, seks selskaper til sammen.

Konsernet ser det som en klar styrke å ha bred representasjon blant våre ansatte i styrende organ. Dette gjelder også ansattes representasjon i BIRs bedriftsforsamling.

Styrets møter og samlinger

Konsernstyret har hatt ni ordinære styremøter i 2024. I tillegg har det vært tre korte ekstraordinære møter og ett e-postmøte. I tillegg har det vært gjennomført to uformelle eiermøter i 2024. Konsernets ordinære generalforsamling ble gjennomført 20. juni 2024.

28.–29. august 2024 var det strategisamling for styrene i BIR.

Forsikring for styrets medlemmer og daglig leder

Styreansvarsforsikringen omfatter daglige ledere og styremedlemmer i alle BIR-selskaper hvor BIR eier mer enn 50 prosent. Forsikringen dekker i tillegg BIRs Bedriftsforsamling. Dekningsomfang er opptil 20 mill. kroner per tilfelle og egenandelen er 0 kroner. Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for ren formueskade som sikrede kan pådra seg i egenskap av sin styrefunksjon. Med ren formueskade forstås økonomiske tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting, herunder fare for skade som ikke er inntruffet.

Aslak Sverdrup
Styreleder

Kari Foseid Aakre
Nestleder

Anne-Merete Ask
Styremedlem

Gustav Bahus
Styremedlem

Tori Langås
Styremedlem

Mads Wiik Kleven
Styremedlem

Espen Petter Walde
Ansattrepresentant

Nina Mønstre
Ansattrepresentant

Borghild Lekve
Konsernsjef

Ombruksmarked

om igjen og om igjen

Innlevering ombr

Regnskap og noter

om igjen

Beløp i hele tusen kroner

BIR KONSERN			BIR AS		
2024	2023		Note	2024	2023
	Omarbeidet				Omarbeidet
		Driftsinntekter			
1 176 139	1 141 715	Salgsinntekt	2, 3, 4	557 907	529 907
202 080	131 687	Opptjent selvkostinntekt	2, 3, 4, 17	192 577	135 410
44 026	36 894	Annen driftsinntekt	2, 3, 4	189 494	168 679
1 422 246	1 310 296	Sum driftsinntekter		939 978	833 996
		Driftskostnader			
-234 277	-125 507	Varekostnad	4, 17	-613 942	-539 665
-494 327	-449 653	Lønnskostnad	5, 6	-78 189	-73 291
-204 346	-184 202	Av- og nedskrivninger	7	-90 883	-91 213
-361 157	-405 972	Annen driftskostnad	4, 5	-60 981	-44 815
-1 294 106	-1 165 334	Sum driftskostnader		-843 994	-748 985
128 139	144 962	DRIFTSRESULTAT		95 984	85 011
		Finansinntekter og finanskostnader			
-1 987	507	Resultatandel fra investering i tilknyttede selskaper	8, 9	0	0
29 654	22 661	Finansinntekt	8, 9	67 850	85 788
-2 684	-1 009	Nedskrivning av finansielle eiendeler	8, 9	-2 684	-1 009
-141 225	-113 749	Finanskostnad	8, 9	-127 833	-110 891
-116 242	-91 590	Netto finansposter		-62 668	-26 111
11 897	53 372	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		33 316	58 900
-2 783	-20 597	Skattekostnad	10, 17	-4 841	-5 584
9 114	32 774	ÅRSRESULTAT		28 475	53 316
387	-363	Minoritetenes andel	11	0	0
8 727	33 138	ÅRSRESULTAT ETTER MINORITETSINTERESSER		28 475	53 316
		Overføringer			
		Avsatt til utbytte	11	4 358	2 635
		Avsatt til annen egenkapital	11	24 117	50 681

Beløp i hele tusen kroner

BIR KONSERN			BIR AS		
31.12.2024	31.12.2023		Note	31.12.2024	31.12.2023
	Omarbeidet				Omarbeidet
		Anleggsmidler			
		Immaterielle eiendeler			
10 347	9 555	Konsesjoner, goodwill og andre immaterielle eiendeler	7	930	1 112
10 347	9 555	Sum immaterielle eiendeler		930	1 112
		Varige driftsmidler			
2 497 322	2 422 469	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	7, 12	1 163 952	1 105 768
518 357	538 510	Maskiner og anlegg	7	344 933	373 221
173 788	156 157	Driftsløsøre	7	9 597	6 680
3 189 468	3 117 136	Sum varige driftsmidler		1 518 482	1 485 669
		Finansielle anleggsmidler			
0	0	Investeringer i datterselskaper	8, 9	200 455	180 655
170 256	156 185	Investeringer i tilknyttede selskaper	8, 9	108 293	94 944
31 066	46 208	Aksjer i andre selskaper	8, 9	17 393	32 824
58 865	57 443	Pensjonsmidler	6	49 706	53 337
11 254	203	Andre langsiktige fordringer	13	1 132 059	976 592
275 574	73 494	Selvkostfond, fordring	4, 17	0	0
547 015	333 533	Sum finansielle anleggsmidler		1 507 906	1 338 353
3 746 830	3 460 223	Sum anleggsmidler		3 027 317	2 825 134
		Omløpsmidler			
		Varer			
8 282	5 490	Varelager		0	0
		Fordringer			
141 153	177 913	Kundefordringer	13	867	2 157
0	0	Fordring konsernselskap	13, 14, 17	378 418	497 913
58 786	89 856	Andre fordringer	12, 13	10 106	22 206
199 939	267 769	Sum fordringer		389 392	522 276
131 291	115 023	Kontanter og bankinnskudd	14	72 731	39 672
339 512	388 282	Sum omløpsmidler		462 122	561 949
4 086 342	3 848 505	Sum eiendeler		3 489 439	3 387 082

Note 0 Regnskapsprinsipper

Generelt

BIRs årsregnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk. Konsernregnskapet omfatter morselskapet BIR AS og datterselskaper angitt i note 9.

Metoder for konsolidering

Konsernregnskapet omfatter morselskapet og datterselskaper hvor BIR AS eier direkte eller indirekte mer enn 50 prosent av aksjekapitalen og/eller utøver kontroll. Regnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper for hele konsernet.

Konsernregnskapet viser konsernets økonomiske stilling og resultat når selskapene betraktes som en regnskapsmessig enhet. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværender mellom selskapene i konsernet er avstemt og eliminert.

Tilknyttede selskaper er definert som selskaper der BIR AS eier mellom 20 og 50 prosent og har betydelig eierinnflytelse. Eviny Termo AS, Carrot AS og Retura Sogn og Fjordane AS er tilknyttede selskaper og regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Øvrige tilknyttede selskaper anses som midlertidige og regnskapsføres etter kostmetoden. Etter egenkapitalmetoden vurderes investeringen til investors andel av egenkapitalen justert for eventuelle merverdier. Andel av årets resultat, justert for eventuelle avskrivninger på merverdier, inntekts-/kostnadsføres.

I morselskapet er datterselskaper og tilknyttede selskaper vurdert etter kostmetoden.

Investeringer i datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi eller mindreverdi utover hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld balanseføres som goodwill. Merverdier i konsernregnskapet avskrives lineært over de oppkjøpte eiendelenes forventede levetid.

Minoritetsinteresser

Minoritetens andel av resultatet etter skatt er vist på egen linje etter konsernets årsresultat. Minoritetens andel av egenkapitalen er vist på egen linje som spesifisering av konsernets egenkapital.

Inntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Konsernets inntekter fra lovpålagt renovasjon for husholdningskunder inntektsføres i tråd med gjeldende gebyrstruktur og budsjett vedtatt av eierkommunene. Andre inntekter knyttet til avfallsbehandling inntektsføres i tråd med underliggende avtaler og levering av tjenesten.

Salg av energi og avfallsfraksjoner inntektsføres ved levering. Innkrevd sluttbehandlingsavgift til staten for avfall levert deponi vises som en del av omsetningen.

Utleie av eiendommer til datterselskaper som utfører lovpålagt virksomhet, samt salg av fellestjenester til samme datterselskap, faktureres til selvkost.

For mye/lite innkrevde gebyrer etter selvkostregnskapet avsettes som forskudd/opptjent, ikke fakturert inntekt og presenteres på egen linje under driftsinntekter.

Varekostnad

Kjøp av varer og tjenester beregnet på videresalg presenteres i resultatregnskapet som varekostnad. Dette inkluderer kjøpte transporttjenester og behandlingstjenester for avfall samt sluttbehandlingsavgift til staten for behandling av avfall.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler.

Gjeld som forfaller til betaling senere enn ett år fra opptakstidspunktet er klassifisert som langsiktig gjeld. Første års avdrag klassifiseres også som langsiktig. Øvrige gjeldsposter er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres til anskaffelseskost redusert for av- og nedskrivninger. Påkostninger som vesentlig øker driftsmiddelets verdi eller levetid balanseføres. Renter i byggeperioden balanseføres.

Utgifter forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner antas å påløpe jevnt over anleggsmiddelets levetid og blir løpende kostnadsført.

Avskrivninger er beregnet ved bruk av lineær metode basert på antatt brukstid og restverdi ved utløp av brukstiden. Hver del av anleggsmiddelet som har en vesentlig verdi av total kostpris blir avskrevet separat og lineært over anleggsmiddelets brukstid.

Komponenter med samme levetid blir avskrevet som en komponent. Forventet brukstid for anleggsmiddelet og avskrivningsmetode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter til anleggsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utranteringsverdi.

Anlegg under utførelse er klassifisert som anleggsmidler og er regnskapsført til pådratte kostnader relatert til anleggsmiddelet. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet før anleggsmiddelet blir tatt i bruk.

Nedskrivninger

Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler vurderes når det foreligger indikasjoner på varig verdifall for eiendelene. Nedskrivning foretas i den grad gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Note 0 Regnskapsprinsipper

Med gjenvinnbart beløp menes det høyeste beløp av fremtidig diskontert kontantstrøm og estimert netto salgspris.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer bokføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventede tap.

Betalingsmidler

Betalingsmidler vurderes til markedsverdi og omfatter kontanter, tidsbundne bankinnskudd og andre likvidplasseringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Usikre forpliktelser

Usikre forpliktelser blir regnskapsført dersom det er mer enn 50 prosent sannsynlig at de kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsverdi.

Finansielle instrumenter og sikring

Regnskapsmessig behandling av finansielle instrumenter følger intensjonen bak inngåelsen av avtalene. Ved inngåelse defineres avtalen enten som sikringsforretning eller handelsforretning.

I tilfeller der de inngåtte avtalene blir regnskapsmessig behandlet som sikringsforretninger, blir inntektene og kostnadene periodisert og klassifisert på samme måte som underliggende posisjoner.

I den grad det foretas kontantstrømsikring, balanseføres ikke urealisert gevinst/tap på sikringsinstrumentet.

BIR har inngått rentebytteavtaler for å oppnå ønsket rentebindingstid på innlånsiden. Inntekter og kostnader knyttet til rentebytteavtalene resultatføres over avtalenes løpetid (sikring).

Pensjoner

Ytelsesbaserte pensjonsordninger vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser

som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Netto pensjonsforpliktelse/forskuddsbetalt pensjon er klassifisert som langsiktig gjeld/fordring i balansen.

Årets pensjonskostnad på disse ordningene omfatter verdien av årets opptjente pensjonsrettigheter, rentekostnad på brutto pensjonsforpliktelse, avkastning på pensjonsmidler og amortisering av urealiserte gevinster og tap. Endringer i pensjonsforpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid.

Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik fra beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid for den del av avvikene som ved årets begynnelse overstiger 10 prosent av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Premie til innskuddsbaserte pensjonsordninger bokføres løpende som pensjonskostnad.

Skatt

Skattekostnaden inkluderer betalbare skatter og endring i utsatt skatt.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel i balansen beregnes etter gjeldsmetoden. Ved beregningen hensyntas midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier, samt skattemessige underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel som ikke kan utlignes, blir balanseført dersom anvendelsen av skattefordelen kan sannsynliggjøres ved fremtidig inntjening.

I den grad konsernbidrag ikke er resultatført, er skatteeffekten av konsernbidraget ført direkte mot investering i balansen.

Skattenoten viser skatt for konsernet som enhet. Selskapet BIR Nyverdi AS er ikke skattepliktig.

Resultat per aksje

Resultat per aksje beregnes ved å dividere periodens resultat med et veid gjennomsnitt av antall aksjer for perioden.

Segmenter

Et virksomhetssegment er en del av virksomheten (forretningsområde) som leverer produkter og/eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetssegmenters risiko og avkastning.

Konsernets primære rapporteringsformat er forretningsområder, og konsernet opererer innenfor tre forretningsområder:

1. Lovpålagt virksomhet
2. Ordinær konkurranseutsatt omsetning
3. Salg av energi

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser den samlede kontantstrøm fordelt på operasjonell drift, investerings- og finansieringsaktiviteter. Oppstillingene viser de enkelte aktiviteters virkning på likviditetsbeholdningen.

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser.

Dette gjelder særlig avskrivninger på varige driftsmidler, nedskrivningsvurderinger, pensjonsforpliktelser og skatt. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg.

Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder, fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon om konsernets finansielle stilling på balansedatoen er hensyntatt i årsregnskapet.

Note 0 Regnskapsprinsipper

Hendelser etter balansedatoen som ikke påvirker konsernets posisjoner på balansedatoen, men som har vesentlig effekt for fremtidige perioder, opplyses om i note.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor konsernet ikke har vesentlig risiko og kontroll over eiendelen, klassifiseres som operasjonell leie. Øvrige leieavtaler vil klassifiseres som finansielle.

Prinsippendringer og korrigering av tidligere års feil

Prinsippendringer og vesentlige feil i tidligere års regnskap korrigeres retrospektivt og føres direkte mot egenkapitalen. Sammenligningstallene og tilhørende noteopplysninger omarbeides, slik at regnskapet presenteres som om feilen ikke hadde inntruffet. Uvesentlige feil resultatføres i regnskapsperioden hvor de avdekkes.

Det er gjort korrigering av følgende i 2024:

- Ny vurdering av omfanget av næringsvirksomheten i BIR AS i 2022 og 2023. Dette påvirker utsatt skatt og egenkapital.
- Ny vurdering av fordeling av kostnader mellom lovpålagt behandling av husholdningsavfall og næringsvirksomheten, samt kalkulatoriske kostnader i 2022 og 2023. Dette påvirker avsetning til/bruk av selvkostfond og egenkapital.
- Omklassifisering av årets selvkostresultat fra varekostnad til egen linje under driftsinntekter

Virkningene av korrigeringene er innarbeidet i årsregnskapet for 2024. Det vises til note 17 for ytterligere informasjon.

Note 1 Organisering av lovpålagt virksomhet

Eierkommunene, med unntak av Øygarden kommune, har tildelt BIR AS enerett til å utføre kommunens forpliktelser i henhold til Forurensningsloven § 30. BIR AS utfører de oppgavene selskapet pålegges ved tildelingen av eneretter ved bruk av sine heleide datterselskaper. BIR AS har foretatt en formell videretildeling av eneretten til døtre i 2020. BIR Husholdning AS har fått tildelt innsamling av husholdnings- og hytteavfall i Bergen kommune. BIR Nyverdi AS har fått tildelt ansvaret for oppsamling av avfall via gjenvinningsstasjoner. BIR Infrastruktur AS har fått tildelt ansvaret for utbygging og drift av vakuumbaserte bossnett. BIR Ressurs AS har fått tildelt enerett på behandlingstjenester for brennbart avfall.

Vederlag for tjenestene er fastsatt i samsvar med prinsippet om selvkost, jamfør "forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer" ("selvkostforskriften") med tilhørende veileder for å beregne selvkost.

Det skilles mellom to gebyrområder: Voss, Ulvik og Eidfjord utgjør ett gebyrområde. De øvrige eierkommunene eksklusive Øygarden utgjør resterende. Se for øvrig note 4 om selvkostfordeling mellom gebyrområdene.

Note 2 Driftsinntekter

Beløp i hele tusen kroner

	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Salgsinntekter				
Salgsinntekt	495 408	454 540	52 563	59 025
Inntekter fra lovpålagt virksomhet	569 295	528 329	499 399	464 936
Opptjent inntekt fra lovpålagt virksomhet	202 080	131 687	192 577	135 410
Salg av energi	111 436	158 846	5 946	5 946
Sum salgsinntekter	1 378 220	1 273 402	750 484	665 317
Driftsinntekter				
Utleie av eiendom	4 382	5 226	162 646	160 009
Annet	39 644	31 668	26 848	8 671
Sum annen driftsinntekt	44 026	36 894	189 494	168 679
Sum omsetning	1 422 246	1 310 296	939 978	833 996

Inntekter fra lovpålagt virksomhet omfatter salgsinntekter i selskapet BIR AS der eierkommunene gjør årlige vedtak om pris. Denne omsetningen knytter seg til betaling for lovpålagte tjenester som gebyr på lovpålagt renovasjon og betaling ved gjenvinningsstasjoner.

Omsetning fra lovpålagt virksomhet i BIR Husholdning AS er mot øvrige lovpålagte virksomheter i BIR-konsernet og er således eliminert i konsernregnskapet. Omsetning fra lovpålagt virksomhet i BIR Ressurs AS skjer til øvrige lovpålagte virksomheter i BIR-konsernet og er følgelig eliminert i konsernregnskapet.

BIR Nyverdi AS, BIR Infrastruktur AS, BIR Husholdning AS og BIR Ressurs AS får overført fra BIR AS sin andel av gebyrinntektene for lovpålagt kundehåndtering, oppsamling, innsamling og behandling av avfall. Salg av energi utgjorde totalt 111,4 mill. kroner i 2024. Herunder gjaldt 5,9 mill. kroner inntektsføring av periodisert forskuddsbetaling fra Eviny Termo (jamfør note 3).

BIR AS har videre delegert all virksomhet knyttet til betjening av eierkommunenes ansvar for renovasjon i henhold til forurensningsloven til datterselskapene BIR Nyverdi AS, BIR Husholdning AS, BIR Ressurs AS og BIR Infrastruktur AS. BIR AS sine ordinære salgsinntekter knytter seg for det vesentligste til gebyrinntekter og fellestjenester til datterselskaper, mens annen driftsinntekt i hovedsak knytter seg til utleie av eiendommer internt i konsernet.

Konsernintern omsetning i 2024 for BIR AS utgjorde 236,3 mill. kroner (2023: 225,6 mill. kroner) hvorav 162,6 mill. kroner (2023: 160 mill. kroner) knyttet seg til leie av fast eiendom. Herunder utgjorde 112,7 mill. kroner (2023: 116,0 mill. kroner) utleie av forbrenningsanlegget til BIR Ressurs AS. Det resterende knytter seg til utleie av gjenvinningsstasjoner.

Av salgsinntektene er 73,5 mill. kroner (2023: 65,6 mill. kroner) knyttet til solgte fellestjenester til datterselskapene. Geografisk område er Bergen og omegn.

For mye/lite innkrevde gebyrer etter selvkostregnskapet avsettes som forskudd/opptjent ikke-fakturerte gebyrer.

Note 3 Forskuddsbetaling

Det ble i år 2000 inngått en avtale mellom BIR AS og Eviny Termo AS som gjør BIR ansvarlig for fremtidige energileveranser tilsvarende 200 GWh per år i 35 år. BIR AS har mottatt vederlag på 120 mill. kroner for dette, som periodiseres over kontraktens levetid basert på nominelle beløp. BIR AS inngikk i 2011 en avtale med Eviny Termo AS om salg av all damp fra linje 2 i perioden 2010–2035, og BIR mottok et vederlag på 62 mill. kroner som periodiseres over kontraktens levetid basert på nominelle beløp.

Ved utgangen av 2024 utgjør periodisert forskuddsbetaling totalt 59,24 mill. kroner. BIR AS har i 2024 inntektsført periodisert forskuddsbetaling med totalt 5,945 mill. kroner.

Note 4 Selvkost

Beløp i hele tusen kroner

BIR AS anvender "forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer" (selvkostforskriften) med tilhørende veileder for å beregne selvkost. BIR AS med datterselskapene BIR Infrastruktur AS, BIR Ressurs AS, BIR Nyverdi AS, BIR Husholdning AS og BIR Voss Hardanger AS har alle lovpålagt aktivitet i varierende grad. Inntekter knyttet til

lovpålagte aktiviteter fratrukket kostnader gir årets selvkostresultat før kalkulatorisk rente på selvkostfondet. Selvkostfond ligger i datterselskapene BIR Nyverdi AS og BIR Voss Hardanger AS. Disse representerer to ulike gebyrområder. Se oppstilling nedenfor for hvilke kommuner som er omfattet av hvert av gebyrområdene. Innen en femårsperiode skal selvkost gå i balanse,

ref. selvkostforskriftens § 8. Den kalkulatoriske rentesatsen for 2024 var 4,35 prosent fastsatt av Kommunalbanken. Renten på selvkostfondet er beregnet som et gjennomsnitt av inngående og utgående saldo på selvkostfondet multiplisert med den kalkulatoriske rentesatsen for det gjeldende år.

BIR KONSERN

	Selvkostfond eksklusive Voss, Eidfjord og Ulvik	Selvkostfond Voss, Eidfjord og Ulvik	Totalt konsern
Selvkostfond per 31.12.2022	101 604		101 604
Tilgang selvkostfond konsern		14 388	14 388
Korrigerings av tidligere års feil pr 01.01.2023*	-67 667		-67 667
Selvkostfond per 01.01.2023 (omarbeidet)	33 937	14 388	48 325
Resultat lovpålagt 2023	-99 232	3 040	-96 192
Renter selvkostfond	2 233	683	2 916
Korrigerings av renter*	-38 595		-38 595
Øvrige justeringer selvkostfond**		10 053	10 053
Selvkostfond per 01.01.2024 (omarbeidet)	-101 657	28 164	-73 493
Årets resultat lovpålagt	-184 540	-10 500	-195 040
Renter selvkostfond	-8 038	997	-7 041
Selvkostfond per 31.12.2024	-294 235	18 661	-275 574

* For korreksjon 2022/2023, se omtale i note 17.

** omklassifisering deponiforpliktelse BIR Voss Hardanger AS

Et positivt selvkostfond er en gjeld konsernet har til innbyggerne og vil klassifiseres som en langsiktig gjeld. Et negativt selvkostfond er en langsiktig fordring ovenfor innbyggerne.

Fordeling av selvkostfond på eierkommuner som deltar i BIR-samarbeidet etter innbyggertall 01.01. i året fordelt på de to gebyrområdene:

Kommune	Andel selvkostfond
Askøy	-23 894
Bergen	-231 399
Bjørnafjorden	-20 672
Kvam	-6 734
Osterøy	-6 500
Samnanger	-1 983
Vaksdal	-3 053
SUM	-294 235

Kommune	Andel selvkostfond
Voss	16 607
Eidfjord	933
Ulvik	1 120
SUM	18 660

Note 4 Selvkost

Beløp i hele tusen kroner

For hvert enkelt selskap har BIR AS foretatt en allokering av inntekter og kostnader knyttet til henholdsvis lovpålagt og konkurranseutsatt aktivitet. Det etterstrebes å gjøre en mest mulig korrekt allokering av inntekter og tilhørende

kostnader til den lovpålagte aktiviteten basert på forbruk. BIR AS eier mye av de varige driftsmidlene som brukes i lovpålagt aktivitet i datterselskapene nevnt over. Datterselskapene blir belastet en selvkostleie som utgjør sum av

avskrivninger og kalkulatoriske rentekostnader. Fordelingsnøkler er anvendt for å fordele lovpålagt og konkurranseutsatt aktivitet i selskapene, herunder kalkulatorisk rente. Vi har samlet selvkostresultat som fremkommer som følger:

	2024	2024	2024	2023
	Selvkostresultat eksklusive Voss, Eidfjord og Ulvik	Selvkostresultat Voss, Eidfjord og Ulvik	Samlet selvkostresultat	
Gebyrinntekter	496 586	38 445	535 031	501 033
Inntekter gjenvinningsstasjoner	29 304	2 230	31 534	27 297
Inntekter materialgjenvinning og salg metaller	31 533	513	32 046	30 738
Energiinntekter	44 874		44 874	57 998
Øvrige inntekter	13 962	8 913	22 875	14 060
Sum inntekter selvkost	616 259	50 100	666 360	631 126
Lønn og andre driftskostnader	582 886	54 426	637 312	561 616
Avskrivninger	123 740	4 816	128 556	115 346
Kalkulatorisk rente	94 173	1 359	95 532	84 395
Sum kostnader selvkost	800 800	60 600	861 400	761 358
Årets resultat selvkost	-184 540	-10 500	-195 040	-130 232
Rente selvkostfond	-8 038	997	-7 041	-1 640

Grunnlaget for beregning av kalkulatoriske rentekostnader skjer på selskapenes anleggsmidler som benyttes i lovpålagt aktivitet. Vi har følgende oversikt for BIR-konsernet eksklusive BIR Voss Hardanger:

	2024	2023	Gjennomsnitt	
Kalkulatorisk rente	4,35 %	4,30 %		
Anleggsmidler BIR AS	1 519 411	1 486 781	1 503 096	Beregnet kalkulatorisk rente allokert til selvkostandel
Anleggsmidler i BIR AS som belastes BIR Ressurs AS	661 586	727 711	694 648	14 125
Anleggsmidler i BIR AS som belastes BIR Husholdning AS	134 168	139 898	137 033	5 787
Anleggsmidler i BIR AS som belastes BIR Nyverdi AS	170 874	157 146	164 010	7 134
Anleggsmidler i BIR AS som belastes BIR Infrastruktur AS	202 152	173 123	187 638	7 976
Bygglånsrenter aktivert i BIR AS (inkluderes ikke i selvkost)	23 302	18 530	20 916	-
Anleggsmidler til BIR AS for fordeling selvkost	327 329	270 373	298 851	11 847
				91,1 %
BIR Infrastruktur AS egne driftsmidler ekskl. bygglånsrenter	984 989	967 803	976 396	41 503
BIR Husholdning AS egne driftsmidler	96 543	98 259	97 401	4 113
BIR Ressurs AS egne driftsmidler	52 846	56 467	54 657	1 111
BIR Nyverdi AS egne driftsmidler	12 306	14 216	13 261	577
SUM	2 642 794	2 604 996	2 623 895	94 173
				83 %

Note 5 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse, lån til ansatte mv.

Beløp i hele tusen kroner

	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Lønnskostnader				
Lønn	368 664	343 192	52 014	47 132
Arbeidsgiveravgift	55 201	50 786	8 358	8 769
Pensjoner*	51 122	44 247	12 618	9 623
Andre lønnsrelaterte ytelser	10 295	11 428	5 199	7 767
Sum	485 282	449 653	78 189	73 291
Antall årsverk faste	501	494	56	54
Antall årsverk midlertidige	45	50	1	3
Totalt antall årsverk	545	544	57	57

* Beløpet inkluderer arbeidsgiveravgift på pensjonskostnaden og pensjontrekk for medlemmene. Se nærmere spesifikasjoner i note 6.

	BIR KONSERN			BIR AS	
	Styret	Bedriftsforsamling	Konsernsjef	Styret	Bedriftsforsamling
Ytelser til ledende personer					
Lønn	0	0	2 118	0	0
Pensjonskostnader	0	0	233	0	0
Annen godtgjørelse	0	0	9	0	0
Honorar	2 017	130	0	944	130

Honorar til styret i tabellen over er sum styrehonorar for samtlige selskaper i BIR konsernet.

Det er ikke gitt lån eller stilt garanti til fordel for daglig leder, styremedlemmer eller andre nærstående personer.

Det eksisterer ingen bonusavtale, opsjonsavtale eller avtale om sluttvederlag til administrerende direktør eller medlemmer av styret.

I likhet med øvrige ansatte i BIR har administrerende direktør rett til pensjon tilsvarende 66 prosent av pensjonsgrunnlaget begrenset til 12G ved 67 år, samt avtalefestet pensjon (AFP) fra 62 til 67 år.

	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Honorar til revisor				
Lovpålagt revisjon	1 764	1 456	484	399
Andre attestasjonstjenester	-	-	-	-
Skatte- og avgiftsrådgivning	-	-	-	-
Andre tjenester utenfor revisjonen	818	535	119	196
Sum	2 582	1 991	603	595

Merverdiavgift er ikke inkludert i beløpene. KPMG er revisor for samtlige selskaper i BIR-konsernet, utenom selskaper uten revisor.

Note 6 Pensjoner

Alle selskaper i konsernet som er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon har ordninger som oppfyller lovens krav. Alle selskapene med plikt til å ha pensjonsordning har ytelsesbasert offentlig tjenstepensjonsordning for sine ansatte gjennom Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap, bortsett fra enkelte ansatte i BIR Bedrift AS som har innskuddsbasert ordning samt ansatte i Retura Vest AS, Retura Sogn- og Fjordane AS og Norsk Riving AS som har innskuddsbaserte pensjonsordninger.

Den offentlige tjenstepensjonsordningen i konsernet, inkludert i BIR AS, gir rett til fremtidige definerte ytelser for de ansatte. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Ordningen omfatter også uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Det foretas pensjonstrekk på 2 prosent av lønn for medlemmene, som føres som en reduksjon av pensjonskostnaden. Denne pensjonsordningen er en sikret ordning.

Videre er selskapets ansatte omfattet av avtalefestet offentlig pensjonsordning (AFP) som gir mulighet for førtidspensjonering fra 62 til 67 år. Denne ordningen er usikret.

Pensjonsordningene i BIR AS omfatter 61 personer per 31.12.2024, herunder 177 pensjonister. Tilsvarende omfattet pensjonsordningene i BIR AS 64 personer per 31.12.2023, herunder 174 pensjonister. Videre inkluderer den offentlige tjenstepensjonsordningen 103 personer med oppsatte rettigheter (98 personer i 2023).

Pensjonsordningene i konsernet omfatter 535 personer per 31.12.2024, herunder 375 pensjonister. Tilsvarende omfattet pensjonsordningene i konsernet 498 personer per 31.12.2023, herunder 363 pensjonister. Videre inkluderer den offentlige tjenstepensjonsordningen 688 personer med oppsatte rettigheter (635 personer i 2023).

Alle pensjonsordningene er behandlet etter NRS 6 Pensjonskostnader. Når uamortisert estimatavvik overstiger 10 prosent av det høyeste av beregnet pensjonsforpliktelse inklusiv arbeidsgiveravgift og pensjonsmidler, amortiseres det overskytende over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid.

Ved fratreden fra en offentlig pensjonsordning, herunder også skifte av arbeidsgiver internt i konsernet, uten rett til straks begynnende pensjon, får fratrådte ikke utstedt en fripolise basert på oppsamlet premiereserve slik som i

private pensjonsordninger. De fratrådte får en oppsatt pensjonsrettighet som ikke er å anse som en individuell kontrakt.

For offentlige bruttobaserte pensjonsordninger er regelverket slik at det er siste arbeidsgiver/pensjonsordning som utbetaler hele pensjonen. Tidligere opparbeidede pensjonsrettigheter overføres til siste arbeidsgivers pensjonsordning på pensjoneringstidspunktet. Siste arbeidsgivers pensjonsordning mottar refusjonsbeløp i henhold til tidligere opparbeidede rettigheter.

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Når det gjelder BIR Bedrift AS, Retura Vest AS og Norsk Riving AS som har innskuddsbaserte tjenstepensjonsordninger, hadde de en samlet pensjonskostnad på 3,4 mill. kroner i 2024. Dette utgjør majoriteten av forskjellen i pensjonskostnad i tabellen under og pensjonskostnad som fremkommer i note 5.

Note 6 Pensjoner

Beløp i hele tusen kroner

	BIR KONSERN	BIR AS	BIR KONSERN	BIR AS
	2024	2024	2023	2023
Pensjonskostnad				
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	48 255	8 513	42 440	7 336
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	25 757	11 265	22 976	9 950
Administrasjonskostnader	1 353	251	1 686	352
Avkastning på pensjonsmidler	-35 900	-15 768	-32 293	-14 447
Resultatført aktuært tap/gevinst	8 771	8 776	6 834	7 186
Periodisert arbeidsgiveravgift	5 570	601	4 908	450
Pensjonstrekk ansatte inkl. arbeidsgiveravgift	-5 610	-1 020	-5 306	-1 206
Resultatført andel aktuært tap/gevinst	-489	0	0	0
Resultatført planendring	0	0	0	0
Netto pensjonskostnad	47 707	12 618	41 245	9 621
Påløpte pensjonsforpliktelser	-783 958	-336 258	-791 494	-359 127
Pensjonsmidler til markedsverdi	746 569	316 025	662 957	297 482
Arbeidsgiveravgift	-5 356	-2 853	-18 962	-8 692
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	16 262	72 791	118 905	123 674
Netto balanseført pensjonsforpliktelse	-26 483	49 706	-28 595	53 337

Økonomiske forutsetninger:	31.12.2024	31.12.2023
Avkastning på pensjonsmidlene	3,90 %	3,10 %
Diskonteringsrente	5,90 %	5,30 %
Lønnsvekst	3,75 %	3,25 %
Årlig forventet G-regulering	3,75 %	3,25 %
Regulering av pensjoner under utbetaling	3,00 %	2,80 %
Uttakstilbøyelighet AFP	35 %	35 %
Korridor i %	10,00 %	10,00 %
Anvendt dødelighetstabell	KLP2021	KLP2021
Anvendt uføretariff	KU2021	KU2021

Note 7 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Beløp i hele tusen kroner

BIR AS								
	Tomter	Bygninger og annen eiendom	Elektromekanisk utstyr	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar og IT	Anlegg under utførelse	Immaterielle eiendeler	Sum varige driftsmidler og immaterielle eiendeler
Varige driftsmidler								
Anskaffelseskost 01.01.2024	166 709	1 505 125	700 028	166 212	41 047	-0	3 506	2 582 627
Tilgang	537	-	14 489	-	4 389	104 081	685	124 181
Reklassifisering anlegg							-	-
Avgang ved salg	-	-811	-244	-	-	-	-	-1 056
Anskaffelseskost 31.12.2024	167 246	1 504 313	714 273	166 212	45 436	104 081	4 191	2 705 752
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2024	-	-608 103	-438 769	-98 087	-35 003	-	-3 261	-1 183 225
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2024	-	-	-3 116	-	-	-	-	-3 116
Balansført verdi 31.12.2024	167 246	896 210	272 387	68 125	10 433	104 081	930	1 519 411
Årets avskrivninger	0	45 378	27 449	15 364	1 436	-	868	90 495
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	388	388
Avskrivningsplan	Avskrives	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives	Lineær	
Avskrivningssats	ikke	3-7%	4 %	14-20%	20-33%	ikke	25 %	

BIR KONSERN								
	Tomter	Bygninger og annen eiendom	Elektromekanisk utstyr	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar og IT	Anlegg under utførelse	Andre immaterielle eiendeler	Sum varige driftsmidler og immaterielle eiendeler
Varige driftsmidler								
Anskaffelseskost 01.01.2024	346 196	2 511 562	700 028	597 811	263 147	307 107	14 604	4 740 455
Tilgang	4 068	139 237	14 489	53 029	61 934	54 250	2 976	329 983
Avgang	-2 656	-44 503	-244	-11 837	-732	-	-	-59 972
Anskaffelseskost 31.12.2024	347 609	2 606 296	714 273	639 003	324 349	361 356	17 580	5 010 467
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2024	-29 273	-783 529	-438 769	-370 707	-176 639	-	-7 233	-1 806 151
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2024	-	-	-3 116	-7	-1 378	-	-	-4 501
Balansført verdi 31.12.2024	318 336	1 822 767	272 387	268 289	146 332	361 356	10 347	3 199 814
Årets avskrivninger	1 526	79 193	27 449	58 186	33 373	-	2 871	202 598
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	1 360	-	388	1 748
Avskrivningsplan	Avskrives	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives	Lineær	
Avskrivningssats	ikke	3-7%	4 %	14-20%	33 %	ikke	3-10 år	

Betydelige komponenter av investeringer knyttet til forbrenningsanlegget er vurdert separat i henhold til avskrivningstid. Forbrenningsanlegget har følgende vesentlige delkomponenter:

- Bygninger, avskrives over en økonomisk levetid på 35 år
- Elektromekanisk utstyr (høyspentanlegg, turbin osv.), avskrives over en økonomisk levetid på 25 år
- Annet utstyr, avskrives over en økonomisk levetid på 10 år
- Inventar, avskrives over en økonomisk levetid på 5 år

Delkomponentene avskrives over sine respektive økonomiske levetider. Balansført verdi av anlegg under utførelse knytter seg hovedsakelig til utbygging av rørbasert bosnett i Bergen sentrum og biogassanlegg.

Note 8 Finansposter

Beløp i hele tusen kroner

	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Finansinntekter				
Annen renteinntekt	21 975	22 069	60 509	53 486
Annen finansinntekt	7 679	592	7 340	1 303
Konsernbidrag og utbytte fra datterselskaper	0	0	0	31 000
Resultatandel fra investering i tilknyttede selskaper	-1 987	507	0	0
Sum finansinntekter	27 667	23 168	67 850	85 788
Finanskostnader				
Annen rentekostnad	139 744	112 552	127 056	101 564
Annen finanskostnad	1 481	1 196	778	9 327
Nedskrivning av finansielle eiendeler	2 684	1 009	2 684	1 009
Resultatandel fra investering i tilknyttede selskaper	0	0	0	0
Sum finanskostnader	143 909	114 758	130 517	111 900
Netto finansposter	-116 242	-91 590	-62 667	-26 111

BIR AS har avgitt konsernbidrag med skattemessig virkning til BIR Bedrift AS og mottatt i retur med tilsvarende beløp uten skattemessig virkning.

Beløpet for avgitt og mottatt konsernbidrag var 15,3 mill. kroner. Konsernbidraget er nettoført.

Note 9 Finansielle anleggsmidler

Beløp i hele tusen kroner

Datterselskaper i BIR AS	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Balansført verdi 2024
BIR Bedrift AS	Bergen	100 %	100 %	19 060
BIR Husholdning AS	Bergen	100 %	100 %	17 019
BIR Nyverdi AS	Bergen	100 %	100 %	24 682
BIR Ressurs AS	Bergen	100 %	100 %	38 846
BIR Infrastruktur AS	Bergen	100 %	100 %	2 000
BIR Voss Hardanger AS	Voss	100 %	100 %	4 522
Biosirkel Vestland AS	Bergen	100 %	100 %	2 000
Fleslandsveien 67 AS	Bergen	100 %	100 %	19 000
Lønningen Tomteselskap AS	Bergen	100 %	100 %	69 729
Møllendalsveien 31 AS	Bergen	100 %	100 %	1 136
Møllendalsveien 40 AS	Bergen	100 %	100 %	2 461
Totalt datterselskaper i BIR AS				200 455

Tilknyttede selskaper	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
Eviny Termo AS	Bergen	49 %	49 %
Carrot AS	Bergen	35 %	35 %
Invertapro AS	Voss	25 %	25 %
BIR Bedrift Energi AS	Bergen	50 %	50 %
Retura Sogn og Fjordane AS	Sandane	36 %	36 %

Vesentlige investeringer i tilknyttede selskaper:	EVINY TERMO AS		CARROT AS	
	BIR-konsern	BIR AS	BIR-konsern	BIR AS
Anskaffelseskost på kjøpstidspunkt	23 998			
Balansført egenkapital på kjøpstidspunkt	21 780			
Goodwill på oppkjøpstidspunkt	2 218			
Goodwill pr 31.12.2024	706			
Inngående balanse	153 073	92 598	3 049	2 331
Tilgang/avgang				-
Avskrivning goodwill	-72			
Andel årets resultat	4 450		-3 049	
Utbytte	0			
Direkteføring mot egenkapitalen	-2 351			
Balanse pr 31.12.2024	155 101	92 598	0	2 331

Andre aksjer	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Balansført verdi BIR-konsern	Balansført verdi BIR AS
Retura Norge AS	Oslo	20 %	20 %	5 161	
Retura Øst AS	Oslo	33 %	33 %	0	
Bergen Carbon Solutions AS	Bergen	5 %	5 %	5 934	5 934
Greentech Innovators AS	Bergen	16 %	16 %	0	0
KLP Egenkapitalinnskudd	Oslo			19 971	11 459
Sum				31 066	17 393

Øvrige datterselskaper	Kontor	Eierandel	Stemmeandel	Balansført verdi 2021
Bossug AS	Bergen	100 %	100 %	526
Lønninghaugen 6 AS	Bergen	100 %	100 %	57 230
Brødr Salomonsen AS	Bergen	100 %	100 %	13 338
Norsk Riving AS	Bergen	86,7 %	86,7 %	0
Alværvik Containerservice AS	Fjaler	60 %	60 %	3 000
Ommat Matressurs AS	Bergen	100 %	100 %	36
Retura Vest AS	Bergen	80 %	80 %	2 149
Totalt datterselskaper av BIR AS				76 279

Eviny Termo AS og Carrot AS er ført etter kostmetoden i selskapsregnskapet og etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Det er ikke foretatt nedskrivning i selskapsregnskapet, da gjenvinnbart beløp er vurdert til å være høyere enn balansført verdi.

Goodwill knyttet til investering i Eviny Termo AS avskrives over 31 år i takt med varigheten på drifts- og leveringsavtalen som ble etablert mellom partene ved oppstarten av selskapet.

Note 10 Skatt

Beløp i hele tusen kroner

Årets skattekostnad fordeler seg på:	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Betalbar skatt	8 545	16 385	9 597	8 623
Endring i utsatt skatt	-5 762	4 212	-4 755	-3 039
Sum skattekostnad	2 783	20 597	4 841	5 584

Det har vært en omlegging av praksis for skatteberegning som også omfatter året 2023. Sammenligningstall har derfor blitt omarbeidet. Se nærmere omtale i note 17.

Avstemming nominell til faktisk skattekostnad	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Ordinært resultat før skatt x 22 %	2 617	11 742	7 330	12 958
Andel av resultat fra ikke-skattepliktige selskaper x 22 %	229	-	-	-
Andel av resultat ikke balansført utsatt skattefordel	-615	1 058	-	-
Ikke balansført utsatt skattefordel tidligere år	-	-	-	-
Andel av resultat i tilknyttede selskaper x 22 %	-437	-111	-	-
Andre skattemessige effekter	181	-24	-	-
Permanente forskjeller x 22 %	808	5 415	-2 488	-7 374
Kostnadsføring skatt i BIR Voss Hardanger ifm. fsjonsfusjon		2 517	-	-
Sum skattekostnad	2 783	20 597	4 841	5 584

Oversikt over skatteeffekten på midlertidige forskjeller	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Fordringer	339	-458		
Regnskapsmessig avsetninger	521	-639	-	-
Anleggsmidler	13 220	19 946	14 635	18 848
Pensjoner	586	767	3 102	3 676
Tilvirkningskontrakter	-	-	-	-
Gevinst- og tapskonto	-38	-56	-83	-114
Korreksjonsskatt	0	-	-	-
Fremførbart underskudd	-848	-19	-	-
Andre forskjeller	-	-	-	-
Sum utsatt skatt	13 779	19 541	17 654	22 410

Skattenoten viser skatt for konsernet som enhet. BIR Nyverdi AS har ikke som formål å generere avkastning til eierne. Selskapet er, i henhold til foreløpig uttalelse fra Skattekontoret, ikke skattepliktig. Skatt er derfor ikke innarbeidet i BIR Nyverdi AS sitt årsregnskap.

Note 11 Egenkapital

Beløp i hele tusen kroner

BIR AS

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital per 31.12.2022	50 166	3 599	296 297	350 062
Korreksjon selvkost 01.01.2023			67 667	67 667
Korreksjon skatt 01.01.2023			57 066	57 066
Egenkapital per 01.01.2023 (omarbeidet)	50 166	3 599	421 030	474 795
Emisjon	507	14 493		15 000
Årets utbytte			-2 635	-2 635
Årets resultat			22 507	22 507
Korreksjon selvkost*			38 411	38 411
Korreksjon skattekostnad 01.01.2024*			-7 602	-7 602
Egenkapital per 01.01.2024 (omarbeidet)	50 673	18 092	471 711	540 476
Egenkapital pr 01.01.2024	50 673	18 092	471 711	540 476
Skatteeffekt av konsernbidrag			3 378	3 378
Årets utbytte			-4 358	-4 358
Årets resultat			28 475	28 475
Egenkapital per 31.12.2024	50 673	18 092	499 206	567 971

BIR KONSERN

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen egenkapital	Minoritetsinteresser	Sum
Egenkapital per 31.12.2022	50 166	3 599	460 913	4 076	518 753
Korreksjon selvkost 01.01.2023			67 667		67 667
Korreksjon skatt 01.01.2023			50 654		50 654
Egenkapital per 01.01.2023 (omarbeidet)	50 166	3 599	579 234	4 076	637 075
Emisjon	507	14 493			15 000
Endring minoriteter				-733	-733
Årets utbytte			-2 635		-2 635
Opprinnelig årets resultat			5 251	-363	4 888
Korreksjon selvkost			38 411		38 411
Korreksjon skatt 01.01.2024*			-10 524		-10 524
Egenkapital per 01.01.2024 (omarbeidet)	50 673	18 092	609 737	2 980	681 482
Endringer minoriteter				-534	-534
Årets utbytte			-4 358		-4 358
Årets resultat ekskl selvkostfond			8 727	387	9 114
Egenkapital per 31.12.2024	50 673	18 092	614 106	2 833	685 704

*For korreksjoner per 01.01.2024, se note 17.

Note 12 Konsernmellomværende

Beløp i hele tusen kroner

BIR AS

	2024	2023
Fordringer		
Konsernfordringer	378 418	497 913
Langsiktige fordringer	1 132 059	970 386
Andre fordringer	0	0
Sum	1 510 478	1 468 299

	2024	2023
Gjeld		
Kortsiktig konserngjeld	117 553	241 978
Annen kortsiktig gjeld	0	0
Sum	117 553	241 978

Sammenligningstall (2023) er omarbeidet, se note 17.

Note 13 Bankinnskudd

Beløp i hele tusen kroner

	BIR Konsern	BIR AS
Bundne skattetrekkmidler	17 312	3 110

BIR har inngått konsernkontoavtale som innebærer at de deltagende konsernselskapene er solidarisk ansvarlige for de trekk som andre selskaper i konsernet har gjennomført.

	Totalt BIR Konsern
Innestående på konsernkontosystem	69 479

Note 14 Aksjer og aksjonærinformasjon

Beløp i hele tusen kroner

Morselskapets aksjekapital består av 50 673 aksjer pålydende 1 000 kroner. Morselskapet er 100 prosent eiet av 11 kommuner. Aksjene gir like rettigheter.

Oversikt over aksjonærer per 31.12.2024

Eier	Aksjer	Andel
Voss kommune	450	0,89 %
Ulvik kommune	31	0,06 %
Eidfjord kommune	26	0,05 %
Askøy kommune	3 380	6,67 %
Bergen kommune	40 135	79,20 %
Kvam kommune	166	0,33 %
Bjørnafjorden kommune	3 045	6,01 %
Osterøy kommune	1 275	2,52 %
Samnanger kommune	440	0,87 %
Øygarden kommune	920	1,82 %
Vaksdal kommune	805	1,59 %
	50 673	100,00 %

Note 15

Obligasjonslån, gjeld til kredittinstitusjoner og øvrig langsiktig gjeld

Beløp i hele tusen kroner

	BIR KONSERN		BIR AS	
	2024	2023	2024	2023
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 903 266	2 645 692	2 666 270	2 435 646
Selvkostfond*	0	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	65 262	11 680	0	6 132
Sum	2 968 529	2 690 141	2 666 270	2 441 778
Forfall mer enn fem år etter balansedagen	0	0	0	0

*For oversikt selvkostfond, se note 4. Selvkostfondet er en fordring i 2024.

Rentebærende langsiktig gjeld i BIR AS	Beløp	Forfall
Lån Nordea 1)	2 488 638	2025-2027
Lån KLP kommunekreditt 2)	177 632	01.09.2028
Sum lån	2 666 270	

Utover den langsiktige gjelden ovenfor, har konsernet 236,7 mill. kroner i gjeld i underkonsernet BIR Bedrift AS.

- BIR har Nordea som sin hovedbankforbindelse og benytter kreditt for å finansiere utbygging av avfallsløsninger, herunder bossnett i Bergen, forbrenningsanlegg i Rådalen, biogassanlegg på Voss samt finansiering av anleggsmiddelpark m.m. Lånene refinansieres løpende i henhold til rammelån.
- Eierkommunene har garantert for lån i KLP kommunekreditt i forbindelse med bossnettutbyggingen i Bergen. Garantiprovisjon utgjør 40 punkter og er i 2024 kostnadsført med 0,58 mill. kroner.

Pantesikret gjeld i BIR AS	2024	2023
Pantesikret gjeld	2 488 638	2 251 435

...som er sikret i panteobjekt med bokførte verdier:		
Forbrenningsanlegg i Rådalen	661 586	701 379
Hovedkontor Lungegårdskaien 42	272 867	279 853
Aksjene i BIR Ressurs AS	38 846	38 846
Aksjene i Eviny Termo AS	92 598	92 598
Sum bokført verdi av panteobjekt	1 065 897	832 824

Videre er leierett til gnr. 121, bnr. 1 og gnr. 121, bnr. 3 i Osterøy kommune stilt som sikkerhet for gjeld i BIR AS.

Rentebytteavtaler og valutaterminer

BIR AS har som strategi å over tid sikre ca 50 % av lånenes rentekostnader. BIR AS benytter rentesikringsavtaler til dette formålet.

Pr 31.12.2024 har BIR AS sikret 42 % av rentebærende gjeld. Konsernet har også sikret 42 % av rentebærende gjeld.

Pr 31.12.2024 har BIR-konsernet følgende rentesikringsavtaler med en verdi på 44,0 mill. kroner i BIRs favør.

	Hovedstol	Markedsverdi	Sikret rentesats	Forfallsdato
Swap 1 - BIR AS	259 259	-8 669	5,37 %	2027
Swap 2 - BIR AS	206 250	16 387	1,81 %	2029
Swap 3 - BIR AS	255 000	29 510	1,63 %	2031
Swap 4 - BIR AS	390 000	4 235	3,55 %	2026
Swap 5 - BIR Bedrift AS	50 000	384	3,70 %	2027
Swap 6 - BIR Bedrift AS	56 000	2 190	1,43 %	2026
SUM	1 216 509	44 037		

Verdien av rentebytteavtalene er ikke balanseført. Inntekter og kostnader knyttet til rentebytteavtalene resultatføres over avtalenes løpetid (sikring).

Note 16

Pantstillelser og garantier

BIR AS har stilt garantier overfor Carrot AS med 9 mill. kroner.

BIR AS har stilt garantier ovenfor BIR Ressurs AS med 120,4 mill. kroner.

BIR AS har stilt garantier ovenfor Bossug AS med 0,1 mill. kroner og BIR Husholdning med 4,367 mill. kroner.

BIR AS har pantsatt fast eiendom og andre varige driftsmidler, samt aksjer som sikkerhetsstillelse.

Brutto pantstillelser er 5 100 mill. kroner, hvor samme kreditor har tatt pantsikkerheter i samme eiendeler for flere utlån.

Datterselskaper i konsernet har stilt samlede garantier for 16,4 mill. kroner.

BIR Bedrift AS har stilt sikkerhet for lån og kassekreditt ved å pantsatte fast eiendom, fordringer, driftstilbehør og motorvogner. I tillegg er aksjer i selskapene Fleslandsveien 67 AS, Lønningshaugen 6 AS og Brødr Salomonsen AS pantsatt. Selskapet har i tillegg stilt sikkerhet i eiendommene som er balanseført i Lønningshaugen 6 AS.

Retura Vest AS har stilt sikkerhet for lån ved å pantsatte fast eiendom, dritsløstyre og utstyr og transportmidler.

Note 17

Korreksjon feil tidligere års regnskap

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon av BIR i 2021/2022 hvor det ble påpekt enkelte avvik i praktisering av selvkostreglene i BIR. Dette ble korrigert fra og med 2022-regnskapet. Samtidig var det i 2022 og årene før, en omorganisering av konsernet, noe som har påvirket inntekter og kostnader i BIR AS.

Omorganiseringen har påvirket næringsandelen i BIR AS. Historisk har BIR AS hatt en overvekt næring (> 50 prosent av inntekter fra næringsvirksomhet) - og dermed fullt ut skattepliktig - dette i tråd med en prinsipputtalelse fra Skatteetaten. Etter omleggelsen av beregning for selvkost og omorganiseringer frem mot 2022, er reell næringsandel for BIR AS < 50 prosent uten at dette er lagt til grunn ved beregning av skatt for årene 2022 og 2023. Etter ny vurdering

i 2024 er dette endret og det er sendt inn korrigerede skattemeldinger for årene 2022 og 2023. Korrigeringsene medførte en lavere skatteforpliktelse i balansen og tilhørende økning av egenkapitalen. Betalbar skatt for perioden totalt sett økte.

Videre ble det i arbeidet med beregning av næringsandel avdekket feil i fordelingen mellom selvkost og næring, samt en feil i beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader i selvkostregnskapet for 2022 som gav en følgefeil i 2023. Korrigeringsene medfører økt selvkostfond (fordring) og tilhørende økning av egenkapitalen.

Presentasjon av selvkostresultat er endret - tidligere ble dette ført som en reduksjon av varekostnad mens i 2024 er dette vist som en opptjent inntekt.

De samlede effektene av endring i beregning av skatt og feil i fordeling mellom selvkost og lovpålagt korrigeres på inngående balanse i tråd med regnskapsloven og god regnskapskikk og det gis en oppsummering av effektene nedenfor. Se også note 2, 4, 10, 11 og 12.

Korrigerings av tidligere års feil har ikke effekt på selskapets kontantstrøm for 2023. Kontantstrøm 2023 for konsernet er omarbeidet, og endringene på netto kontaktstrøm fra operasjonelle aktiviteter er på 106,3 mill. kroner og netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter på -106,3 mill. kroner.

BIR AS	01.01.2023		Resultat 2023		31.12.2023	
	Opprinnelig	Omarbeidet	Opprinnelig	Omarbeidet	Opprinnelig	Omarbeidet
Utsatt skatt	83 795	25 449			78 871	22 409
Betalbar skatt	3 873	9 189			2 894	10 076
Fordring konsernselskap	226 513	294 180			391 651	497 913
Egenkapital	350 062	474 795			384 934	540 476
Opptjent selvkostinntekt			96 999	135 410		
Skattekostnad			-2 018	5 584		
Resultat etter skatt			22 507	53 316		

BIR Konsern	01.01.2023		Resultat 2023		31.12.2023	
	Opprinnelig	Omarbeidet	Opprinnelig	Omarbeidet	Opprinnelig	Omarbeidet
Utsatt skatt	75 845	30 374			70 462	19 541
Betalbar skatt	31 386	37 288			11 311	22 287
Selvkostfond	-101 604	-33 937			-32 769	73 494
Egenkapital	518 753	637 074			535 274	681 482
Opptjent selvkostinntekt			93 276	131 687		
Skattekostnad			10 073	20 597		
Resultat etter skatt			5 251	33 138		

konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for

Til generalforsamlingen i BIR AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for BIR AS, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering

Vi viser til note 17 i årsregnskapet, som beskriver at det er avdekket vesentlige feil i tidligere årsregnskap. Virkningen av feilene er ført direkte mot egenkapitalen per 1. januar 2023 og 1. januar 2024 og sammenligningstallene er omarbeidet. Dette forholdet har ingen betydning for vår konklusjon om årsregnskapet.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i styrets beretning (årsberetningen) og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Alta	Finnesnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Stavanger	Ullsteinvik
Bodø	Knarvik	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Strøme	

revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Bergen, 3. juni 2025

KPMG AS

Dejan Grahovac
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)